

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă de cultură și educație patriotică, de cinstire a eroilor neamului

* Fondată în 1919 sub numele "Cultul Eroilor Noștri" *

Nr. 2 (35) * Anul XI * aprilie-iunie 2008 * Serie nouă

**Cum a murit
generalul
Praporgescu**

p.6

**Regina
Maria
- 70 de ani
de la trecerea
în eternitate**

p.12

**INVITATUL
REVISTEI
Prof. univ.
dr. Aurel
Pentelescu**

p.15

**Carte
poștală
însângerată**

p.32

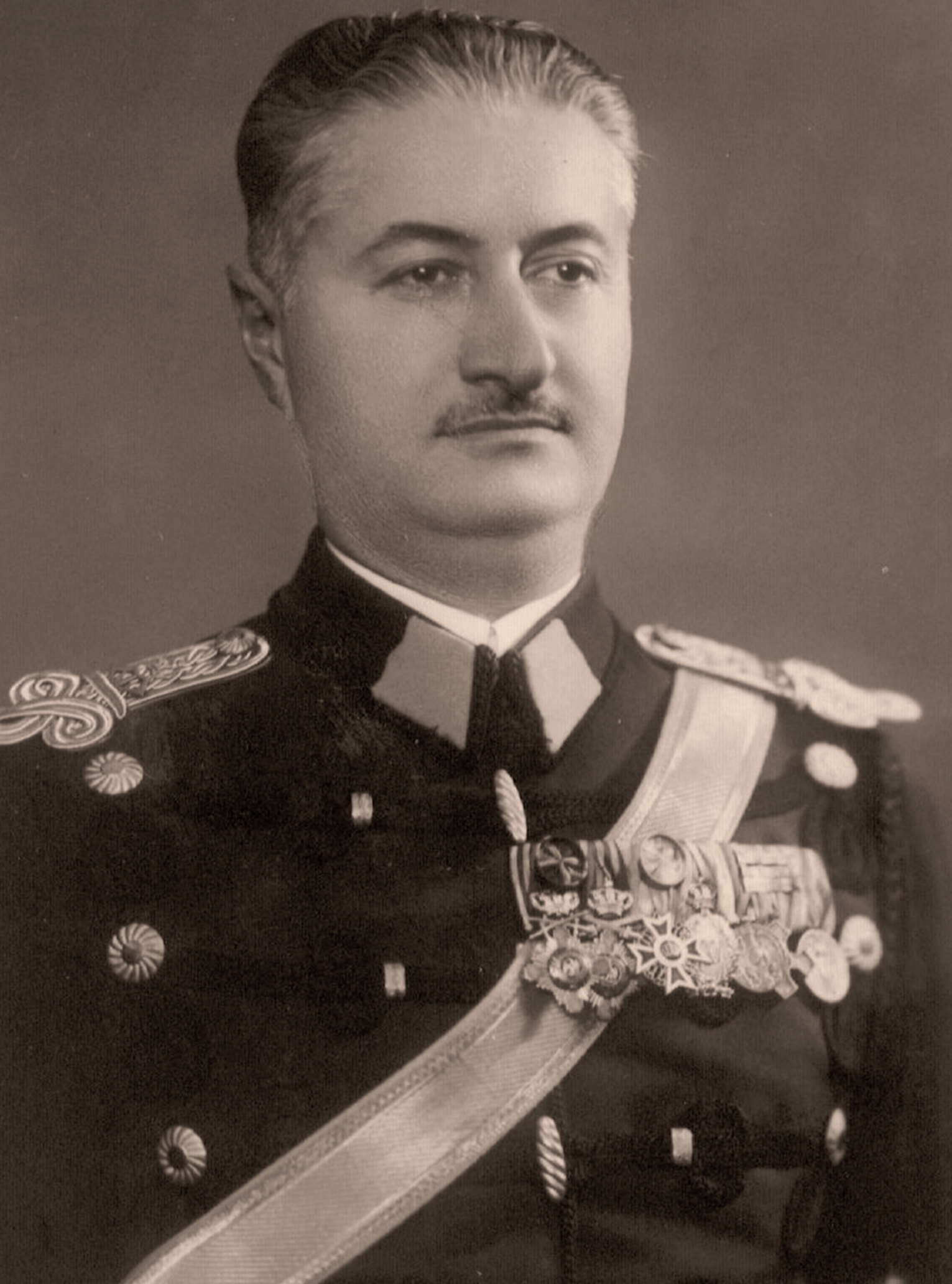
**Ziua
eroilor
în județele
țării**

p. 27-29

**Hatmanul
Tobă**

p.33

12 REMEMBER

Regina Maria - 70 de ani de la trecerea în eternitate

15 INVITATUL REVISTEI

Prof. univ. dr. Aurel Pentelescu:

**Simțământul istoriei
este, ca și patriotismul,
individual, personalizat,
depinde de trăirile ce le-ai
avut cândva**

41 DOCUMENTE ÎN METAL

**Războiul pentru
reîntregirea
neamului**

de cdor. (r)
M. Popescu-Călărași

ROMÂNIA EROICĂ

Revistă de cultură și educație
patriotică, de cinstire a eroilor neamului

Fondată în anul 1919 sub înalta ocrotire a
Majestății Sale Regina Maria și a bisericii Ortodoxe Române.
Serie nouă. Anul XI. Fondator: col. (r) Petre Stoica.

PERISCOPE

100 de ediții de col. (r) C. Chiper..... 2

Cum a murit generalul Praporgescu 6

ALTFEL. Războiul politicianilor cu Armata de M. Ioan 10

EDITORIAL

Ziua Eroilor de C. Bacalbașa..... 14

EVENIMENT

Pe marginea conferinței anuale a ANCE. În așteptarea
statutului de "organizație de utilitate publică"
de D. Roman 21

Colonești. Trepte spre Cer... de E. Arbănaș..... 23

FILIALELE CULTUL EROILOR

Ziua eroilor în județele țării..... 27

REMEMORĂRI

Brăila, acum 130 de ani de P. Maravela 30

Câteva amintiri de pe Frontul de Est de Vasile Tescașu 30

Generalul Aurel Racovitză de C. A. Racovitză, I. A. Pânzar..... 34

Aripi românești.

Căpitan comandor Sandu Ion de V. Tudor 39

Inscripție la o fotografie

Carte poștală însângerată de Gh. Pășescu 32

Hatmanul Tobă de D. Gîju 33

RESTITUIRI

Artur Gorovei. Din vremea războiului nostru 45

MERIDIAN.

Cinstirea eroilor la alte popoare Uniunea Populară Germană
pentru Îngrijirea Mormintelor de Război..... 45

ÎNSEMNĂRI

Dulce et decorum est pro Patria mori!
de gl. (r) dr. Fl. Tucă, col. (r) C. Brezoianu 53

MAGAZIN de N. Pădurariu 1

VITRINA CU CĂRȚI 1

CARUSELUL PRESEI de D. Roman 1

- Coperta 1. *La Monumentul Eroilor.*
Foto: plutonier adj. Adrian Robu,
Târgoviște
- Coperta 2. *Mareșalul Alexandru Averescu.*
Portret în ulei de Valentin Tănase
- Coperta 3. *Generalul Aurel Racovitză.*
(Albumul familiei Cristian Alexandru
Racovitză)
- Coperta 4. *Boldești, 1921. Crucea lui
Ștefănescu.* (Albumul familiei Radu
Greceanu)

Universitatea de vară „Nicolae Iorga” (din 1922 Universitatea Populară “Nicolae Iorga”) și-a semnat actul de botez, miercuri 2 iulie (ziua morții lui Ștefan cel Mare), anul 1908, când în sala Școlii de băieți din Vălenii de Munte s-au adunat laolaltă cam 50 de persoane din diferite zone ale țării.

Menirea acestor cursuri era să se lămurească în linii generale asupra stării și utilității științei în lumea celor care n-au ajuns să-și realizeze o pregătire universitară. Până la derularea primului război mondial, obiectivul esențial era solidaritatea națională, pentru inițierea în ceea ce se urmărea pe plan spiritual.

Caracterul popular și patriotic a rămas ca o trăsătură pe întreaga perioadă a frecventării acestor cursuri cu influențe limitate ale politicului într-o acțiune privată. Desele referiri la drepturile oamenilor asupra terenurilor pe care le locuiesc au atras la cursurile de vară basarabeni, bucovineni, ardeleni, mulți trecând cu veșmintele tradiționale ascunse și după ajungerea la Văleni, să fie îmbrăcate la momentele festive.

În afara marelui Nicolae Iorga, care și-a orientat conferințele pe teme istorice (romanitate,

literatură, religie) și-au susținut intervențiile elitele culturii românești: Vasile Bogrea, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Alexandru Lapedatu, A. D. Xenopol, Vasile Pârvan, Constantin Moșil, Gheorghe Munteanu-Murgoci și mulți alții care vedeau în cursurile de la Văleni o tribună a manifestărilor specifice idealurilor de atunci. Conferințele erau completate cu excursii în satele de pe Valea Teleajenului, Suzana, Măneciu, Cheia, Slănic. Acolo stăteau de vorbă cu cetățenii localităților, mulți dintre ei, îndeosebi învățătorii, participau în anul

sistem original pentru strângerea fondurilor: cei care dădeau 10 bani pentru viitoarea construcție primeau un bon tipărit cu imaginea unei cărămizi. S-au adunat bani și din vinderea unor cărți poștale, dar și din spectacole.

După războiul de întregire națională, cursurile au fost reluate după alte considerente. Dacă înainte de război se întâlneau la Vălenii de Munte oameni veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale țării dezmembrate și dacă atunci acești frați trăiau ceasuri de reculegere și îmbărbătare, duceau apoi fiecare la el acasă năzuința

100 de ediții

următor la Văleni. S-au ținut spectacole de teatru și s-au desfășurat concursuri de costume populare. În anul 1912, însuși principele Carol, fiul lui Ferdinand, care a ajuns rege sub numele de Carol al II-lea, a fost trimis la Văleni pentru a lua contact cu flacăra luminii adevărate și a naționalismului curat. Cu acel prilej, la 1 iulie s-a inaugurat sala de cursuri ridicată cu fonduri diverse. Marele istoric a inițiat un

luptei pentru unitate națională.

Reluate la 31 iulie 1921, cursurile au continuat până în anul morții tragice a marelui savant, în noaptea de 27/28 noiembrie 1940, lichidat cu cruzime de bestiiile legionare, la marginea localității Strejnic, județul Prahova. În această perioadă au participat la cursuri profesori, studenți și elevi din ultimul an de liceu din România, Bulgaria, Iugoslavia, Cehoslovacia, Italia, Franța, Anglia. Conferențiarilor erau din arii diverse de pregătire, cu predilecție istorie, scriitori, matematicieni, medici, diplomați afirmați în perioada amintită, cum au fost: Nicolae Iorga (48 de conferințe, Arpad Bitay (întâlnit de 48 de ori în programe), Ion Agârbiceanu, Petre Andrei, Constantin Angelescu, Nicolae Bănescu, Nichifor Crainic, C. C. Giurescu, Dimitrie Gusti, Radu Gyr, Octav Onicescu, P. P. Panaitescu, Dimitrie Pompei, V. Craigie (Oxford) și alții. „Ce buni sunt românii când ajung a se cunoaște bine pentru lecțiile de vară pe care le dă școala, ziarul și cartea” – constata Iorga. Cursurile durau de la 15 iulie la 15 august.

2008. Vălenii de Munte.
Participanți la ediția 100 a Universității de vară „Nicolae Iorga”

De Sfânta Maria, la 15 august, când avea loc festivitatea de închidere, aproape întotdeauna se juca o piesă de teatru din cele scrise de Iorga.

După tragicul sfârșit al savantului, s-a încercat de către vechii prieteni și colaboratori continuarea acestei forme de educație pentru vârstnici, fără a atinge însă popularitatea anterioară. Evident, lipsea apostolul de la Văleni, dar și împrejurările care până în 1946 erau diferite. Cursurile au continuat și în anii comunismului, reluându-se tot ce a fost bine promovat de către marele savant. Despre acele ediții și despre cele desfășurate după revoluția din 1989 au scris academicienii Eugen Simion și Răzvan Theodorescu, profesorii Valeriu Rîpeanu, Petre Țurlea, Ioan Bocioacă, Alexandru Bădulescu, Constantin Manolache, Ion Șt. Baicu și alții, care au dedicat și lucrări monografice marelui savant.

Anul acesta, în perioada 10-19 august, s-au desfășurat cursurile ediției cu numărul 100 a Universității de vară „Nicolae Iorga” în organizarea Ministerului Culturii și Cultelor, a Prefecturii Prahova, Consiliului județean Prahova, a Direcției județene Prahova a Culturii, Cultelor și Patrimoniului Cultural și a Primăriei Văleni de Munte, apreciate deosebit de bine de către participanții din țară, din Republica Moldova (peste 100 de participanți), din Bucovina de Nord, din Cadrilater și din Valea Timocului.

Personalități marcante ale românilor din țară, Republica Moldova, Franța au prezentat prelegeri, au condus mese rotunde, simpozioane și dezbateri, impresionând cursanții: academicienii Eugen Simion, Dan Berindei, Răzvan Theodorescu, Mircea Malița, Gheorghe Buzatu, Ioan Dediu, Marius Sala, profesorii Valeriu Rîpeanu, Valeriu Rusu, Aurelia Rusu, Gheorghe Zbucnea, Nicolae Săcăliș,

Constantin Bușe, Ion Bulei, Anatol Petrenco, Petre Țurlea, Vasile Diaconu, Valeriu Matei, Ion Negrei, Mircea Dogaru, Alexandru Ștefănescu, Ioan Pop, Ioan Lăcătușu, Nicu Boaru, Dragoș Frăsineanu, Constantin Manolache, Ioan Bocioacă, Iordan Datcu, Constantin Dram, Antoaneta Medrea, Petru Ursache, Maria Danilov, Ion Vulpe, Gelku Macsutovici, Nicoleta Ciachir, Vasile Șoimaru, Ion Râșnoveanu, doctor Constantin Găucan și doctor Radu Rei, precum și un grup de preoți condus de P. S. Ioan Sălăjan, episcopul Episcopiei Harghita și Covasna.

Programul de bază a fost dedicat sărbătoririi celor 90 de ani de la Marea Unire, înfăptuită la 1 decembrie 1918, prezentării situației populației din Basarabia, Bucovina, Valea Timocului și din alte zone unde trăiesc români.

În ziua de 15 august s-au desfășurat parada portului popular și spectacole de muzică populară specifice zonei Prahova și altor plaiuri românești. Cursanții s-au bucurat și de instructive excursii la Suzana, Cheia, Slănic și Sinaia.

Prin grija Prefecturii Prahova, a Consiliului Județean Prahova și a Direcției județene de Cultură Prahova, s-au dezvelit o placă omagială și un bust al marelui savant în fața Casei de Cultură din Vălenii de Munte.

În ziua încheierii cursurilor, Consiliul Județean Prahova, în colaborare cu Direcția județeană a Culturii Prahova, a înmănat o medalie jubiliară cu chipul lui Nicolae Iorga unor instituții culturale și participanți la cursuri, între care s-au aflat și reprezentanți ai Asociației Naționale „Cultul Eroilor” din România, pentru care aducem sincere mulțumiri instituțiilor nominalizate.

Ar fi benefic ca la viitoarele ediții să fie invitați mai mulți tineri din țară și din zonele în care locuiesc români.

Col. (rtr)
Constantin CHIPER

Înalta Bindecuvântare a Preafericitului Părinte Patriarh Daniel

Primum de la Patriarhia
Română:

*Stimate domnule
Președinte,*

*Urmare adresei înaintate
de Asociația Națională "Cultul
Eroilor", înregistrată la
sectorul teologic-educational
al Administrației Patriarhale
cu nr. 1031/2008,*

*Vă facem cunoscut că
Preafericitul Părinte Patriarh
Daniel a acordat Înalta
Bindecuvântare pentru
continuarea funcționării
Asociației Naționale
"Cultul Eroilor" sub
îndrumarea spirituală a
Bisericii Ortodoxe
Române, fără implicații
administrativ-economice.*

*De asemenea, vă facem
cunoscut că Sectorul teologic-
educational va recomanda
colaborarea membrilor
acestei asociații cu profesorii
de religie, în vederea
organizării cercurilor de
istorie și popularizării revistei
"România Eroică".*

*Din încredințarea
Preafericitului Părinte Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe
Române,*

**Ciprian Câmpineanul
Episcop Vicar Patriarhal**

Domnilor subofițeri, maiștri militari, ofițeri, generali și amirali, veterani de război, în rezervă și în retragere,

În conștiința poporului român, ziua de 25 Octombrie, zi care a marcat, în urmă cu 54 de ani, eliberarea prin lupte aprige a părții de nord-vest din teritoriul național, cotropită printr-un act impus țării noastre într-un context politic nefavorabil, stă încrustată ca o zi deosebită, de cinstire solemnă a oștirii, fiind înscrisă sub semn de aleasă sărbătoare ca Ziua Armatei României.

Această zi de evocare a bogatelor tradiții de luptă și apărare ale poporului și armatei sale este un emoționant prilej de aniversare și comemorare deopotrivă atât pentru Oastea Țării, cât și pentru întregul popor care vede în apărătorii statornici ai gliei străbune pe fiii săi dăruți pentru a veghea și apăra perenele valori naționale.

Pecete de aur pe fila de calendar, această zi este un fericit și înălțător moment de omagiere a Oastei Române, de a ne arăta, încă o dată, respectul și prețuirea pentru toți aceia care, de-a lungul secolelor, au luptat pentru promovarea și apărarea principalelor atribute fundamentale ale națiunii și statului – independență, suveranitate, progres și prosperitate națională.

La ceas de sărbătoare, în mod firesc, ne aplecăm cu respect în fața tricolorului care poartă nobilele însemne militare și îi cinstim pe cei care astăzi slujesc țara sub faldurile sale. Îi privim cu îndreptățită mândrie și prețuire pe acești profesioniști dăruți carierei militare, care prin calitățile morale ostășești și de specialitate au probat că instituția militară a rămas prin

timp la cota valorică de respect și prestigiu pe care au așezat-o înaintașii. Conștiința răspunderii ce revine armatei, din calitatea României de membră a Uniunii Europene și NATO, stă la baza îndatoririi de a participa activ la politica de apărare comună și la instaurarea unui climat internațional de pace, securitate și încredere. Acest deziderat se înfăptuiește prin prezența militarilor români, alături de aliați și parteneri, în cele mai fierbinți zone ale lumii. Și dacă faptele militarilor noștri se bucură de cele mai înalte aprecieri iar sacrificiile lor, inerente unor astfel de acțiuni

Pe acest drum de glorie nepieritoare v-au purtat pașii ca bravi și vrednici luptători recunoscuți elogios la acea vreme de forțele coaliției antifasciste, alături de care ați înfruntat asprimea luptelor și ați adus un eroic tribut de sânge pentru a binemerita astăzi, ca cei mai vârstnici ostași ai țării, respectul, admirația și prețuirea unanimă. La ceas de aniversare și comemorare ne înclinăm frunțile cu deosebit respect în fața ostașului român care a luptat cu toată cinstea și puterea sa, de multe ori anonim și modest, dar care nu a ezitat până la sacrificiul suprem în a-și

25 octombrie, Ziua Armatei

Mesajul ministrului Apărării adresat, cu prilejul Zilei Armatei, veteranilor de război și cadrelor militare în rezervă și în retragere

militare, înscriu noi nume de eroi în Cronicul Oștirii Române, acest fapt stă mărturie că exemplul înaintașilor, alesele lor calități și virtuți ostășești au rodit puternic, iar contribuția dumneavoastră, a veteranilor de război, a cadrelor militare în rezervă și în retragere, s-a contopit cu aspirațiile corpului profesionist al subofițerilor, maiștrilor militari, ofițerilor și generalilor acestui timp și ceas aniversar.

Dumneavoastră, bravilor veterani de război, vă datorăm profundul nostru respect pentru înaltul patriotism și sentiment al datoriei, care știm că a animat soldatul român care a luptat cu vitejie înscriind pagini de odisee în anii de înclăstare ai celui de-al Doilea Război Mondial.

face datoria. Omagiul nostru se îndreaptă cu același respect către marii mutilați și răniți de război, către văduvele celor căzuți în lupte, către toate familiile din societatea noastră care au pierdut ființe dragi, ostași încărcăți de glorie, căzuți la datorie, ca eroi ai neamului, în timpuri mai îndepărtate sau chiar în zilele noastre.

Clădită pe o bogată tradiție ostășească, Armata României a parcurs în marșul său ostășesc al celor aproape două decenii de redefinire a valorilor naționale, într-un stat de drept, democratic, un drum ascendent, aspirând și realizând o nouă modelare structurală aflată în plin proces de reaşezare și consolidare. În acest nou parcurs se regăsește moștenirea

Foto: Cristian Enăchescu

militară, experiența și profesionalismul pe care cadrele militare în rezervă și în retragere le-au transmis din posturile lor de activitate acelor care astăzi se afirmă în conducerea tuturor eşaloanelor militare, în prestața și dăruirea care-i caracterizează în activitatea de zi cu zi pe militarii armatei noastre.

Cei care astăzi, cu profesionalism, pasiune și abnegație, slujesc țara sub drapel vă privesc cu respect și prețuire deopotrivă, bravi veterani de război și cadre militare în rezervă și retragere, știindu-vă alături de ei și promovând peste timp aleasa camaraderie ostășească prin încurajare permanentă și susținere în numele slujirii

ferme a menirii de ostași devotați țării. La rândul lor, vă sunt alături și vă susțin demersurile și acțiunile pe care le dezvoltați în structurile asociative pe care le-ați constituit pentru dobândirea acelor drepturi ce vi se cuvin ca răspuns la locul pe care îl ocupați în percepția publică, în societatea românească, cetățeanul care a purtat și poartă haina militară.

***Dragi și bravi veterani de război,
Stimați subofițeri, maiștri militari, ofițeri, generali și amirali, veterani de război, în rezervă și în retragere,***

Îmi este deosebit de plăcut ca, într-un moment sărbătoresc

de o înaltă încărcătură emoțională, să vă felicit cu prilejul Zilei Armatei României, să vă adresez urări de viață lungă și sănătate, de bucurii și alese împliniri, urări de bine pentru familiile Dumneavoastră, pentru succese în tot ceea ce întreprindeți atât în interesul personal și al structurilor asociative, cât și pentru a sprijini în domeniile specifice structurile organizatorice ale instituției militare.

La mulți ani și primiți onorul nostru ostășesc, venerabili veterani și stimați rezerviști!

**Ministrul Apărării
Teodor Meleșcanu**

Cornelia Ghinea, Pitești. Bun venit printre colaboratorii revistei **România Eroică**, stimată doamnă. Redau din scrisoarea dvs.: *Absolventă a Facultății de Istorie, mi-am desfășurat activitatea, din anul 1971 până în 2002, la Arhivele Militare Pitești, când m-am pensionat. Bogăția materialului arhivistic pe care l-am cercetat de-a lungul acestor ani mi-a creat un orizont – Sfânt – asupra jertfelor omenesti pentru binele României. Am participat la conferința anuală a Asociației Naționale Cultul Eroilor, unde gazdele, ospitaliere, mi-au oferit revista **România Eroică** nr. 1 pe anul 2008. În pagina 3, cpt. (r) Iacob Iordache solicita să se scrie despre David Praporgescu, primul general român căzut pe câmpul de luptă în războiul pentru reîntregirea neamului. În cercetările mele am descoperit raportul maiorului Rădulescu Dumitru, șeful de stat major al Diviziei 23 I., înaintat Corpului 1 Armată, în care descrie împrejurările morții acestui mare român.*

Cum a murit generalul Praporgescu

Nr. 1042
Anul 1916 – octombrie – ziua 1
Mr. Rădulescu Dumitru
Șeful de Stat major al Diviziei
23 Inf. Către
Corpul 1 Armată

Am onoarea a raporta că în ziua de 30.09.1916, Dl. General Praporgescu David, comandantul Corpului 1 Armată, a fost rănit mortal de către inamic în următoarele împrejurări:

În seara zilei de 29.09., D-nul General Praporgescu mi-a ordonat ca împreună cu maiorul Dumitru Nicolae din Regimentul 1 Grăniceri să îl însoțim în ziua de 30 septembrie până la pichetul Coți, unde va merge să vadă pozițiunea de acolo, precum și trupele și ofițerii de la rezervă, iar de acolo să se înapoieze la Pleșu pentru a vedea și această poziție.

Plecarea era fixată în ziua de 30.09, ora 8 a.m., însă D-nul general Praporgescu David, dorind ca să se înapoieze mai devreme la Comandamentul Corpului de Armată, a venit la Boișoara (Cartierul Diviziei 23) pe la ora 6,30 a.m., unde am plecat

împreună la Greblești. Toate preparativele de plecare erau gata și pe la ora 7,30 am plecat din Greblești și am ajuns la pichetul Coți, la ora 11 a.m. Acolo D-nul general a fost întâmpinat de D-nul colonel Cantacuzino Gheorghe, care l-a condus pe D-nul general până la M-ții Coți, la N de pichet, de unde se putea vedea toată

poziția și dispozitivul trupelor pentru apărarea ei.

Timpul fiind frumos, D-nul general Praporgescu a putut vedea totul și s-a înapoiat împreună cu Lt. col. Cantacuzino, urmat de subsemnatul.

(.....)

La ora 12,10-12,20, ziua, D-nul Praporgescu a luat masa împreună cu ofițerii prezenți. De la sosirea D-nului general și până la ora când a stat la masă auzeau foarte rare împușcături dinspre Gropile Turcilor și spre Vârful Suru, iar în timpul mesei inamicul a tras două lovituri de tun care au căzut pe Valea Râului Căineni cam la 2 km depărtare de pichet. Aceste lovituri veneau din Direcția Plaiului Bulzu și erau îndreptate în șoseaua care desparte Plaiul Căineni-Zânoaga de vârful cu cota 1824.

Trecuse aproape 45' de la ultima lovitură de tun trasă de inamic și D-nul general Praporgescu a hotărât plecarea spre Pleșu.

Era ora 1,20 a.m. când am plecat de la pichet. Am coborât prin Valea Pârâului Căineni pe drumul făcut de Marele Stat Major și având în vedere (că) șaua în care este acest drum pentru a lua direcția Plaiului Căineni-Zânoaga era expusă la focuri de artilerie, am scoborât la poteca veche cam 1000 m mai la sud de locul unde începe să urce Șoseaua din valea pârâului Căineni spre șaua dinspre Zânoaga și Chica Fedeleșului (Cota 1840). Altă cale mai ferită decât aceasta nu există.

Aici era un batalion din Regimentul Vâlcea nr. 2 care se găsea în rezervă și oamenii își spălau rufele. Domnul general Praporgescu s-a oprit, a stat de vorbă cu ofițerii și trupa apoi a pornit pe poteca veche să urce pe Zânoaga. Înaintea domniei sale mergea la un pas D-nul Lt. col. Cantacuzino Gh., iar înapoia Domniei Sale imediat era subsemnatul; abia am făcut 30-40 pași din fundul văii și am auzit un vuet de proiectil. Instinctiv m-

am culcat și am strigat – "Jos". O detunătură groaznică s-a produs cam la 30 m în urma noastră și după ce m-am ridicat de la pământ am văzut lângă mine pe D-nul General Praporgescu care a strigat: "M-au omorât" și pe D-nul colonel Cantacuzino cu obrazul sângerând. Crezând că este rănit ușor, l-am rugat să se sprijine de mine și D-nul general m-a luat cu brațul stâng peste gât, iar eu l-am apucat cu brațul pe sub subțioara dreaptă.

L-am dus 3-4 pași și mi-a spus că moare. Am chemat doctorii în ajutor, am pus 6 soldați care l-au luat pe brațe și am fugit spre postul de ajutor, însă în timpul drumului care nu a durat mai mult de 10' m-a chemat pe mine, mi-a spus că moare și că ultima dorință a D-Sale este să fie dus acasă și predat familiei. La început am bănuțit că lovitură a cărei victimă au căzut D-nul general Praporgescu și Lt. Col. Cantacuzino, 2-3 ofițeri din Reg. Vâlcea nr. 2 și Reg. 2 Gr., a fost trasă contra batalionului care se găsea acolo în rezervă și mai așteptam să mai urmeze și alte lovituri.

.....
Cred că lovitură aceasta nenorocită îndreptată în contra unei baterii de 53 mm care se găsea la Sud de șoseaua de la capul pârâului Căineni-Zânoaga și printr-un ricoșeu a putut cădea acolo, căci altfel se poate vedea de oricine că este imposibil ca o artilerie oricât de bună ar fi să poată bate fundul unei văi cu precizie matematică într-un punct care nu se poate vedea din nici o altă parte afară de câteva puncte care se găsesc 5-600 m mai departe și care sunt în interiorul poziției de la Coți.

Șeful de Stat Major al Diviziei 23 Infanterie

Mr. Rădulescu Dumitru

(Arhiva M.Ap.N., Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare, Fond: Divizia 23 Infanterie, nr. crt. 32, f. 31-32)

Primăria Municipiului Târgoviște, la propunerea Consiliului Director al Asociației Naționale „Cultul Eroilor”, a conferit titlul de Cetățean de Onoare domnului general de brigadă în retragere Constantin Tănase, pentru merite deosebite în activitatea pe care o desfășoară pentru cinstirea eroilor. În prezent, este primvicepreședinte al Asociației Naționale „Cultul Eroilor”.

Cetățeni de Onoare

În ziua de 28 aprilie 2008, Consiliul Local al comunei Solești, județul Vaslui, a conferit "Titlul Cetățean de Onoare al Comunei Solești domnului colonel în retragere Chiper Constantin, pentru merite deosebite aduse activității culturale din comună". Plecat din satul natal Valea Siliștei, Constantin Chiper a slujit în rândurile armatei, ajungând până la gradul de colonel. În prezent, locuiește în Ploiești, este președintele Filialei "Cultul Eroilor" a județului Prahova și vicepreședinte al Consiliului Director al Asociației Naționale "Cultul Eroilor".

Cetățeni de Onoare

La propunerea Consiliului Director al Asociației Naționale „Cultul Eroilor”, Consiliul Local al municipiului Bacău a conferit "Titlul Cetățean de Onoare" al municipiului Bacău și Diploma de Cetățean de Onoare însoțită de "Cheia Orașului Bacău" domnului Corneliu Chirieș. Vestea este cu atât mai îmbucurătoare cu cât – multă lume știe! – colonelul în retragere Corneliu Chirieș, ajuns la venerabila vârstă de 83 de ani, este președinte al Asociației Naționale "Cultul Eroilor", filiala județului Bacău. Acest titlu este, desigur, și o recunoaștere a activității pe care domnia sa o desfășoară întru cinstirea eroilor.

Prof. Gabriela Huțuțui, prof. Viorica Timofte, Iași. Ne place să credem că vom avea în dumneavoastră două colaboratoare apropiate ale revistei noastre. Din corespondența sosită la redacție am reținut că în instituția unde lucrați, respectiv Grupul școlar „Mihail Sturdza”, funcționează cercul „Cultul Eroilor”, al elevilor, sub îndrumarea directoarei adjuncte, doamna profesoară Rodica Chiriac, a doamnei profesoare Mihaela Baciuc și a dumneavoastră. Așteptăm cu interes amănunte despre activitățile desfășurate cu elevii pentru cunoașterea istoriei neamului și pentru cinstirea eroilor.

Vlad Pogorevici, str. Oituz 22, ap. 5, Suceava. CP 720201. Redau din scrisoarea dvs.: „Aflu din revistă despre diverse cimitire de eroi, dar despre cel de la Florești, județul Soroca, nu se mai știe nimic. A fost distrus, iar peste el s-a extins orașul Florești. Așa cum a fost distrus și cimitirul eroilor de la Tighina, unde s-a mers cu buldozerele peste mormintele eroilor, și cel de la Odessa. Crucile din cimitirul de la Tighina au fost adunate grămadă și păzite de poliția din Tiraspol, încât nimeni nu se putea apropia spre a citi ce scrie pe ele... În revista nr. 27 aflu versuri de căpitanul Nicolae Vulovici. Iată patru versuri descoperite de mine la cimitirul din Vaslui, pe o cruce, semnate N. Vulovici: *Și de-om muri cu tot ce-o fi, / Ne-or îngropa-n morminte, / Dar Țara noastră dragă-o ști/C-am mers tot înainte...*”

Ne mai spuneți, domnule Pogorevici, că sunteți „fugar de pe la Soroca, Florești, unde era Regimentul 39 infanterie, comandat de colonelul Simonescu, căzut eroic la Cotul Donului...” Așteptăm cu interes amănuntele dvs. despre acest erou al neamului nostru.

Prof. Mihaela Ghițiu. Mesajul dvs. ne bucură și ne dă speranța că viitorul este în mâini bune: *De mai bine de doi ani, Colegiul Național*

Bilingv "George Coșbuc" s-a alăturat familiei școlilor în care s-au înființat cercuri „Cultul Eroilor”. În tot acest timp elevii noștri, aflați la vârsta la care își caută modele, au avut ocazia să participe la activități variate menite să trezească în sufletele lor respectul și admirația față de cei mai bravi fii ai neamului din care se trag. Povestea noastră a început în ziua de 27 martie 2006, la comemorarea Unirii Basarabiei cu România, când a avut loc deschiderea oficială a cercului „Cultul eroilor” din liceu, în prezența d-nei director Ilinca Buciu. La această festivitate, inedit în felul ei, a participat dl. prof. univ. dr. Ștefan Mureșanu, președintele filialei din București a ANCE. Invitații au fost întâmpinați cu o expoziție de grafică și de afișe a elevilor Andrei Vasiliu și Radu Fulga,

Poșta Redacției

îngrijită de prof. Mihaela Ghițiu. A urmat o prezentare poetică a eroilor neamului, realizată pe computer de Ana Constantinescu, Andrei Neagu, Alexandru Ionescu și Diana Șerbănescu din clasa a XI-a. S-a recitat o poezie tematică, iar Vlad Cărăbiși a susținut un referat. Prof. Corneliu Riegler a ținut o scurtă prelegere legată de acest eveniment, dar și de modul de tratare a istoriei naționale în manualul de clasa a XII-a. În încheiere, prof. univ. dr. Șt. Mureșanu a mulțumit conducerii liceului pentru sprijinul și interesul acordat acestei activități și a încurajat elevii și profesorii să persevereze pe direcția cultivării sentimentelor de profund respect pentru eroii neamului.

*De atunci, cercul s-a întrunit cu regularitate și a organizat activități diverse: o nouă expoziție de grafică și afiș a elevului Radu Fulga, sub îngrijirea prof. M. Ghițiu; expoziția **Orașul vechi** –*

Orașul nou, realizată în parteneriat cu Liceul Teoretic „Dunărea” și Liceul Pedagogic „C. Negri” din Galați; în excursia organizată cu acordul direcției de prof. A. Goga, elevii claselor a IX-a și a X-a au vizitat Cimitirul Eroilor din pasul Timiș Predeal și au păstrat un moment de reculegere în memoria ostașilor căzuți în Primul Război Mondial; dezbateră „Ce înseamnă 1 Decembrie pentru mine”, condusă de prof. C. Riegler; prof. M. Ghițiu a prezentat expoziția de fotografie a elevului Stan Vlad pe marginea imaginii războiului ca „laborator al crimei”, expoziția de carte organizată de bibl. N. Niculescu, expoziția „Gesturi și mâini”, realizată în parteneriat cu Liceul Teoretic „Dunărea” din Galați și a prezentat câteva date despre ANCE și rostul cinstirii eroilor. La discuții au participat prof. A. Cârlan și prof. Ionela Ghimigiu...

Am avut în acești doi ani deosebita onoare de a primi, atât instituția noastră cât și profesorii și cei mai activi dintre elevi, diplome de merit din partea ANCE. Pe lângă elevii menționați mai sus s-au distins Vadim Dona, Dan Goran, Răzvan Ionescu, Cristian Bărbulescu, Andrei Lazăr, Octavian Mirea, Sabin Belușică, Octavian Barus, Irina Popa, Cristian Dogaru, Raluca Ghiță, Ștefania Aristotel și lista ar putea continua. Mai exact, lista va continua, în anii ce vin, cu alte nume de tineri cu suflet frumos, cu dragoste de neam și țară.

Mastru militar de marină (r) Petre Maravela, Brăila. Desigur, din nou despre eroii marinari. Perseverența cu care răscoliți arhivele și dragostea cu care evocați faptele marinarilor noștri merită toată admirația. În corespondența dvs. evocați perioada Primului Război Mondial, când marinarii au făcut mari sacrificii pentru apărarea fluviului Dunărea: „...După 20 august 1916, în zona Turtucaia – Silistra, luptele sunt înverșunate, apar primele victime, printre care căpitanul comandor Constantin Păun – șeful

Statului Major al Flotilei, care conducea refacerea legăturilor cu uscatul. După tirul tunurilor de pe nave spre malul bulgăresc, începe operațiunea de transportare a răniților. Cad la datorie: locotenent comandor Eugen Stih, alături de sergenții Dumitru Tița, Ion Manoila, caporalii Nicolai Leon, Anghel Dinică și soldații Gheorghe Barbu, Ștefan Căciulescu – toți pe monitorul „M. Kogălniceanu”; căpitanul Constantin Dumitrescu, locotenentul Ghiculescu și jumătate din echipajul vedetei „Grigore Ioan”. Pentru apărarea podului de la Flămânda, marinarii au instalat baraje de mine în condiții dificile, dar și cu necazuri – la Mecica, moare locotenentul Remus Lepri. La apărarea și demontarea podului, cei 238 de marinari de pe ostrovul Cinghinea sunt atacați, mulți sunt uciși sau răniți, printre ei și sublocotenentul Ion Izvoranu...”

Colonel (r) Dumitru Stratanov. Am reținut pentru publicare evocarea despre locotenent-colonelul Marcu Ulpiu, comandant al Regimentului 30 Dorobanți.

Colonel (r) Neculai Gîrlci, str. Horea nr. 10, Rădăuți, jud. Suceava: În calitate de fiu al satului Probotă, participant la cel de Al Doilea Război Mondial, fiind rănit, scăpat cu viață, am considerat că datoria mea este să-i aduc în memorie pe eroii căzuți pe diferite câmpuri de luptă, unii fiind înmormântați în gropi comune, fără a beneficia de o înmormântare creștinească și fără să aibă la cap o cruce. Din respect pentru cei ce și-au dat viața în cele două războaie mondiale, doresc să redau următorul text: **“Călătorule, cetățeanule localnic, tânăr sau vîrstnic, oprește-te măcar o clipă, descoperă-te, fă semnul Sfintei Cruci și gîndește-te că fără jertfa celor de acolo, ar fi fost imposibil ca tu să trăiești liber, să iubești soarele, florile, munții, cîmpiile și riurile, pe care le-au apărat și ți le-au lăsat moștenire eroii înscriși pe aceste plăci de marmură”.**

Ne pare rău că imaginea monumentului din Probotă – pe care ne-ați trimis-o în copie xerox – nu poate fi publicată.

Colonel (r) Toma Munteanu, str. Gării nr. 65, Bl. D, Ap. 12, Galați. Sunt convins că și alți cititori împărtășesc păreri dvs legate de desființarea serviciului militar obligatoriu: **“Ca ofițer al Armatei Române, ce mi-am desfășurat activitatea peste 39 de ani în această instituție, îmi pare rău – o spun cu sinceritate – că s-a decis desființarea serviciului militar obligatoriu. După 1948 s-a manifestat o slabă preocupare pentru Eroii Neamului, multe monumente și cimitire au fost lăsate uitării. Firește, n-a fost totdeauna așa. Îmi amintesc că, în urmă cu 63 de ani, pe când eram școlar, învățătorii noștri, în frunte cu preoții din localitatea natală Flămînză, județul Botoșani, ne încolonau, având în față Tricolorul și elevii purtători de coroane, și în ritmul “Imnului Eroilor” ne îndreptam spre cimitirul satului, unde sunt înmormântați 83 de militari români și 22 de prizonieri austro-ungari și germani, decedați în urma focarului de tifos exantematic din iarna anului 1917. După 1952, aceste morminte și gropi comune din cimitir au fost lăsate în părăsire, întrucât nimeni nu mai avea curajul să vorbească despre eroismul nostru în luptele pentru reîntregirea țării. S-ar cuveni ca, după atâția ani de uitare, cei ce conduc astăzi destinele acestui oraș să acorde mai multă atenție eroilor. Cred că ar merita și ei măcar o placă comemorativă... Este de datoria noastră creștinească să ne amintim de cei care au făcut posibil să ne păstrăm graiul și plaiul în care ne-am născut.”**

Plutonier adjutant (r) Vasile Hațegan, Lugoj. Ne pare rău pentru dificultățile pe care le întâmpinați în activitatea dvs., ca secretar al Asociației „Cultul Eroilor” Lugoj. Vă mulțumim pentru scurta prezentare a Diviziei 9 Cavalerie, din care am reținut

câteva date: **“În anul 1929 a fost înființată, în garnizoana Bârlad, Brigada 9 Cavalerie, având în organică două regimente de cavalerie. Zece ani mai târziu, datorită situației internaționale, îndeosebi a amenințărilor Ungariei hortyste și Germaniei fasciste, Brigada 9 a fost dislocată, împreună cu alte mari unități de luptă, la Lugoj. În luna martie 1942, brigada, aflată pe frontul de Est, este transformată în Divizia 9 Cavalerie, fiind dislocată, în august, în nordul Caucazului, participând la luptele din zona Novorosiisk. În urma dezastrului de la Stalingrad, Divizia se retrage în Crimeea, evitând astfel încercuirea.**

În aprilie 1944, sub presiunea trupelor sovietice, marile unități germane și române din Crimeea s-au regrupat în capul de pod de la Sevastopol în speranța că se vor putea evacua, pe mare, în țară. D. 9 Cv. a primit ordin să constituie un „Regiment de șoc” (adică de sacrificiu) cu misiunea de a rezista cât mai mult în fața Sevastopolului, asigurând evacuarea celorlalte forțe. Evacuarea s-a făcut în două etape, primele unități fiind cele de cavalerie. Regimentul de șoc a fost evacuat cu ultimul convoi, alături de alte două unități, una română și alta germană, dar, din nefericire, o mare parte din nave au fost scufundate de aviația sovietică, astfel că mulți militari au pierit în Marea Neagră. După debarcarea la Constanța, D. 9 Cv. a revenit în garnizoana Lugoj. În septembrie 1944, a primit misiunea să oprească pătrunderea trupelor germane pe direcția Timișoara-Lugoj-Dobra. În luptele purtate pentru apărarea Timișoarei și a localităților din zonă, pierderile Divizia au fost: 8 ofițeri, 7 subofițeri și 337 de gradați și soldați la care s-au adăugat circa 1000 de răniți. Mai departe, D. 9 Cv. a participat la lupte pe teritoriul Ungariei, la eliberarea Budapestei, și în Cehoslovacia. Revenită în țară, în august 1945 este desființată și transformată în Centrul de Instrucție al Cavaleriei, având comandamentul la Sibiu.”

ALTFEL

Războiul politicienilor cu Armata

Un general japonez îmi povestea că acolo, în Japonia, "întotdeauna a fost un război între militari și politicieni". Precizarea care urma era și mai interesantă: "Până la al doilea război mondial – zicea generalul japonez – acest război era câștigat întotdeauna de armată. Acum, lucrurile s-au schimbat".

Da, până la al doilea război mondial, atunci când în guvern apăreau neînțelegeri legate de bugetul armatei, dacă șeful Statului Major General al armatei japoneze nu era de acord cu sumele alocate pentru armată, a doua zi își dădea demisia primul ministru, nu șeful Statului Major General!

Dar nu numai în Japonia s-au schimbat lucrurile! Nu cred că mai este cineva care să nu fi auzit că militarii americani au avut obiecții serioase față de războiul din Irak, așa cum au avut și față de războiul din Vietnam. I-a interesat pe politicieni în vreun fel? In afara morții unor militari, ce altceva au mai obținut politicienii americani? Doar faptul că acum creșterea vietnamezi nu mai sunt exportați în România, ci în SUA, ca să aibă "uncle Sam" cu ce să mai adauge câteva chintale la zecile pe care deja le are.

De-a lungul vremii, întotdeauna războaiele au fost pornite de politicieni, dar au fost purtate cu mari sacrificii de armate, iar consecințele au fost suportate de popoare. Bazele păcii, însă, niciodată nu au fost puse de politicieni, ci tot de militari. Ei încheiau armistițiile și stabileau regulile negocierilor pe care le purtau, ulterior, politicienii. Atunci, când semnau tratate de pace, politicienilor le făcea plăcere să fie însoțiți de suite cât mai mari de militari. Se făceau să fie în fruntea unor oameni care înfruntaseră cu bărbăție vrăjmașii războiului, imaginându-și că privitorii extindeau și asupra lor aura învingătorilor.

Acum, vorba generalului japonez, lucrurile s-au schimbat. Politrucii de toate culorile țopăie pe grumazul militarilor, batjocorindu-i după cum li se așează lor bine. Ce mă enervează este faptul că acei politrucii își pot permite să calce în picioare armata, chiar cu sprijinul unor militari. Căci, întotdeauna politrucii au găsit metode de a introduce "cai troiani" în armată, sub forma unor ofițeri sau generali proveniți fie din cizmari, fie din vidanjori, fie din brancardieri, fie din soți de fiice ale unor foști viitori, fie din nepoți sau strănepoți de..., fie din gineri de... etc. Iar aceste mârțoage troiane le satisfac toate pohtele politrucilor, întru slava veșnică a nimicniciei umane.

Nu pledez pentru o altă poziție a armatei în societate. Au existat momente în care armata a fost chiar rugată să preia conducerea în societate, dar bunul simț a împiedicat-o să se așeze pe scaune care nu i s-ar fi potrivit. Aș vrea, însă, ca acești politrucii să manifeste mai multă decență față de armată. Să nu-i mai trateze pe militari ca pe o simplă "carne de tun", și să nu uite că orice lucru care s-a schimbat o dată, se mai poate schimba!

Marian IOAN

Cimitirul militar românesc din Cernăuți

„Situat în orașul Cernăuți, Cimitirul militar românesc cuprindea, până în anul 1944, rămășițele pământești ale militarilor români din garnizoană, morți în perioada 1918-1940, precum și un însemnat număr de ostași morți în iunie-iulie 1941 în războiul pentru dezrobirea Nordului Bucovinei.

În perioada Uniunii Sovietice, o mare suprafață a cimitirului a fost dezafectată.

La începutul anului 2000, numai o mică suprafață din fostul cimitir militar mai era nedistrusă, având întregi câteva cruci ale soldaților și ale unor militari înmormântați la Cernăuți în perioada interbelică.

O acțiune a Societății GOLGOTA din Cernăuți, societate a etnicilor români care se ocupă cu studierea victimelor staliniste, a dus la montarea unei plăci comemorative în anul 2007.

Un proiect de Monument a fost făcut de respectiva organizație, devizul și planul cadastral fiind înaintate, prin intermediar, Oficiului Național pentru Cultul Eroilor din București.

Președintele Societății GOLGOTA este Petru Grior, director adjunct al Arhivelor regionale de Stat din Cernăuți, membru în Consiliul Primăriei Cernăuți.

Conform informațiilor de la Cernăuți, proiectul poate fi demarat existând toate aprobările necesare. Singurul impediment este lipsa Finanțării..."

Așa ne scria, în martie 2008, prof. Mihai Pânzar, vicepreședinte al Asociației Culturale Flondor-Rădăuți, din Suceava. În ziua de 11 noiembrie, în timp ce pregăteam revista pentru tipar, l-am sunat pe col. (r) Ilie Schipor, director adjunct al Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, și am aflat că tocmai a intrat în țară, venind de la Cernăuți. Vestea pe care mi-a dat-o merită consemnată ca un eveniment: Cimitirul militar din Cernăuți a fost reamenajat prin efortul financiar al ONCE și urmează, cât de curând, să fie sfințit. Vom reveni în numărul viitor al revistei.

Dumitru ROMAN

Monumentul ostașilor români de la Aita Seacă

Din inițiativa și cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Ioan Sălăjan, Episcopul Covasnei și Harghitei, în luna iulie 2008, modesta cruce de lemn așezată la căpătâiul ostașilor români căzuți la datorie în septembrie 1944, în Aita Seacă, și reînținuți în curtea Bisericii ortodoxe din localitate, a fost înlocuită cu o cruce din marmură în memoria și spre veșnică cinștire a jertfei eroilor.

În septembrie 2004, când s-a săvârșit reînținerea ostașilor români, lângă osemintele lor am așezat și rămășițele pământeste ale unui ostaș german. Pe modesta cruce de lemn așezată atunci, nu am putut conșema acest fapt. Din îndemnul P.S. Ioan, am făcut-o acum, când, pe lângă înșcrisul așternut pe marmura monumentului „În memoria ostașilor români căzuți la Aita Seacă în septembrie 1944”, este conșemat și faptul că „Tot aici sunt așezate rămășițele pământeste ale unui ostaș german”.

Ridicarea acestei cruci – act binemeritat și creștinesc – a fost posibilă prin sprijinul filialelor

locale ale asociațiilor Veteranilor de Război, Cultul Eroilor, a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din județul Covasna, dar și cu contribuția militarilor din garnizoana Sf. Gheorghe și a personalului din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Covasna, Inspectoratului Județean Covasna pentru Situații de Urgență, Secției Județene Covasna a Serviciului Român de Informații, Inspectoratului de jandarmi al Județului Covasna, Instituției Prefectului județului Covasna, a altor persoane publice din județ.

Monumentul a fost dezvelit și sfințit în ziua de 13 iulie 2008.

Să menționăm că toate obiectele personale găsite la exhumare, în septembrie 2004, în groapa comună, asupra ostașilor români și a ofițerului german se află păstrate la Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni.

Dumnezeu să-i odihnească în pace pe toți ostașii români căzuți pe câmpurile de luptă pentru independența și libertatea României!

Dr. Ioan LĂCĂTUȘU

MEMENTO

Eroii satului Tîlvești, comuna Drăguțești-Gorj, căzuți pe câmpul de onoare.

1877-1878

Popescu Laudat

1916-1918

Chera I. Ion
Chera Marin
Ciora M. Grigore
Diaconescu P. Mihail
Diaconescu Petre
Gogonea Nicolae
Olaru A. Gheorghe
Olaru C. Dumitru
Olaru I. Grigore
Olarita Constantin
Oproiu B. Dumitru
Oproiu D. Vasile
Oproiu I. Dumitru
Oproiu I. Gheorghe
Oproiu I. Grigore
Popescu Constantin
Popescu Ion
Popescu Vasile
Popescu Grigore
Tilvescu Gr. Gheorghe
Tilvescu Gr. Ion
Tilvescu P. Marin
Tilvescu P. Nicolae
Trancău P. Ion
Trancău Gr. Vasile
Trancău C. Ion
Trancău D. Constantin
Ungureanu S. Constantin
Ungureanu St. Ion

1941-1945

Bîrzava A. Nicolae
Ceareanu M. Petre
Ceareanu Gh. Vasile
Ceareanu C. Vasile
Dragu Ion
Diaconescu M. Constantin
Moșoiu Grigore
Olaru C. Mihail
Olaru Gr. Mihail
Oproiu C. Grigore
Oproiu C. Nicolae
Oproiu M. Constantin
Oproiu M. Vasile
Șelaru Gheorghe
Tilvescu Gh. Ion
Tilvescu C. Constantin
Trancău I. Ion
Trancău I. Dumitru
Vulpe Ion

REMEMBER

Regina Maria

70 de ani de la trecerea în eternitate

A trecut neobservată ziua de 18 iulie, ziua în care s-au împlinit 70 de ani de la moartea Reginei Maria, supranumită „Mama Românilor”, „Mama Răniților” sau „Mama României Mari”.

Născut în anul 1875 în familia ducelui Alfred de Edinborough, fiu al reginei Victoria a Marii Britanii, și a ducesei Maria Alexandrovna, unica fiică a țarului Alexandru al II-lea al Rusiei. În 1893, pentru a se putea căsători cu principele Ferdinand, viitorul rege al României, principesa Maria a trebuit să renunțe la drepturile sale de succesiune la coroana Marii Britanii, printr-un act semnat de regele Carol I al României și regina Victoria.

Pentru țara noastră, așa cum scria presa vremii, regina Maria a reprezentat „Simbolul femeii frumoase, demne și inteligente, iubite de popor”. *„A fost regina tinereții noastre, cea mai frumoasă regină din lume!”* – scria, în însemnările sale, Grigore Gafencu.

Prin faptele sale și atașamentul față de poporul care a adoptat-o, s-a mutat cu rădăcini cu tot pe pământul românesc, pentru care nici un sacrificiu nu i s-a părut prea mare. A fost mai româncă decât românii, „una dintre noi”, cum spunea cineva, care a luptat pentru idealurile românilor.

Regina Maria a fost prima femeie de rang domnesc care nu s-a sfiit să încalce rigorile unei societăți tradiționale strâmbe și închistate, având un profund sentiment al libertății. Pasionată de artă și cultură, a continuat opera socială și culturală a reginei Elisabeta, cunoscută sub

pseudonimul literar Carmen Sylva.

Între anii 1914-1918, și-a îndeplinit cu prisosință îndatoririle de „Mamă a Românilor”.

Îmbrăcată în uniforma surorilor de caritate, a fost deseori în tranșee, printre soldați, în spitale de campanie, printre răniți și bolnavi, alinându-le suferința. Îndurând ea însăși condițiile vitrege ale refugiului, atunci când o mare parte din teritoriul țării a

fost ocupat de inamic, iar conducerea statului și armatei se afla la Iași, împărțând cu cei din jur durerile provocate de război, regina devenise un simbol al rezistenței și patriotismului.

Farmecul, puterea de convingere și inteligența ei i-au cucerit pe aristocrații și diplomații străini. Supranumită „Soacra Balcanilor”, a reușit, prin căsătoria copiilor săi – Carol, Nicolae,

Elisabeta, Maria și Ileana – cu moștenitori ai țărilor din Balcani și ai Austriei, să întrețină o atmosferă de destindere și încredere în această parte a lumii. În același timp și-a consolidat relațiile cu Franța, ca urmare a prieteniei cu generalul Henri Berthelot, șeful Misiunii Franceze în România, cu generalul Foch, Șeful Marelui Stat Major al armatei franceze, cu conducătorii Angliei, Rusiei, Italiei și Japoniei. Relevant este și faptul că, în Statele Unite ale Americii, în statul Oregon, a fost ridicat un muzeu al cărui parter a fost dedicat în întregime reginei Maria și țării sale, România. Alături de copia coroanei purtate de regină la încoronarea din 15 octombrie 1922, de o brățară moștenită de la regina Victoria a Marii Britanii, de costume populare românești, se află și o serie de fotografii care prezintă vizita reginei Maria în Statele Unite, când a fost primită de președintele american John Calvin Coolidge.

În vara anului 1918, când România se întregise în hotarele firești, regina a desfășurat o activitate diplomatică neobosită de convingere a conducătorilor Franței, Angliei, Statelor Unite și Italiei și de câștigare a opiniei publice din aceste țări pentru ca România să fie acceptată, de către învingătorii Primului Război Mondial, în noile hotare.

La 15 octombrie 1922, la Alba Iulia, regina Maria a fost încoronată alături de soțul său, Regele Ferdinand I, ca Regină a tuturor românilor. Cu ocazia încoronării, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât ca, în dangătul clopotelor tuturor bisericilor din țară, să se rostească rugăciunea pentru Rege și Regină.

O mare parte a vieții, Suverana României s-a dăruit, cu toată ființa sa, operei de binecuvântare și cinstire a celor care s-au sacrificat pe altarul Patriei. După război, pământul țării era presărat cu osemintele miilor de eroi,

Regina Maria, Mama răniților.

rămase pe câmpurile de luptă, fie îngropate în pripă, fie lăsate prin tranșee, prin văi și pe dealuri. Se impunea, deci, constituirea unui organism care să se ocupe cu identificarea și centralizarea acestora, pentru a putea fi înhumate în cimitire de onoare, cu ridicarea unor opere comemorative de război – troițe, monumente, mausolee – în memoria celor căzuți la datorie. Astfel, la 12 septembrie 1919, prin Înaltul Decret Lege nr. 4106, semnat de Regele Ferdinand, s-a înființat „Societatea Mormintele Eroilor Căzuți în Război”, având ca fondator și președinte de onoare pe Regina Maria – care era și Președinte al Crucii Roșii din România – iar ca președinte activ pe Mitropolitul primat Miron Cristea, devenit la scurt timp Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Tot sub patronajul Reginei, s-a editat, în 1919, „buletinul de propagandă și informațiuni *Cultul Eroilor Noștri*”. Prin legea din 2 iunie 1927, Societatea Mormintele Eroilor Căzuți în Război a căpătat denumirea de „Societatea Cultul Eroilor”, iar buletinul a primit titlul „România Eroică”, publicație care a apărut neîntrerupt până în 1940. La scurt timp după moartea Reginei, societatea a fost

transformată în *Așezământul „Regina Maria” pentru Cultul Eroilor*.

Până la moartea Reginei, Societatea a reușit să înscrie printre realizările sale mai importante: 118 cimitire de onoare ale eroilor, peste 3000 de opere comemorative de război, 84 de cripte, 13 mausolee, 508 troițe, identificarea și amenajarea a 529 713 morminte, din care 72 870 în străinătate. Este un patrimoniu comemorativ impresionant, care s-a clădit și prin contribuția decisivă a Reginei Maria. În ultimii ani de viață, cu sănătatea slăbită, retrasă în singurătatea castelului ei de la Balcic, Regina Mamă a scris două documente de valoare istorică, dar și morală: „Scrisoare către Țară” și „Testamentul Meu”. Prin aceste rînduri, dar și prin scrierile pe care le-a lăsat, regina își arată marea iubire pentru poporul român, care a primit-o în mijlocul său ca pe propria-i fiică.

În anul 1938, starea sănătății Reginei se înrăutățește vizibil. Este internată într-o clinică din Germania, la Dresda, dar la începutul lunii iulie, simțind că nu mai are mult de trăit, Regina a vrut să se întoarcă în țară, la Sinaia. Dorința îi este îndeplinită. Astfel, în ziua de 17 iulie, este întâmpinată în gara din Sinaia de regele Carol și de fiul său, Mihai. În noaptea de 17 spre 18 iulie 1938, doctorul Hortolomei îl anunță pe regele Carol că regina a murit la orele 5 și 38 de minute.

A fost înmormântată, la dorința ei, înscrisă în Testament, la Curtea de Argeș, lângă regele Ferdinand. Inima ei a fost așezată sub lespedeza bisericii ctitorite de ea la Balcic.

La împlinirea a șapte decenii de la moartea celei ce a fost Regina Mamă, membrii Asociației Naționale Cultul Eroilor îi aduc un sincer și pios omagiu!

**Colonel în retragere
Petre STOICA**

*Președintele
Asociației Naționale Cultul Eroilor*

Ziua Eroilor

Omenirea din toate timpurile a prețuit drept cea mai înaltă virtute sacrificiul vieții.

Dacă Hristos n-ar fi murit pe cruce n-ar fi creiat o religie. Nici învățămintele lui, nici minunile pe care ni le-a transmis, legende dealungul veacurilor, nici geniul reformatorului nu l-ar fi îndumnezeit. Ar fi rămas poate eternității cel mult ca un mare om nepieritor prin fapte, dar niciodată un Dumnezeu al celei mai nobile esențe omenesti.

Convențiile sociale au creiat multe bunuri superlative.

Demnitatea, onoarea, recunoștința ori devotamentul sunt mari atribute ale făpturei noastre slăbănoage, dar nimic nu poate sbura până la înălțimea vieții. Din numărul nemărginit al atâtor lucruri active, tot viața rămâne suprema manifestare a materiei eterne.

Acesta este cuvântul pentru care în toate vremurile și la toate popoarele cei morți cu faima în războaie au fost încredințați posterității încununăți cu Aureola celor aleși.

Avem sub ochii noștri o strălucită izbândă a jertferei de

sine în persoana aviatorului american care a trecut în sbor oceanul. Acesta este un erou al zilei.

Dar eroismul său nu-l determină nici recordul sportiv, nici întâietatea călătoriei, nici puterea fizică dovedită, dar numai hotărârea neînfrântă de a-și jertfi viața.

Curajul aviatorului Lindberg și disprețul său de moarte au făcut dintr-un simplu muritor un erou.

Celor morți în slujba marilor idealuri omenirea le-a dăruit întotdeauna slavă; pentru cei morți apărând patria, popoarele au ridicat temple.

Dinaintea jertfei supreme se pleacă capetele și conștiința omenirii întregi.

În vremea marelui războiu neamul românesc s-a înălțat din jertfa sutelor de mii de vieți. În fața celor mai spăimântătoare unelte omorâtoare, soldații României au mers cu piepturile descoperite; dacă n-aveau căști de oțel sau paveze care să-i acopere, în schimb aveau armătura dinăuntru, oțelul sufletesc care i-a dus la glorie prin moarte.

Avem undeva sicriul soldatului necunoscut, simbol, tainic simbol, cu atât mai vorbitor cu cât este mut. Tăcerea lui solemnă vorbește tuturor sufletelor românești și spune neamului căci datorează înălțarea sutelor de mii de eroi care au creiat România mare cu moartea pre moarte călcând.

În gloria eternă a muri este a trăi.

De aceia avem "Ziua Eroilor".

Aceasta va trebui să fie marea noastră sărbătoare națională.

Aceasta va trebui să fie și să rămâie "Ziua sfântă", răsplată meritată pentru cei care au căzut, îndemnul înălțător pentru cei care au rămas. Eroii care au căzut pentru patrie, aceștia sunt stăpânii sufletelor noastre, în fața mormintelor glorioase viața se vede mică în fața morței.

A cinsti cu vorbe de laudă pe cei care nu mai sunt e bine, dar ceiace este încă și mai mare este să pregătim generațiile în succesiune ca să fie la înălțimea sufletească a morților eroici.

Constantin BACALBAȘA
(Din *Cultul Eroilor Noștri*, 1927)

„Simțământul istoriei este, ca și patriotismul, individual, personalizat, depinde de trăirile ce le-ai avut cândva”

Profesorul univ. dr Aurel Pentelescu

Născut la 28 noiembrie 1939 în satul Prăleni, comuna Poiana Stampei, județul Suceava. Studii primare: Podu Coșnei, Sărățel și Bistrița. Liceul Militar de Marină, Galați (1954-1957); Școala Militară de Ofițeri Tehnici de Radiolocație, București (1957-1960). Studii politehnice militare (1965-1969), abandonate din motive de boală. Studii universitare, filosofie-istorie, București (1973-1978). Atestat în sociologie, Universitatea București (1991-1992). Doctor în Științe Militare și Istorie Militară (1996).

Istoric militar. Conferențiar și profesor la Academia Militară (1984-1995). Membru în Comisia Română de Istorie Militară. Membru al Societății Scriitorilor Militari. Distincții: Premiile Revistei de Istorie Militară: Premiul "Episcop General de brigadă dr. Partenie Ciopron" (1997); Premiul "Nicolae Iorga" (1999); Marele Premiu "Mihai Viteazul" (2001).

Este membru fondator al Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aviației-ARPIA (1990), al Fundației "Mihai Viteazul - Călugăreni" (1993), al Fundației "Rudolf Schweitzer-Cumpăna" (1996). Cetățean de onoare al comunei Călugăreni, Giurgiu (1995), al comunei Provița de Sus, Prahova (2004).

Premiul Academiei Române (2005) pentru volumul: *Mitropolitul Pimen Georgescu. Viața și înfăptuirile sale (1853-1934)*.

Comandor în retragere.

- Domnule profesor, vă invit la o discuție despre istorie, despre eroi și cinstirea acestora în zilele noastre. Cred că ar fi interesant pentru cititorii revistei România Eroică să afle, înainte de toate, cum ați ajuns dvs., un ofițer de carieră, la istorie, să predați istorie în învățământul militar, ce v-a făcut să vă dedicați cu atâta psiune cunoașterii trecutului românilor.

- Sunt mai multe întrebări, voi încerca să răspund pe rând la fiecare. Mai întâi, sunt onorat să mă număr între invitații acestei prestigioase reviste de cultură și educație patriotică, de cinstire a eroilor neamului nostru. Mulțumesc pentru invitație. Cu zece ani în urmă, în 1998, am colaborat la această revistă. Apoi am fost prins în mai multe proiecte și colaborarea mea a încetat. Sunt dispus să reiau colaborarea. Privitor la a doua întrebare, nu știu dacă viața mea, destul de frământată, ar prezenta vreun interes pentru cititorii revistei. Am urmat Liceul Militar de Marină de la Galați, o instituție de învățământ ce a funcționat doar zece ani, 1950-1960, eu fiind promoția 1954-1957. N-am urmat la marină pentru că, atât eu cât și alți colegi am fost respinși medical, condițiile de viață la Galați au fost mizerabile: frig, mâncare proastă etc. În anii 1957-1960 am urmat, la București, Școala Militară de Ofițeri Tehnici de Radiolocație. La

acea dată, radiolocația, ca armă nouă, în cadrul trupelor radiotehnice, era în plină ascensiune, numai că dispozitivele de radiolocație, dispersate pe întreg teritoriul țării, erau în locuri izolate, la Corlățel-Vânju Mare, unde am lucrat mai mulți ani, la Moldovița, în Banat, la Vârful Muntelui, în Apuseni... De cele mai multe ori, condițiile de trai în aceste locuri izolate erau sub orice critică, nici nu vreau să-mi mai amintesc. Munceam pe rupte, în serviciul operativ, atât la supravegherea spațiului aerian, cât și la întreținerea tehnicii, extrem de complexă. Dar eram tineri și ne cheltuiam peste puteri. Marșul armei, al radiolocatoriștilor, din acea vreme titra, și adevărat, dar și emfatic: "Ni-i armă ecranul/Și ecranul e țara,/În tinere piepturi/Ea arde ca para..." Timp de trei ani și jumătate, adică șapte semestre, în perioada 1965-1969, am urmat, la zi, cursurile Facultății de Radioelectronică din cadrul Academiei Tehnice Militare, abandonate pe motiv de boală. La acea dată, durata studiilor de radioelectronică era de șase ani, eu nu am rezistat eforturilor și am fost înapoiat la unitate, de data aceasta șef de stație de radiolocație la Mestecăniș (Vatra Dornei), cu rezidența temporară la Secuieni-Roman, de unde m-am mutat la Bacău.

- Câți ani aveți atunci?

- Împlinesc 30 de ani. Nu aveam familie, nu aveam locuință, nu aveam studii superioare, nu

mă aveam decât pe mine, umblând cu două geamantane din garnizoană în garnizoană, la ordin, acolo unde eram trimis. Nu eram singurul în situația asta. Cel ce-și închipuie că viața unui militar, a unui ofițer ca mine, a fost un huzur, nu știe nimic. Poate e mai bine! Nu-i doresc, nici azi, să încerce asta! În pofida multor greutăți, am continuat, în tot acest timp, să citesc îndeosebi poezie și istorie, istoria românilor. În liceul militar, la Galați, am avut profesori minunați, toți tineri, cu circa zece ani mai în vârstă decât noi. Nicolae Itu, la limba și literatura română. Mihai Cojocar și Ionel Rădună, la istorie. La matematici, Alexandru Chivu, un excelent profesor. La fizică, Spiridonescu ș.a.m.d. În 1955 am văzut siturile arheologice de la Dinogetia, cu mari chiupuri (vase din lut ars) în care mai erau urme de grâu carbonizat. În același an, în luna august, cu vaporul pe Dunăre, am fost până la Calafat, cu oprire în fiecare port românesc și descrierea istorică a localității. Ca și ceilalți colegi, am ținut un minuțios jurnal de bord, din păcate pierdut în vâltoarea vremurilor. Povestea poate continua. Ceea ce vreau să precizez este că simțământul

istoriei nu vine de la sine, el este și trebuie să fie cultivat. Acest simțământ te raportează și te legitimează în timp. Orice vorbire despre patriotism în afara acestui simțământ e practic în van... Simțământul istoriei este, ca și patriotismul, individual, personalizat, depinde de trăirile ce le-ai avut cândva. Bunica mea dinspre tată, Ileana, era din Coșna, un sat vecin cu Prălenii, unde m-am născut eu, în 1939. În anii 1940-1944 cele două sate erau despărțite de granița fixată prin Diktatul de la Viena. Femeie de la țară, bunica purta catrință, strânsă peste șolduri cu brâu tricolor, ca peste tot în Bucovina. Venită odată la noi, bunica Ileana avea brâu tricolor cernit. Țin minte că am întrebat-o de ce are brâu cernit. "Ca să nu mă puște cătanele ungurești!" – mi-a răspuns ea. N-am să uit niciodată imaginea aceea a tricolorului cernit... Probabil că și episodul acesta m-a îndemnat să mă apropii de istorie. În 1972 am fost numit lector de științe sociale (istorie, doctrină militară, educație ostășească) la Centrul de Instrucție al Aviației Militare de la Bacău și am urmat Facultatea de Filosofie-Istorie din București, cursuri fără frecvență, cinci ani,

absolvite în 1978. Timp de trei luni, la începutul anului 1973, am urmat un curs de istorie (calificare cadre didactice) la Academia Militară. Atunci l-am cunoscut pe actualul general de brigadă profesor doctor Vasile I. Mocanu, care în perioada august 1977-februarie 1990 avea să fie șeful catedrei *Istoria poporului român* din Academia Militară. Analizând rezultatele mele la curs, mi-a propus să mă gândesc să vin în rândul cadrelor didactice ale catedrei. I-am răspuns că după ce voi termina facultatea. În 1978, a reînnoit propunerea, dar nu am primit aprobările necesare. A fost cooptat în catedră, atunci, actualul profesor universitar doctor Jipa Rotaru, ofițer de marină, care ulterior avea să devină și directorul Muzeului Militar Național. Acest minunat om și istoric militar de prestigiu, generalul Vasile Mocanu (a împlinit la 13 martie 2008 venerabila vârstă de 80 de ani), cu mai multe lucrări de istorie militară tipărite în ultimii ani, între care unica lucrare de acest gen de la noi – *Istoria militară a lumii (campanii, bătălii, lupte, asedii)*, o cronologie în patru volume, din antichitate până în 1945, a adus din unitățile armatei noastre ofițeri tineri, absolvenți ai facultății de istorie, și le-a încredințat diferite posturi didactice în catedră. Mai mult, le-a impus, conform normelor din învățământul superior, să dezvolte o activitate de cercetare istorică tot mai intensă, asigurându-le condiții de studiu și cercetare prielnice, după ce aceștia își rezolvau obligațiile didactice curente. În felul acesta, rezultatele au fost benefice sub toate aspectele, individual, dar și ca prestigiu științific al catedrei. Așa s-a format o pleiadă de istorici militari, între care universitarii Jipa Rotaru, Petre Otu, Octavian Burcin, Constantin Hlihor...

București, vara 1989.

În mijlocul studenților aviatori (grupa C42A) din Academia Militară

- **Și dumneavoastră...**

- Da, din 1984, conferențiar, și

profesor titular din aprilie 1989 până în octombrie 1995, când am fost pensionat la 56 de ani, la limita de vârstă, conform noului *Statut al cadrelor militare*, ca ofițer. Mai mult, în suita reformelor postdecembriste, la 1 decembrie 1993 catedra *Istoria poporului român* din Academia Militară (devenită din aprilie 1991, Academia de Înalte Studii Militare) a fost desființată, iar din 1995, a fost anulat și cursul de istorie națională, eu fiind practic ultimul profesor care am mai ținut curs... M-am întrebat nu o dată dacă nu cumva eu am fost cel cu energie fatidică. Mi-au răspuns colegii că nu, vremurile au fost deasupra noastră, vorba lui Miron Costin: *bietul om e subț vremei...*

- Cam câți studenți militari ați pregătit în cei doisprezece ani de conferențiar și profesor?

- Greu de spus, nu m-am gândit la asta. Aveam și prelegeri, și seminarii. Cred că cel puțin o mie, având în vedere că durata studenției militare a ofițerilor era doar de doi ani, cursul de istorie fiind unul cu examen, dar dintre cursurile de pregătire generală, după cum fuseseră încă din 1889, când s-a înființat Școala Superioară de Război din București, unde au predat, după cum se știe, Bogdan Petriceicu Hasdeu, până în 1907, când a decedat, și Nicolae Iorga, până în 1940, anul tragicei sale morți, și Gheorghe I. Brătianu, până în 1945, când a fost suspendat... Acești titani ai culturii și istoriografiei românești au fost DASCĂLI, cu majuscule, ofițerimii române ce a luptat în cele două războaie mondiale ale veacului al XX-lea. A se vedea cursurile lor... Împreună cu Petre Otu am avut bucuria să reedităm, în 1994, cursul lui Gheorghe I. Brătianu, intitulat *Originile și formarea unității românești*, cele șase prelegeri ținute de marele istoric în februarie 1942. Inițiasem atunci un proiect în baza căruia

Mihai Viteazul.
Tabloul de Misu Popp

Ion I. C. Brătianu
(1864-1927)

Ion Antonescu,
în timpul procesului
(1946)

“I-am îndrăgit pe Mihai Viteazul, Ion I. C. Brătianu, Ion Antonescu, pentru fermitatea faptelor lor, pentru jertfa lor. Toți trei au lăsat în urma lor fapte impresionante. Mihai Viteazul, cea dintâi unire a românilor, la 1601. Ion I. C. Brătianu, statul național unitar român, la 1918. Ion Antonescu, dezrobirea Bucovinei și a Basarabiei, în 1941. Toți trei, într-o formă sau alta, pentru fapta lor, au plătit cu viața, au suferit moarte de martir.”

urma să reedităm, în prima fază, cel puțin două cursuri ale lui Nicolae Iorga – *Oameni reprezentativi în purtarea războaielor și Stări sufletești și războaie*, ultimele susținute de ilustrul savant la Școala Superioară de Război, unde a predat peste 30 de ani. Proiectul a murit odată cu desființarea catedrei, a cursului de istorie națională și, practic, pulverizarea cadrelor didactice din catedra formată cu atâta sârg și reală competență de generalul Vasile Mocanu.

- Și nu se mai predă din 1995 și până astăzi nici un curs de istorie națională în Universitatea Națională de Apărare “Carol I”?

- Niciunul! O spun cu amărăciune, cu revoltă chiar. Dar, ca în poveste, elefantul merge înainte, puțin îi pasă de săgețile

trase asupra lui, căci are pielea groasă...M-am întrebat și eu cum de s-a ajuns la această situație pe care nici nu știu cum să o numesc. Ar trebui întrebați factorii decizionali în domeniu... Pe domnul rector Mureșan, general cu mai multe stele, profesor universitar, doctor în științe militare, conducător de doctorat etc., care **a făcut istorie**, eu **am predat istorie**. Nu este niciun fel de ironie aici, de persiflare. Domnia sa, în noaptea de 21/22 decembrie 1989, ca maior, a fost în fruntea celor șapte tancuri care au parcurs un traseu istoric: strada Știrbei Vodă – actuala Piața Revoluției – zona Intercontinental – Piața Universității... Când a venit în fruntea Academiei de Înalte Studii Militare, cursul de istorie națională era de mult desființat. Au fost alții, mai zeloși...

- Ce-i de făcut?

- Eu cred că un curs, un set unitar de prelegeri de istorie națională – sinteze ale marilor probleme din istoria românilor, îndeosebi din epoca modernă și contemporană – ar trebui predate ofițerilor, mai ales acum, când suntem integrați în NATO, când suntem țară membră a Uniunii Europene. Cine își închipuie că istoria neamului tău, ca ofițer, azi, se învață/înțelege/însușește din lecturi particulare și emisiuni televizate, se înșeală amarnic. Se știe, din străvechime, că sufletul unei armate, în anii de pace sau de război, este, de la caz la caz, mai important decât tehnica sofisticată din dotare. Această viziune nu este un "model ceaușist", cum s-a clamat la desființarea cursului de istorie din Academia de Înalte Studii Militare. Or, sufletul armatei (camaraderie, spirit de corp, performanță, competiție etc.) are ca gemene simțământul istoriei despre care am vorbit, conștiința că te legitimezi, ca individ și colectivitate în istoria neamului tău, prin care ești raportat la universalitate, la scara Europei și a lumii. După evenimentele din decembrie 1989, noțiuni precum patrie, patriotism și alte asemenea au fost aruncate peste bord sub justificarea: "model ceaușist"... Când, în noiembrie 1917, revoluționarii din Petrograd au început să scoată șinele de tramvai pe motivul că sunt "țariste", Lenin s-a îngrozit și a dat ordin să fie opriți (împușcați?) cei ce fac așa ceva... La noi, după 1989, n-a fost împușcat niciun "revoluționar" care a demolat (la propriu sau la figurat) valorile poporului român, atât cele materiale, cât și cele spirituale, istorice, tradiționale...

- Ce înseamnă, în opinia dumneavoastră, să fii patriot? Credeți că mai pot fi invocate patriotismul, dragostea de țară într-o lume a globalizării sau în condițiile în care România își trimite militarii în

teatre de operații la mii de kilometri depărtare de țara lor?

- Depinde cum punem și mai ales cum clarificăm problema. Sunt necesare și azi, ca și ieri, unele delimitări. Asta pentru că, în general, conținutul noțiunilor nu este același pentru totdeauna. Prima delimitare este, ca să spun așa, din punct de vedere politico-istoric. În vechiul regim, noțiunile de patrie și patriotism au fost un fel de cal de bătaie al propagandei comuniste, mai ales al propagandei ceaușiste. Totul era național, patriotic etc., dar în spiritul colectivist, de colhoz, cum spun eu adesea, unde individul era depersonalizat, fără nume și prenume distinct, anonimul fiind expresia dominantă a spiritului, a atmosferei regimurilor totalitare: există numai conducătorul și masa celor care îl aclamă și i se supun. Un uriaș arsenal de simboluri și de acțiuni era în slujba acestei idei, și permanent, fapt ce a dus la saturație, practic la un fel de greață ciudată numai la auzul respectivelor noțiuni. Conținutul noțiunilor de patrie, patriotism, dragoste de țară a fost golit de substanța firească, adică de sentiment, de sentimentul profund, intim, mai întâi personalizat și apoi scos în mulțime. În vechiul regim ni se „injecta” patriotism, și anume patriotismul socialist, prin arsenalul propagandistic mai sus amintit, când, corect, factorul politic are menirea doar să stimuleze, să trezească simțămintele de ordin patriotic, nu să realizeze, prin inducție, paranoia. Paranoia este o boală psihică caracterizată prin lipsă de logică în gândire, idei fixe, delirante, susceptibilitate și orgoliu exagerat, neîncredere etc. Pe când patriotismul a fost și rămâne un sentiment, întâi manifestat individual, prin/din trăiri profunde, personalizat, apoi arătat în colectivitate (familie etc) și astfel statornicit de-a lungul istoriei, ca o notă mai mult sau

mai puțin accentuată a unui popor, a un ei etnii. Să ne înțelegem: noțiunea de patriotism nu este un derivat **absolut** al noțiunii de patrie. Patria este o noțiune politică. Românii din Timoc sunt patrioți ca români, înainte de a fi, eventual, patrioți sârbi; sunt cetățeni sârbi, da. Ei spun: „Mă duc în țară”, când trec granița în România. Pentru ei țara e România, iar patria este Serbia. Aurel Vlaicu a fost cetățean austro-ungar, unde Viena și Budapesta erau capitale în această patrie imperială. Deloc întâmplător, Aeroplanul Vlaicu este într-un muzeu din Budapesta, Aurel Vlaicu se născuse în patria imperială, nu în patria România... Sper să nu fi creat confuzii cu acest tip de explicație. În context, patriotismul, cu echivalentul dragostea de țară, are un conținut legat mai mult de simțirea că aparții unei etnii... Noi, românii din România, spunem cu aplomb și corect: „Mândria de a fi român”. Maghiarii din România nu au spus și nu vor spune niciodată această expresie. Dar asta nu înseamnă că ei nu sunt români, ca cetățeni ai patriei România, se manifestă ca cetățeni români de etnie maghiară. Așa că patriotismul, ca sentiment individual și colectiv, răspunde unor imperative istorice, predominant, și nu unor imperative politice, patriotarde, de factură paranoică, așa cum a fost în vechiul regim sau, de regulă, în regimurile totalitare.

- Se întâmplă uneori ca militarii noștri aflați pe teatrele de operații în afara granițelor țării, în misiune de luptă, să fie catalogați drept mercenari...

- Ei îndeplinesc acolo o misiune, au săvârșit fapte eroice, mulți dintre ei au murit, fiind în război. Au fost acuzați că sunt mercenari, întrucât au cerut să meargă acolo, în Irak, în Afganistan, în Kosovo. Ce să spun? Aberații ale unor indivizi ce

nu caută în profunzimea faptelor, a fenomenului, inclusiv a condițiilor în care, azi, după decembrie 1989, un tânăr se zbate pentru existența sa și a familiei sale. S-a spus public nu o dată: „Ce căutăm noi în Afganistan?” Întrebare prostească, la fel ca aceea pusă la Moscova, cu prilejul semnării armistițiului din 12 septembrie 1944: „Ce ați căutat la Stalingrad?” Trist este că aceeași întrebare, legată de Stalingrad, a fost pusă în dezbaterile istoriografice de la noi, chiar și după anul 2000. Ba, mai mult, a fost scris un eseu **O epopăe inutilă**, unde autorul, sub pretextul acuzațiilor aduse Mareșalului Ion Antonescu, a fost,

practic, anulat jertfa ostașilor români de la Stalingrad din iarna 1942-1943, la urma urmei, patriotismul lor, întrucât au fost trimiși pe frontul de la Stalingrad, ca și pe frontul din Afganistan sau din Irak, în numele patriei România! Mi-ar place teribil ca același personaj care a scris eseu **O epopăe inutilă** despre românii la Stalingrad să scrie un eseu cu titlul identic despre românii din Afganistan. Scrie? Nu scrie! Aceștia ne-au fost dintotdeauna „eroii”. Halal să-i fie!

- Din păcate, de oportuniști nu ducem lipsă. Ar merita o discuție mai lungă pe această temă, dar, acum, haideți să vorbim despre eroi, despre jertfa pentru neam, pentru țară.

- Este o temă deosebit de complexă, pe care revista „România eroică” și Asociația sub egida căreia apare, o au, benefic, mereu pe rol. Poate nu întâmplător prima mea colaborare, în 1998, la revista s-a intitulat *Jertfa ostașului român căzut pentru patrie*: „Metaforic vorbind, trupul ostașului jertfit pentru patrie a înmugurit ram, s-a făcut pom – pomul vieții – apoi pădure.” Era o viziune mai mult plastică decât riguros științifică...

23 sept. 2005, Miercurea Ciuc. De la stânga la dreapta: conf. univ. dr. Gavriil Preda, dr. Ioan Lăcătușu, P.S. Ioan Sălăjan, episcopul Harghitei și Covasnei, prof. univ. dr. Aurel Pentelescu

- Cât de actuală credeți că mai este noțiunea de eroism?

- Permanent actuală! Dar noțiunea de erou, ca și cea de eroism – după cum se cunoaște – are mai multe valențe în explicarea conținutului concret, ostașul căzut pe câmpul de luptă este doar una dintre ipostaze. Vorbim despre erou, eroi, eroism, fapte eroice, dar în mod intrinsec avem în vedere jertfa, spiritul de jertfă: jertfa ca sacrificiu suprem și jertfa ca dăruire de sine, ca efort pentru o cauză anume. În concret, jertfa, spiritul de jertfă stă la baza faptelor eroice, care apar în împrejurări limită, speciale, și unde, de regulă, săvârșitorul faptei eroice nu își propune să o săvârșască deliberat, dinadins, ci o săvârșește pur și simplu, iar spiritul de jertfă, cultivat în timp, dă conținut faptei sale eroice. Cam așa este mecanismul, se știe. De aceea, chestiunea cea mai importantă a fost și rămâne cultivarea spiritului jertfei. Și aici sunt multe aspecte istorice. În timpul Primului Război Mondial (1914-1918), pe filieră franceză, jertfa pentru patrie (a muri eroic la datorie) era uneori mai importantă decât nimicirea adversarului. În al Doilea Război Mondial (1939-1945) pe filieră

germană, jertfa pentru patrie însemna să rămâi în viață cu orice preț, pentru a lupta cu adversarul...

- Cred că, astăzi, noțiunea respectivă este supralicitată politic, ideologic...

- Când politicul, de fapt, politicianismul, și-a vârat coada în lucrurile firești ale oamenilor, au avut loc mizerii de tot felul, cu consecințe grave sub toate aspectele. Am scris o monografie despre un erou în al Doilea Război Mondial, intitulată *Destinul unui zburător. Căpitanul aviator Mircea T. Bădulescu (1917-1967)*, apărută în 2002. Eroul cărții mele, un brav de la Stuka, decorat cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul” clasa a III-a, promoția 1941 de ofițeri naviganți aviație, a fost scos din armată în 1951 în baza art. 40, alin. f.) *motive moral-politice*, din Statutul Corpului Ofițerilor, fără niciun drept de pensie și nici încadrarea în câmpul muncii, potrivit calificării, întrucât luptase pe frontul de Est, deși a luptat și pe frontul de Vest. Ca el, mii de ofițeri, subofițeri. Se știe, calitatea de veteran de război a celor care au luptat pe frontul de Est a fost recunoscută abia după decembrie 1989. Strigător la cer, dar așa a fost! Erau socotiți eroi,

ca jertfă supremă, în exclusivitate cei ce au luptat pe frontul de Vest, și asta timp de peste patru decenii, din 1948 până în 1989! Cultul eroilor doar pentru aceștia era rezervat. Vezi monumentele apărute în partea vestică a țării în respectivii ani.

- Cum apreciați acțiunile pentru cultul eroilor, azi, precum și atitudinea tinerei generații față de eroi?

- Mărturisesc că îmi este destul de greu să răspund la această întrebare, îmi lipsesc informațiile. Un Oficiu Național pentru Cultul Eroilor, sub egida Guvernului, face acțiuni mai puțin vizibile pentru publicul larg, consemnate spre a fi accesate doar pe calculator. La vedere, ca să zic așa, Asociația Națională Cultul Eroilor, care a preluat tradiția fondată de regina Maria, în anul 1919, este cât se poate de activă, cu filiale județene și acțiuni impresionante, îndeosebi în refacerea și întreținerea unor cimitire ale eroilor de pe cuprinsul țării. Se pare că tânăra generație e lăsată în afara unei preocupări sistematice de cultivare a memoriei celor jertfiți pentru patrie. Nu există nici „Cercetașii României”, nici „Straja Țării”, nici organizația de pionieri sau chiar „Șoimii Patriei”, care dincolo de vârcolacul politicianist vârat în sânul lor, se ocupau și de mormintele eroilor, fie aceștia numai din „războiul antihitlerist”. În anii 1921-1948, a existat și o Episcopie a Armatei Române, cu trei mari episcopi militari, vrednicii de pomenire Justinian Teculescu (1922-1924), Ioan Stroia (1925-1937) și Partenie Ciopron (1937-1948). Episcopia Armatei, prin preoții de garnizoană, avea atribuții și în ceea ce privește cultul eroilor, îngrijirea mormintelor eroilor etc. Prin noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române din ianuarie 2008, au fost înființate, în țară, șase episcopii, dar niciuna dintre ele Episcopia Militară, și asta în condițiile în care câteva mii de

militari se află în teatrele de război (atenție: de război!) în afara granițelor țării. Preoții militari ai Armatei Române de azi și ai altor structuri militare, de la reînființarea asistenței religioase, în anul 1994, se află sub ascultarea Episcopului locului, care, iertată îmi fie afirmația (în deplină cunoștință de cauză), numai de problemele militare și ale preoților militari nu poartă grija! Cultul eroilor, se știe asta, nu înseamnă numai slujbe religioase, mai mult sau mai puțin fastuoase, ci implicarea concretă, permanentă, în acest proiect, inclusiv educația (punctuală) religioasă a generației tinere, sub multiple forme.

- Ca orice om, ați avut probabil modele de viață, oameni care, pe diferite trepte ale urcușului dvs, v-au influențat drumul și cărorora le păstrați o amintire vie.

- Da. Mulți. Tatăl meu, în primul rând. Un om simplu, țăran, cu puțină știință de carte (păstrez de la el singurele două scrisori pe care mi le-a scris, superbe prin poticneala în ortografierea lor!), care a făcut cu mâna lui două gospodării, una la Prăleni-Poiana Stampei, alta la Sărățel-Bistrița Năsăud, unde s-a mutat în martie 1948 și care a trăit 94 de ani pe picioare și lucid până în ultimii doi ani de viață. Era aspru și drept. Nu suporta lucrul său să nu fie încheiat, adică terminat. Zicea apoi: „Să trăiești mult, ca să vezi multe!”, ceea ce el a făcut din plin. Ar fi atins suta de ani în 2007! Dar n-a fost să fie! Regret doar faptul că nu am avut când sta mai mult în preajma sa. Eu m-am dus la armată fiindcă tata, cu patru copii, era prea sărac să mă țină în școli. A zis: „Amu du-te la armată și ți-i găsi rostul!”, deși nu a fost de acord cu asta, el făcând concentrări destule în anii războiului. Chiar m-a plesnit peste față când a aflat că m-am înscris la liceul militar fără să-i cer voie pentru asta.

- Un model militar?

- Nu. Din păcate, nu am avut în sensul profund al noțiunii de model, de exemplu de urmat. M-am fixat pe profesorii mei, cei din liceul militar și mi-am dorit să fiu ca ei. Am ajuns, dar nu profesor la adolescenți, ci la oameni deja formați, maturi, studenții mei militari fiind în jurul vârstei de 35 de ani, după școala militară și cel puțin cinci ani la regiment...

- O ultimă întrebare, pe care o pun tuturor interlocutorilor: care sunt personalitățile din istoria noastră pe care l-ați îndrăgit în mod deosebit, care vă sunt aproape de suflet?

- Da. Cel puțin trei: Mihai Viteazul, Ion I. C. Brătianu, Ion Antonescu. Pentru fermitatea faptelor lor. Pentru jertfa lor. Toți trei au lăsat în urma lor fapte impresionante. Mihai Viteazul, cea dintâi unire a românilor, la 1601. Ion I. C. Brătianu, statul național unitar român, la 1918. Ion Antonescu, dezrobirea Bucovinei și a Basarabiei, în 1941. Toți trei, într-o formă sau alta, pentru fapta lor, au plătit cu viața, au suferit moarte de martir. Din păcate, Mihai Viteazul, întemeietor al Mitropoliei românești în Ardeal și al multor alte lăcașe de cult, nu a fost canonizat de către Biserica Ortodoxă Română, la patru sute de ani de domnie, în 1993-2001, deși au fost felurite solicitări în acest sens. Nu poate fi vorba decât de amestecul politicianismului laic, pentru care, la acea dată, unitatea românilor de tipul „România Mare” nu era „oportună”... Să greșesc eu, să aibă dreptate cei care se impunea să-l canonizeze pe Mihai Viteazul! Dar mă opresc aici. Mulțumesc că am fost ascultat!...

- Și eu vă mulțumesc, domnule profesor!

Interviu realizat de
D. ROMAN

În așteptarea statutului de "organizație de utilitate publică"

O dată pe an, conducerile filialelor județene "Cultul Eroilor" se reunesc, la București, pentru a-și evalua activitatea și a se informa reciproc asupra dificultăților cu care se confruntă, dar și pentru a găsi, împreună, soluții în ceea ce privește atragerea generațiilor tinere la acțiunile de cinstire a eroilor și, bineînțeles, de cunoaștere a faptelor lor. Este o întâlnire benefică pentru toți. Chiar dacă, de la un an la altul, par să se repete mereu aceleași și aceleași probleme, lăsând impresia neplăcută că fie membrii asociațiilor județene nu au vigoarea necesară să le rezolve, fie sunt depășiți de situație și, mai ales, lipsiți de sprijinul organelor locale.

Dar să începem cu...începutul. Vineri, 7 mai 2008, la sala Hotelului militar Haiducului, din București, a avut loc tradiționala conferință anuală a ANCE. Au fost prezente conducerile filialelor județene – de regulă, președintele și un vicepreședinte – precum și conducerile (sau reprezentanții) unor instituții și organizații care au, prin statutul lor, vocația cultului eroilor neamului. Este vorba de Ministerul Apărării – reprezentat prin domnul colonel (r) Ioan Mija, consilier al ministrului apărării – de Oficiul Național pentru Cultul Eroilor – reprezentat chiar de directorul general, domnul dr. Cristian Scarlat – de Asociația Națională a Veteranilor de Război – reprezentată de generalul de corp de armată în retragere Constantin Didulescu, vicepreședinte – de Liga Navală Română, reprezentată de domnul comandor (r) Neculai Pădurariu – de Asociația "Tradiția Cavaleriei" – prezentă prin distinșii generali de cavalerie Radu Ionescu-Galați, președinte, și Alexandru Lorentz, vicepreședinte – de Asociația Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră – reprezentată de domnul general de brigadă (r) Mihai Chiriac – de Asociația Națională a Veteranilor de Război din Ministerul Internelor

* pe marginea conferinței anuale a ANCE *

și Reformei Administrative – reprezentată prin președintele acesteia, domnul general în retragere Dumitru Penciu – de istorici și cadre didactice de la liceele bucureștene, de ziariști, din păcate în număr nesemnificativ!?

Conferința s-a desfășurat după un tipic tradițional (în paranteză fie spus, n-ar fi rău să gândim și la o altă modalitate de desfășurare): s-au prezentat rapoartele de activitate pe anul 2007; s-au citit mesajele de salut din partea instituțiilor și organizațiilor invitate; ultima parte a conferinței fiind rezervată intervențiilor participanților. Discuțiile au fost, ca de obicei, animate, cu accente critice, chiar până la vehementă, față de modul cum înțeleg unii să ne respecte istoria, tradițiile, operele comemorative de război. Ar fi meritat să redăm aici toate intervențiile: și apelul patetic de a fi uniți al căpitanului (r) Ailenei Zaharia, de la filiala Neamț, care "a făcut minuni" la Poiana Crucii, Bicaz, unde se înalță acum un frumos complex memorial; și strigătul S.O.S. al colonelului (r) Ioan Timofte, de la Iași, față de profanările Monumentului Galata, unde un individ pus pe căpătuială a reușit – culmea!!! – să intre în posesia unei suprafețe de

teren aparținătoare complexului monumental în cauză, pe care și-a ridicat un "viloi" și apoi l-a vândut, încercând astfel să-și piardă urma și să i se uite "fapta" – este incredibil, dar adevărat (!); și discursul generalului Achim Alstanei, președintele filialei "Cultul Eroilor" Buzău, nemulțumit de modul cum Armata înțelege să-i onoreze pe ce-i care au slujit o viață sub drapel și care, la moarte, au parte de un ceremonial mai mult decât modest – cu un trompetist în loc de fanfară, cu câțiva soldați în loc de gardă de onoare – în timp ce altora, civili fără nici o legătură cu armata, li se asigură ceremonialuri fastuoase, cu gardă de onoare, muzică militară etc.

Întrucât spațiul nu ne permite, ne vom opri la semnalele semnificative prin gravitatea lor, venite din Transilvania, din județele Mureș, Harghita, Covasna, acolo unde politica duplicitară a oficialităților locale balansează între ignoranța și nepăsarea față de operele comemorative de război ale românilor și manifestările abile, cu vădite tente iredentiste, total împotriva spiritului european al acestui început de mileniu. Nu întâmplător, colonelul (r) Ioan Judea, președintele filialei Cultul Eroilor Mureș, arăta că "activitatea de educație și de cinstire a eroilor

Foto: Adrian Robu

este considerată o cenușăreasă de către organele locale”, că municipiul Târgu Mureș nu are “un loc sacru, în care noi, românii, să ne putem sărbători eroii”, amintind că Monumentul soldatului român – simbolul românilor acestor locuri – a fost distrus și a fost făcut wc public, că plăcile Regelui Ferdinand au fost înlăturate, că pe unele clădiri din oraș sunt arborate vulturul bicefal și rozeta migratorilor, lustruite și aranjate. Toate aceste gesturi, aparent fără importanță, nu fac decât să alimenteze resentimente și, așa cum observa ziaristul Edi Pascal, relatând o manifestare a unor grupuri de unguri, sosiți din Ungaria, într-un “pelerinaj cultural” la Ghimeș, Făget, la locul vechii granițe dintre Regatul României și imperiul austro-ungar, să jighească sentimentele românilor.

Ce pot să facă asociațiile Cultul Eroilor în fața acestor provocări? Să protesteze sau să sesizeze forurile în drept. Din păcate, “vocile” lor sunt ignorate cu desăvârșire. Așa cum sunt ignorate și atunci când vine vorba despre susținerea acțiunilor de îngrijire și protejare a operelor comemorative de război.

Lipsite de minime fonduri financiare – care să le permită să întreprindă ceva pe cont propriu ori să organizeze acțiuni educative, de cunoaștere a trecutului acestui neam – filialele Cultul Eroilor se zbat ca peștele pe uscat, cum se spune, așteptând, sperând că, până la urmă, vor căpăta statutul de “organizație de utilitate publică”. Un statut pentru care s-au făcut

demersurile necesare, ANCE fiind îndreptățită, prin tot ceea ce a făcut și face în slujba binelui societății românești, să merite această recunoaștere oficială. Altfel, asociațiile sunt condamnate să rămână la mâna sponsorilor, a căror bunăvoință se lasă greu înduplecată atunci când vine vorba de eroii neamului. Păcat!

Dincolo de problemele dificile care stau în fața asociațiilor “Cultul Eroilor”, de greutate și neîmpliniri, este neplăcut că, în asemenea momente solemne, uităm de amănuntele sentimentale, omenești, dacă vreți, trecem cu ușurință peste acele “clipe de viață” irepetabile. Este bine știut că aproape toții membrii conducerilor filialelor județene, dar și ale celor din București, inclusiv din conducerea Consiliului Director Central, sunt oameni în vârstă, trecuți de 70 de ani – ba unii au sărit cu bine peste 80! Firește, pentru fiecare dintre ei orice eveniment personal contează, înseamnă o mare bucurie. Bucurie pe care și-ar dori s-o împărtășească și cu camarazii lor. Și mi se pare firesc să fie așa, căci viața însăși ne cheamă să fim solidari la necazuri, dar și la bucurie. Nu știu alții cum au reacționat, dar eu am fost impresionat atunci când colonelul (r) Ioan Judea, după ce ne-a amintit, în cuvântul său, că anul 2008 este de trei ori aniversar, referindu-se firește la 160 de ani de la Revoluția de la 1848, la 130 de ani de la Războiul de Independență (1878), la 90 de ani de la Marea Unire (1918), a adăugat: “pentru

mine este de patru ori aniversar”, a patra aniversare fiind împlinirea a 75 de ani de viață! Un asemenea amănunt, cred eu, n-ar fi trebuit să scape organizatorilor! În fond, nu ne întâlnim în fiecare zi cu astfel de evenimente personale! Poate că, de acum încolo, vom avea mai multă aplecare și spre clipele noastre de viață, căci oameni suntem și nimic din ceea ce este omenească nu trebuie să ne fie străin. Dar, eu aș îndrăzni să merg mai departe cu comentariul, punând această “neconcordanță în organizare” pe seama presiunii timpului. Ei bine, ce poți face în câteva ore, când mai bine de jumătate din timpul conferinței este ocupat cu rapoartele: raportul Consiliului Director Central, raportul Comisiei de cenzori, raportul cutare..., raportul cutare... Ce mai rămâne pentru dialog, pentru schimbul de idei?..

Nu sunt eu cel în măsură să apreciez dacă este bine sau nu să ne menținem în aceleași tipare de desfășurare a conferințelor anuale. La urma urmelor, e de datoria participanților să-și spună părerea sau să vină și cu alte inițiative. Cred însă că a străbate câteva sute de kilometri pentru a veni la București să ascuți un raport – pe care foarte simplu ai putea să-l citești și singur – înseamnă prea mult pentru niște oameni care au, totuși, o vârstă demnă de luat în seamă! Și ca să-mi argumentez mai convingător opinia, adaug în încheiere salutul adresat conferinței noastre de către Senior profesor Eduard Costin, locotenent în retragere, veteran de război, ajuns, iată, la venerabila vârstă de 92 de ani: “Onorat Consiliu, stimați camarazi, În aceste zile de bilanț al activităților Asociației Naționale “Cultul Eroilor”, subsemnatul, în calitate de vicepreședinte al Asociației “Cultul Eroilor” din județul Mureș, fiind bolnav (fibrilație accentuată), vă solicit înțelegerea asupra absenței mele de la un asemenea eveniment. Totodată, vă rog să primiți salutul meu și urările de bine pentru încheierea lucrărilor dvs cu tot succesul. Vă doresc sănătate și la mulți ani cu bine!”

Scurt și emoționant!

Dumitru ROMAN

Foto: Adrian Robu

Noul monument al eroilor din comuna Colonești, străjuit de bustul eroului căpitan aviator Alexandru Șerbănescu

Într-o superbă zi din primăvara anului 2007 – „Anul Șerbănescu”, cel puțin pentru fundația care-i poartă numele – am vizitat Coloneștii, localitatea natală a căpitanului av. Alexandru Șerbănescu. Am pornit la drum împreună cu soțul meu și cu prof. Vasile Tudor, un pasionat cercetător al istoriei aviației noastre militare.

...Aveam să descopăr o zonă minunată. Sunt, cred eu, puține locurile unde tradiția și istoria se împletesc atât de armonios și atât de frumos ca la Colonești. Unde oamenii știu să-și prețuiască valorile care le-au făcut cunoscută comuna în întreaga lume și să se gândească la Dumnezeu nu doar când sunt într-un impas, așa cum facem noi, orășenii. Colonești este o comună mare, formată din nouă sate, frumoasă și deosebit de

curată, datorită oamenilor săi, pe cât de gospodari, pe atât de primitivi. Oameni care nu lasă nimic la voia întâmplării; aici, estetica oricărui lucru aici contează, indiferent că este vorba de case mai vechi sau mai noi, de sediul administrației publice locale, de școală, de casa de cultură „Ilie Martin”, de sediul jandarmeria sau poliției, de garduri, de pomi, de taluzarea șanțurilor etc.

Am fost primiți de primarul Nicolae Stan și de directorul școlii, d-na Mirela Celmare, cărora le-am

noastră să și arătăm acest lucru prin: atribuirea numelui „Cpt. av. Al. Șerbănescu” școlii din comună și realizarea unui soclu pe care să putem amplasa bustul eroului. La Inspectoratul Școlar Olt a fost suficient să trimitem solicitarea fundației prin fax; a fost răspunsul cel mai prompt primit vreodată de la o instituție a statului:

„Mulțumim, suntem onorați!” Ulterior, la inaugurarea Centrului de Documentare și Informare și la dezvelirea bustului eroului, în incinta școlii (22 febr. 2008) l-am cunoscut personal pe inspectorul

Colonești. Trepte spre Cer...

În localitatea natală a căpitanului Alexandru Șerbănescu a fost dezvelit un monument închinat eroilor comunei.

prezentat cartea noastră de vizită, precum și solicitările scrise, prin care arătam că fundația noastră și comuna dumnealor îl poartă cu credință în suflet pe Șerbănescu, motiv pentru care ar fi de datoria

școlar general, căruia îi adresasem cererea fundației, dl. prof. dr. Carol Emil Kovacs, Secretar de Stat la Ministerul Culturii și Cultelor (la momentul inaugurării).

Colonelul (r) Petre Stoica, președintele Asociației Naționale Cultul Eroilor, înmânează doamnei Eleonora Arbănaș, președintele Fundației Erou Cpt. Av. Al. Șerbănescu, Diploma de Onoare pentru merite deosebite în activitatea de cinstire a eroilor neamului

Întâmplarea – sau poate un *semn divin!* – a făcut ca ședința Consiliului Local Colonești, în plenul căreia urma să prezint Fundația și doleanțele acesteia, să fie programată chiar în 17 mai 2007, când se împlineau 95 ani de la nașterea lui Alexandru Șerbănescu, fiind totodată și Ziua Eroilor. Această stranie întâmplare mi-a întărit convingerea că spiritul pilotului erou, de undeva, din neștiut, mi-a venit în ajutor, transmițându-mi *dorința lui de întoarcere acasă*. Similitudinea a fost observată și de d-na Carmen Stoica, cadru didactic și consilier local. Nu cred că i-am mulțumit îndeajuns pentru frumoasele cuvinte rostite în memoria eroilor, la finalul ședinței, dar cu certitudine pot spune că toți consilierii erau mândri că în comuna lor s-a născut cel mai mare pilot de război al românilor. Atunci, primarul Nicolae Stan a propus să se ridice un monument al eroilor, *în vârful căruia să vegheze bustul pilotului Șerbănescu*.

Monument care, iată, a fost

dezvelit tot într-o zi de joi, *Ziua Eroilor și sărbătoarea Înălțării Domnului*.

Urmare a Hotărârilor Consiliului Local, baza legală a celor ce aveau să se realizeze ulterior, am pornit, alături de un primar hotărât, la un drum al cărui capăt semnifica – nu sunt vorbe mari! – îndeplinirea unei misiuni de onoare. Un drum care a însemnat muncă, efort financiar și responsabilitate. Fiind într-o permanentă și frumoasă colaborare cu dl. Primar Nicolae Stan, cu primăria și toți angajații săi, acest drum l-am parcurs cu multă plăcere. Mi-au fost alături și câțiva membri ai fundației, iar sculptorul Constantin Sinescu și-a dedicat, în această perioadă, talentul artistic pentru realizarea unei părți a proiectului fundației noastre, pe care, inspirată de linia artistică a monumentului, l-am denumit generic "*Trepte spre Cer*",

Așadar, la Colonești, anul acesta, de Ziua Eroilor și Înălțarea Domnului, au *vorbit* faptele. Spre bucuria noastră, toți cei prezenți

la ceremonialul de dezvelire a monumentului și a bustului căpitanului aviator Alexandru Șerbănescu, fiu al satului, au adus un omagiu celor care, slujind cu credință patria, și-au dat viața pentru apărarea demnității naționale. Așa cum Biserica este lăcașul sfânt unde lumea se roagă și se închină, tot așa, un monument al eroilor ar trebui să fie locul sfânt în fața căruia cu toții să ne plecăm frunțile și să punem o floare întru cinstirea înaintașilor noștri. Este ceea ce am întâlnit aici, la Colonești. Este un privilegiu să te naști pe aceleași meleaguri pe care au trăit oameni ca Alexandru Șerbănescu, eroul care a intrat pentru totdeauna în istoria Aviației Române! Acest privilegiu impune, cel puțin din punct de vedere moral, să transmiți din generație în generație motivul mândriei tale, pentru o perpetuă cunoaștere a rădăcinilor tale spirituale.

Din fericire, la Colonești, respectul pentru tradiție, pentru istoria neamului este încă viu! În aceste zile minunate și în aceste

În spiritul adevărului, pentru a nu fi cumva, vreodată, confiscate s-au atribuite altora, rog cititorul să-mi îngăduie unele precizări: inițiativa înființării "Concursului Național Interșcolar" dintre școlile cu nume de aviator aparține exclusiv istoricului de aviație Vasile Tudor. Concursul a început în anul 2006, la Școala cu clasele I-VIII „Căpitan av. Traian Dârjan” Cluj, prin implicarea neobosită a inimoasei doamne director Dorina Stan. Fundația noastră a susținut acest concurs, în mai 2007,

când, printr-un demers extins, am reușit să introducem în concursul de la Buzău "Av. Mircea Bădulescu", aflat la ediția a doua, un grup de cinci elevi din Colonești, deși juridic, la acel moment, școala nu primise încă numele cpt. av. Al. Șerbănescu, acest lucru înfăptuindu-se în luna septembrie, odată cu începutul anului școlar 2007/2008. La data de

22 febr. 2008, la școala din Colonești a fost organizată inaugurarea acesteia, renovată și revopsită în culorile "aviatoare", a Centrului de Documentare și Informatică și dezvelirea bustului eroului cpt. av. Al. Șerbănescu, donat școlii de fundația cu același nume. Organizarea evenimentului a aparținut școlii, prin dna director Mirela

Celmare, tuturor cadrelor didactice, elevilor și administrației publice locale, în colaborare cu fundația noastră. Chiar dacă, la acel eveniment, fundația noastră a invitat unele personalități care, întâmpător, erau și membri ai unor asociații, trebuie precizat că nu a existat nicio contribuție materială sau de alt gen din partea acestora. Au

Câteva precizări despre Concursul Național Interșcolar

Prea distinși Înfăptuitori de Mândrie

Mă alătur amintirii și spiritului celui care a fost căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu, precum și fiilor Coloneștilor, care, pentru jertfa și pentru eroismul lor, pe câmpul de luptă, cu onoare și recunoștință le-au fost înscrise numele pe Monument, spre nemurire.

Cândva, el a fost un trup viu; a fost o prezență și o simțire; o mișcare pe Cer și pe Pământ; a fost un Cuget, un Gând, un iubitor de Țară și de Oameni; un împlinitor de fapte; o pildă de urmat, a fost un exemplu de datorie împlinită; a fost un Camarad, un Patriot, a fost un Om.

Omul, aviatorul și luptătorul Șerbănescu! Camarazii și contemporanii săi își doreau să-i semene; chiar și astăzi, foarte mulți dintre noi dorim a-i semăna prin cutezanță, curaj și demnitate; ne dorim să fim, asemenea lui, limpezi în judecări, dar buni la inimă; puternici și deplini stăpânitori ai profesiei.

Șerbănescu, disciplinat - a răspuns poruncilor primite: Porunca Patriei, porunca Societății și a Timpului în care a trăit.

Mă alătur spiritului, amintirii căpitanului aviator Șerbănescu.

Spiritul, starea de simțire și trăire există în

spațiul geografic al Coloneștilor. Sunt inimile și cugetele Domniilor Voastre!...

Cu îngăduință, mă alătur vouă; celor care, printr-o întârziată, dar sinceră atitudine, stăruință și efort, tocmai îndepliniți; vouă celor ce reasezați pe Cer - Făptura și Zborul de șoim a lui Șerbănescu.

Îl reasezați în baștina și vatra sa.

Îl reasezați întru știrea, respectul și prețuirea oamenilor, în adevărata Istorie a României.

Mă alătur vouă și vă mulțumesc pentru cinstirea ce o faceți Marelui Aviator.

Sunt mândru de voi; deși îndurerat de imposibilitatea prezenței mele fizice. Prin aceste gânduri și cuvinte mă simt undeva, într-un colțisor al Coloneștilor Șerbănescului.

Slujesc Aviația ca scriitor și m-am străduit să fac știute Faptele.

Să-i fac știuți pe minunații Făptuitori. Pe cei care au creat, au ridicat, au apărat și au menținut pe Cer demnele și frumoasele Aripă Românești. Iar dacă acest fapt este înțeles, recunoscut și apreciat, inima mea se bucură, iar mâna ce scrie nu va obosi!

Vă mulțumesc tuturor!

Cornel MARANDIUC

fost invitați pentru informare și din considerație pentru activitatea dumnealor. De altfel, în acel cadru sărbătoresc, **am făcut cunoscute existența Concursului Interșcolar**, inițiat de prof. Vasile Tudor, și faptul că școala în care ne aflăm participase deja la ediția a doua a concursului, organizată de Școala „Aviator Mircea Bădulescu” din Buzău.

Am considerat întotdeauna că orice contribuție, colaborare, ofertă de sprijin **concret** ar fi în beneficiul adolescenților aflați la început de drum, în

procesul de cunoaștere a opțiunilor privind aria curriculară și, implicit, a alegerii carierei viitoare, care poate fi aviația, aeronautica și, de ce nu, parașutismul profesionist. Fundația noastră a reușit să trezească interesul elevilor din Colonești pentru aviație prin implicarea lor în concurs, iar cu sprijinul S.M.F.A. au putut să se întâlnească cu elevi ai școlilor militare de aviație, să citească revista *Cer Senin*, pe care cele patru școli o primesc, din 22 febr. 2008, grație redactorului-șef, dl. cpt. c-dor Ștefan Popa,

receptiv la nevoia de informare a școlărilor și chiar a cadrelor didactice.

Un parteneriat special avem cu Liceul Economic-Administrativ din Roșiorii de Vede – prin acordul d-nei director a liceului, prof. Cornelia Pirnac, și colaborarea cu prof. Mihai Petrescu, cunoscător și iubitor al istoriei aviației – unde au fost organizate simpozioane despre aviația și aeronautică română și a fost constituit un grup de elevi din cadrul liceului, cu înclinație și dorință de cunoaștere a istoriei aeronauticii și aviației, și

un grup de profesori care să-i sprijine.

Rolul nostru, al celor care într-un fel sau altul coordonăm funcționarea statutară a unor asociații și fundații, este să venim în sprijinul generațiilor viitoare. Să le stimulăm interesul pentru cunoaștere. Tocmai de aceea, nu voi admite niciodată ca o idee sau o realizare despre care am cunoscință să fie atribuite altcuiva decât celui care, efectiv, a contribuit la concretizarea acestora.

Eleonora ARBĂNAȘ

Onor la Monumentul eroilor

locuri atât de frumoase, am simțit că sentimentul de patriot nu este o rușine, o ancorare într-un trecut selectiv. Așa îmi și explic de ce, aici, a fost nevoie de puține cuvinte, de puține argumente în fața unui primar "dintr-o bucată" și a factorului decizional, respectiv Consiliul Local, prin consilierii săi, pentru a face ceva pentru cinstirea memoriei înaintașilor.

Fără să vreau, gândul m-a purtat la Baza 95 Aeriană „Cpt. av. Al. Șerbănescu” Bacău, întrucât se repeta, oarecum, același simțământ al izbânzii, trăit de mine într-o lume în general preocupată de cu totul alte priorități și orgolii. Pot spune că Dumnezeu mi-a răsplătit voința și tenacitatea prin faptul că mi-a fost norocos drumul proiectelor atât la Bacău cât și la Colonești, unde am găsit considerația firescă pentru un nume, precum cel al

căpitanului aviator Alexandru Șerbănescu. Împlinirea acestor proiecte a fost posibilă și datorită acelor Oameni care trăiesc pentru Fapte, din Statul Major General și din Statul Major al Forțelor Aeriene, oameni fără de care, poate, m-aș fi "luptat" mult mai mult cu închistarea unora și chiar invidia altora.

Aș fi vrut să spun toate acestea în cadrul ceremonialului de la Colonești, aș fi vrut să le spun tuturor cetățenilor comunei că au un primar de nota 10, ar fi trebuit să-mi exprim mult mai mult prețuirea pentru contribuția semnificativă a fiecăruia: a elevilor și profesorilor școlii, a bisericii și preoților, a președintelui Consiliului Județean Olt, a secretarei primăriei, d-na Luminița Burducel, a contabilei, a viceprimarului, a arhitectului, a constructorului, a plutonului militar, comandat de dl. col. Titi

Dăniciuc, de la Școlile Aviației Militare Boboc-Buzău, și, nu în ultimul rând, a Statului Major al Forțelor Aeriene, reprezentat prin distinsul general de flotilă aeriană Virgil Ristea, a parașutiștilor de la Aeroclubul Pitești. A membrilor fundației și invitaților săi speciali – dl. general de fl. aeriană (rtg.) Ion Dobran, pentru dorința nemărginită de a fi de față la dezvelirea bustului comandantului său, onorând prin prezența sa atât memoria camarazilor de arme cât și întreaga asistență; dl. colonel (rez.) Petre Stoica, președintele Asociației Naționale „Cultul Eroilor”; dl. prof. Vasile Tudor, pentru diligențele întreprinse la Aeroclubul Pitești. Întrucât o asemenea ceremonie militară și religioasă nu permite, ca timp, să rostești tot ceea ce sufletul tău ar dori, o fac acum, prin aceste rânduri: tuturor celor care au fost alături de noi, le mulțumesc!

În cadrul ceremoniei de la Colonești, dl. g-ral de fl. aeriană Virgil Ristea a înmănat distincția **“Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene”** unor personalități care și-au dedicat activitatea profesională aviației și istoriei acesteia, precum și Primăriei și Consiliului Local Colonești, la propunerea **Fundației Erou Cpt. Av. Alexandru Șerbănescu**, înaintată spre aprobare Statului Major al Forțelor Aeriene. Fundația noastră a conferit șapte Diplome de Excelență.

Acum, când rememorez evenimentul, nu pot spune că a fost ușor, dar pot spune că a meritat efortul tuturor! Sunt ferm convinsă că monumentul de la Colonești reprezintă un mod elocvent de a transmite istoria. Și mai sunt convinsă că, în scurt timp, acest monument va deveni și un obiectiv turistic pe harta țării!

Eleonora ARBĂNAȘ,
președintele "Fundației Erou
Cpt. Av. Al. Șerbănescu"

În județul Suceava

În memoria eroilor neamului românesc căzuți pe câmpurile de luptă pentru apărarea patriei și a pământului strămoșesc, Asociația "Cultul Eroilor" Suceava a sărbătorit Ziua Eroilor printr-o seamă de activități: • Prezentarea în școli a Albumului cu monumentele eroilor (județul Suceava are înscrise 43 de monumente) și a Albumului dedicat eroilor revoluției române din 1989, ambele realizate de Asociația Națională "Cultul Eroilor" din România, care au fost donate Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Suceava și Bibliotecii

"Nicolae Zbera" din Suceava. • Difuzarea în localitățile sucevene a revistei "România Eroică" nr. 32, în conținutul căreia este înscris un material dedicat eroului din Irak, originar din localitatea Păiseni, județul Suceava. • Cu concursul elevilor din școli și a primăriilor, au fost îngrijite monumentele eroilor din localitățile sucevene • S-au continuat lucrările de construire a monumentului eroilor din Păiseni cu eforturi financiare din partea primăriei și a familiei maestrului militar principal Dumitru Davidel, vicepreședinte al Consiliului Director al Asociației "Cultul Eroilor" Suceava. • S-au prezentat programe artistice în

localitățile Păiseni, Cornu Luncii, Râșca, Bogdănești, Baia, Sasca Mică, Mălini, Șcheia, Boroaia, Horodniceni, Suceava, Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Fălticeni. • Au fost depuse coroane de flori la cimitirele și monumentele eroilor din toate localitățile sucevene, remarcându-se vicepreședintele Asociației "Cultul Eroilor" Suceava, maestrul militar principal Dumitru Davidel, care a depus coroane de flori la monumentele din Bogdănești, Fălticeni, Baia, Sasca Mică, Păiseni și Cornu Luncii.

Colonel (rtr.) Ioan FLOREA
Membri de onoare al A.N.C.E.

Ziua Eroilor...

În județul Prahova

Pentru omagierea străbunicilor și bunicilor noștri eroi, membrii Asociației „Cultul Eroilor” Prahova au desfășurat o paletă de activități instructiv-educative, cum sunt: îngrijirea cimitirelor și monumentelor eroilor, remarcându-se membrii Asociațiilor și Cercurilor "Cultul Eroilor" din Ploiești, Sinaia, Câmpina, Breaza, Văleni de Munte, Drajna, Bușteni, Mizil, Slănic, Poienarii Burchi, Ciorani, Bucov, Boldești-Scăeni, Măneciu Ungureni, Cerașu, Breaza, Iordăcheanu, Urlați și alte localități; evocări și simpozioane în școli, case de cultură, cămine culturale și muzee.

Merită amintit simpozionul de la Cercul Militar din Ploiești, organizat de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie, în colaborare cu Cercul Militar Ploiești și Asociația "Cultul Eroilor" Prahova. Constantin Chiper, Aurel Panait, Valentin Arsenie și muzeograful Doru Mareș au susținut comunicări în fața veteranilor de război, cadrelor militare active și în rezervă, dar și a elevilor de la Colegiul Național "Mihai Viteazul", Liceul Pedagogic, Grupul Școlar Administrație și Școlile Gimnaziale "Sfânta Vineri" și "Ion Creangă".

Participanții i-au aplaudat pe profesorul Nelu Stan, care a recitat poezia "Nu-l uitați" de Nichita Stănescu, pe copilul de 6 ani Mădălin Constantin Gheorghe, care a recitat poezia "Eroul", scrisă chiar de mama sa, profesoara Letiția Gheorghe, bibliotecara Cercului Militar Ploiești, pe care o reproducem în continuare: "Bunicul meu e tătaș / Și a plecat acolo sus... / S-a dus și nu se mai întoarce / Dar știu că m-ar fi iubit nespun... / Mi-aș fi dorit să mă țină în brațe, / Să ne jucăm măcar o zi, / Să-mi povestească despre tancuri / Și despre puști, "nu jucării"... / Când era mic, așa ca mine, / Și-a fost război cu adevărat, / El a rămas orfan de tată, / Că un obuz l-a secerat... / Și a văzut cum o femeie, / Ce-avea un prunc abia născut, / Fugind de bombe și de gloanțe / Și ea sărmana a căzut... / El a trăit tot ce v-am spus / Și nu sunt basme inventate, / Mămica mea, când îmi spunea, / Avea o lacrimă sub pleoape. / Și mi-a mai zis că-n neamul nostru / Avem eroi din tată-n fiu / Așa ca Mircea și ca Ștefan / Și tare-aș vrea și eu să fiu!... / Dar eu sunt mic și nu știu multe, / N-aș vrea să văd copii plângând, / Nici mame lăcrămând de jale / Și nici durere pe pământ!... / Mămica mi-a mai

spus că-n toate / Stăpân e bunul Dumnezeu, / Că cei ce luptă pentru țară / În veci nu mor!... în veci nu pier!... / Când m-am născut aveam un înger / Acum, am doi, și mă mândresc! / El... a murit și pentru mine, / Ca eu să am tot ce-mi doresc... / Și-mi doresc să fiu ca dânsul, / Erou-în viață-cât trăiesc... / Și să-l cinstesc iubind pământul / Și tot ce este românesc...

Și pentru a menține atmosfera de pioșenie, eleva Minodora Maria Papuc, de la Școala Gimnazială "Sfânta Vineri", a interpretat piesa muzicală "Cântecul copilului orfan", preluat de la bunica sa, Domnica Sorescu-Voicu, instructor cultural la Cercul Militar Ploiești. Emoționantul program a fost încheiat în aceeași notă evocatoare de către Formația Instrumentală a Prefecturii Prahova (fostă a Garnizoanei Militare Prahova).

În toate localitățile prahovene au fost depus coroane și jerbe de flori la cimitirele eroilor și la monumentele eroilor. În școlile și localitățile prahovene au fost distribuite 800 de exemplare ale revistei "România Eroică" nr. 32/2008.

Consiliul Director Județean
Prahova al A.N.C.E.

Foto: Adrian Robu

La monumentul eroilor din comuna Aninoasa

ANINOASA, Dâmbovița

Anul acesta, la Aninoasa, localitate din județul Dâmbovița, a fost o dublă sărbătoare. Odată cu Ziua Eroilor, a fost sărbătorită și Ziua comunei. Așa cum se obișnuiește, la asemenea manifestări de suflet au fost invitați și fiii satului, adică toți acei care au plecat și și-au împlinit destinele în alte locuri ale țării. Programul a început cu un ceremonial religios la monumentul din centrul comunei, în prezența primarului Constantin Maricescu, a președintelui Asociației "Cultul Eroilor", filiala Dâmbovița, a membrilor Consiliului Director al

Ziua Eroilor...

Tecuci. Recunoștință și cinstitre

După mai mulți ani de platitudine, Ziua Eroilor a fost omagiată la Tecuci prin manifestări de o mare diversitate, cu o largă participare și o implicare responsabilă a majorității organelor în drept.

Subfiliala locală a ANCE, mai hotărâtă ca niciodată, s-a ocupat de stabilirea și coordonarea acțiunilor de comemorare a eroilor tecuceni, sprijinită din plin de primarul municipiului, ing. Eduard Finkelstain, de preotul protopop Gheorghe Joghiu, de profesorul Viorel Burlacu, directorul Casei de cultură, de locotenent-colonel

Dragoș Ciornenchi, comandantul unității I.S.U. (Intervenții în Situații de Urgență) și nu în ultimul rând de comandantul garnizoanei Galați, care a asigurat o impresionantă Gardă de onoare.

Ziua festivă, evidențiată prin bannere și ecusoane individuale cu mesaje specifice, a început cu vernisajul expoziției

MEMENTO

Primăria și locuitorii satului Ileanda (Sălaj), străveche vatră românească, au ridicat un monument în memoria celor ce și-au adus cu prinos viața lor pe altarul libertății și al unității patriei. Monumentul a fost inaugurat în ziua de 20 mai 2007.

acestei asociații, a unor personalități marcante ale comunei și județului și a unui numeros public.

După slujba de pomenire a eroilor, primarul comunei și președintele Asociației "Cultul Eroilor" au evocat faptele de eroism ale înaintașilor și ale sătenilor care, chemați să-și apere țara, au căzut pe câmpurile de bătaie. În acordurile Imnului Eroilor, interpretat de fanfara municipiului Târgoviște și corul de copii al școlii locale, au fost depuse coroane de flori la monument.

General de brigadă (r)

Constantin Tănase,

primvicepreședinte al ANCE și președintele filialei "Cultul Eroilor" Dâmbovița

Primarul orașului Ianca, ing. Fănel George Chiriță, alături de elevi, membri ai cercului școlar "Cultul Eroilor"

fotodocumentare "Neamul devine etern prin cultul eroilor", deschisă în holul Casei de cultură, continuând cu manifestările de la Cimitirul de onoare al eroilor tecuceni, care a cuprins Ceremonialul militar și religios, discursurile unor distinse personalități tecucene, Apelul solemn al eroilor, depunerea de coroane de flori la Monumentul eroilor, din partea oficialităților locale, a unor organizații și asociații, școli și licee, unități militare și economice, partide politice. Sărbătoarea s-a încheiat cu un cocktail organizat de către Cercul Militar. De remarcat că toate deplasările veteranilor de război s-au făcut cu mijloace de transport asigurate gratuit de administrația locală.

Marea satisfacție a acestei veritabile lecții deschise de istorie a constituit-o emoția citită în ochii tuturor participanților la manifestări și imaginea pașilor sfoși ai copiilor, printre pietrele de căpătâi ale celor ce s-au jertfit pentru apărarea gliei străbune.

Locotenent-colonel (r) ing.

Adrian BRAHNEA

președintele ANCE, filiala Tecuci

IANCA. Brăila

La ora 12, la Monumentul Eroilor din fața Casei de Cultură "Ion Theodorescu Sion" a avut loc ceremonia oficială în prezența autorităților locale și a unui numeros public. Au participat și reprezentanți ai Instituției Prefectului și ai Consiliului județean Brăila. O gardă de onoare a prezentat onorul. S-a intonat Imnul de Stat, apoi a urmat ceremonialul religios – o slujbă de pomenire a eroilor din Ianca căzuți pe toate câmpurile de luptă. În acordurile Imnului Eroilor s-au depus coroane și jerbe de flori la Monument.

Emoționantă a fost prezența unui grup de copii de la Grupul școlar "Nicolae Oncescu", membri ai Cercului "Cultul Eroilor" care, îmbrăcați în uniforme, au depus flori și au prezentat moment de evocare istorică.

Solemnitatea de depunere de coroane s-a încheiat cu o

festivitate de acordarea de diplome și medalii din partea conducerii Asociației Naționale Cultul Eroilor: **Diploma de Membru de Onoare** – primarul Fănel George Chiriță, pentru contribuția adusă la realizarea cimitirului orășenesc, în special a sectorului comemorativ "Aleea Eroilor"; **Diploma și Medalia pentru Merite Deosebite** – Cercul "Cultul Eroilor" de la Grupul școlar "Nicolae Oncescu", pentru activitatea deosebită de cinstire a memoriei eroilor și martirilor care s-au jertfit pentru apărarea gliei străbune; **Diploma de Onoare** – președintele filialei "Cultul Eroilor" Ianca, pentru neobosită strădanie în valorificarea elementelor de istorie prin muzeul din localitate.

Manifestări asemănătoare au avut loc și la Monumentul din fața Liceului teoretic "Constantin Angelescu", Ianca, și la Monumentul din satul Perișoru, județul Brăila.

Prof. Ion M. BĂRBUCEANU

Brăila, acum 130 de ani

Suntem la 130 de ani de la încheierea Războiului de Independență. Contribuția brăilenilor la acest război a fost susținută prin rechiziții importante de alimente, furaje, haine, articole sanitare, 342 de cai, 354 de oi, 459 de vite, 96 de căruțe cu cai, 523 de care cu boi sau cai, 100 de trăsură, toate sub controlul prefectului Missir.

Locuitorii județului au răspuns apelului lansat de M. Kogălniceanu (7 sept. 1877) pentru cumpărarea de arme necesare armatei. Acțiunea a fost sprijinită de țărani, de biserici, de instituții ale administrației locale, dar și de Comitetul de dame, de Circul japonez, de elevii Gimnaziului. În total, județul Brăila a fost pe locul 3 pe țară la donații pentru război.

Pe lângă susținerea materială, brăilenii au avut numeroase jertfe pe câmpul de luptă: 5 ofițeri, 18 subofițeri, 134 de soldați, 7 caporali, 11 sergenți.

Cunoscuți fii ai orașului au avut o comportare eroică: colonel dr. Androcle Fotino - șeful Ambulanței Marelui Cartier General, căpitan de marină Mihail Drăghicescu, maior dr. Atanasiu Demosten (viitor decan al Facultății de Medicină), căpitan Virgiliu Hepites - sub director la Pulberăria armatei, locotenent Ștefan Hepites, voluntarul Mina Minovici și alții.

Brăila a constituit pe timpul războiului un important centru feroviar, ce comunica direct cu capitala, iar vasta și importanta operațiune de retrocedare a Dobrogei a început aici.

Militarii Regimentului 9 Dorobanți sosesc acasă pe calea ferată, în seara zilei de 31 iulie/12 august 1878. În Ordinul de Zi al regimentului se nota: *Corpul este primit la gară de oficialități și de un mare număr de oameni cu buchete și coroane, salutând cu urale și strigăte de entuziasm.*

Se țin discursuri, după care maiorul Stroja, în fruntea Batalionului 1, cu drapelul ce trecuse prin Plevna și Vidin și decorat cu „Steaua României”, începe defilarea prin orașul iluminat, în uralele brăilenilor, până la piața din Grădina Publică, unde Primăria oferă un banchet în onoarea eroilor; aceeași primire o are și Escadronul 2 din Regimentul 5 Călărași, pe

6/18 august.

După ce, pe 8/20 noiembrie 1878, la București, Domnitorul Carol felicită Armata Română și decorează toate cele 43 de drapele de luptă cu panglica „Trecerea Dunării”, urmează marele eveniment - trecerea armatei și a autorităților în Dobrogea.

Martți 14/26 noiembrie, orașul Brăila este pregătit sărbătorește, cu patru arcuri de triumf (în centru, la Grădina Mare, biserica Sf. Gheorghe și la malul Dunării). Se răspândesc foi volante, tipărite în limbile turcă, bulgară, greacă și română, cu Proclamația către dobrogeni: ... *Religiunea, familia voastră vor fi apărate de legile noastre, viața, onoarea și proprietatea sunt puse sub scutul noii Constituții* (M.O. nr. 236).

La ora 9 sosește trenul princiar, domnitorul Carol este întâmpinat de I.C.Brătianu, oficialitățile guvernamentale și locale, un imens public; garda de onoare prezintă onorul. Primarul C. Djuvara rostește discursul de întâmpinare. Sunt trecute în revistă trupele pregătite pentru a trece Dunărea în Dobrogea.

Este citit Înaltul Ordin de Zi: ... *Azi veți pune piciorul pe acest pământ care devine din nou românesc! Însă acum veți merge în*

Câteva amintiri

Am luptat pe frontul de Est, ca telegrafist în Batalionul 2, Regimentul 5 grăniceri. După

eliberarea Basarabiei, la Chișinău s-a format un batalion de asalt, din voluntari, sub comanda maiorului Gheorghe Aldea. Misiunea de bază: distrugerea de cazemate și lupta în localitate. Am făcut pregătire câteva zile pentru a ne obișnui cu suflul exploziilor. Batalionul era format din două companii, întărite cu armament greu, dintr-o baterie de artilerie calibrul 75 mm, aruncătoare de flăcări. Fiecare grupă avea câte 2-3 mitraliere calibrul 7,92 mm. O grupă avea 25 de militari.

Am trecut Nistrul prin dreptul localității Vadu Pașii. Am acționat în aval la distrugerea cazematelor. Batalionul nostru a cucerit câteva

localități, între care Iasca și Grădinița. Am primit ordin, de la colonelul Fux, care comanda două batalioane de asalt, să cucerim localitatea Beliofca, de unde se asigura alimentarea cu apă a Odesei. În zilele de 6-8 august am ocupat poziție de plecare la atac la circa 500 m de localitate. Am fost bombardat de aviație. Am pornit la atac sprijiniți de armamentul greu din dotare și de bateria de artilerie calibrul 75 mm.

Înainte noastră a mai atacat un batalion și o unitate de gardă, dar au fost respinse.

Până la căderea serii am intrat în localitate și am înaintat până la calea ferată care ducea la uzina de

Braila,
centrul
istoric

Dobrogea, nu în calitate de cuceritori, ci ca amici, ca frați ai locuitorilor cari de azi înainte sunt concetățenii noștri...Vă recomand să respectați credința lor...Drum bun și Dumnezeu să vă apere. Trăiască România!

Dat la Brăila la 14 noiembrie, anul 1878.

Se oficiază Te-Deumul, după care trupele în frunte cu domnitorul se deplasează prin oraș, flancați de mulțime; în centru, Carol primește defilarea trupelor, urmată de deplasarea către malul Dunării, unde pregătirile pentru îmbarcarea și transbordarea trupelor sunt gata, navele au arborat marele pavoz.

La ora 12 conducerea statului, autoritățile orașului și reprezentanții companiilor de navigație străine se

urcă pe vasul „Ștefan cel Mare”, timp în care pe malul dobrogean, la Ghecet, cetățenii așteaptă cu emoție.

La ora 13 trec un detașament de roșiori, o companie de vânători și o baterie din Regimentul 5 infanterie de linie. Sunt întâmpinați de o *numeroasă poporațiune cu mult entuziasm*, episcopul Melchisedec dă binecuvântarea, după care toți se pun în mișcare cu steagurile desfășurate în sunetul imnului național.

Dobrogea trăiește momente istorice, prima coloană ajunge la Babadag pe 17 noiembrie, iar la Tulcea a doua zi, ostașii având conștiința clară a momentului pe care îl trăiau.

Preluarea oficială a administrației

Dobrogei are loc pe 23 noiembrie/5 decembrie 1878.

În 1879, M.Kogălniceanu spunea în Parlament : *Ne trebuie să dezvoltăm două mari interese: interesul fluviului prin Tulcea și un interes maritim, care va fi, și mă credeți, plămânii României, prin care țara va respira și aceasta va fi Kustenge.*

În amintirea luptelor și a obținerii independenței, în municipiul Brăila s-au dat principalelor artere de circulație denumiri ca: Bulevardul Dorobanți, Calea Călărășilor, străzile Grivița, Rahova, V. Mărăcineanu, Smârdan, Victoriei, 9 mai 1877, piața Independenței, iar un cartier al orașului se numește Vidin.

Un monument, format dintr-un soclu de piatră, pe care este plantată o ancoră de bronz, a fost amenajat în unitatea militară de pontonieri, în cinstea caporalilor Cristea Gheorghe, Tudorache Vasilescu, a soldaților Florea Nicu, Barbu Nicu, Ion Ilie și Berbiceanu Ion.

Acestea au fost, pe scurt, evenimentele anului 1878 din Brăila.

**Maistru militar de marină (r)
Petre MARAVELA**

de pe Frontul de Est

apă. Compania I, comandată de căpitanul Constantinescu, a ocupat poziție pe calea ferată.

Pe timpul nopții, am luat prizonieri doi soldați ruși care duceau cu o căruță două aruncătoare de 82 mm.

Dimineața a fost reluat atacul. Ai noștri au reușit să ocupe uzina. Imediat am fost atacați de o unitate de cavalerie, pe care am reușit să o respingem.

La căderea serii, colonelul Fux a ordonat să pornim asupra localității Maiaki. În timpul înaintării am fost atacați dintr-o clădire cu etaj. Focul inamic a durat vreun sfert de oră. Maiorul Aldea a dat ordin companiilor noastre să se retragă

pe pozițiile de unde plecaseră seara. În timpul retragerii a fost rănit locotenentul Brediceanu.

Dimineața am reluat înaintarea spre Maiaki. În stânga noastră se întindea un lan de porumb. La un moment dat au apărut doi militari inamici. Probabil că mai erau și alții ascunși în porumb. Maiorul Aldea m-a chemat și mi-a ordonat:

„Caporal Tescaru, mergi și vezi ce soldați sunt acolo.” Pe când mergeam prin lanul de porumb, m-am pomenit cu un rus în fața mea. Am reușit să-l iau prizonier, dar la întoarcerea spre unitatea noastră a apărut, pe neașteptate, un grup de militari ruși, care, am aflat mai târziu, se retrăgeau după o nouă

încercare nereușită de a cuceri uzina de apă. A fost un moment de mare cumpană pentru mine. M-am speriat, neștiind ce să fac în fața atâtor oameni înarmați. Dacă fug, voi fi prins și împușcat. Dacă îi atac, n-am nici o șansă de reușită. Și totuși, am ales varianta atacului. I-am somat. Luat prin surprindere, grupul din față n-a opus rezistență. Spre uimirea mea, s-au predat. Erau 60 de militari, printre care și doi ofițeri.

A fost momentul meu de glorie militară pe care n-am să-l uit niciodată.

Pentru această faptă am fost decorat cu medalia **Bărbăție și Credință cu spade clasa a III-a.**

**Locotenent-colonel (r)
Vasile TESCARU**

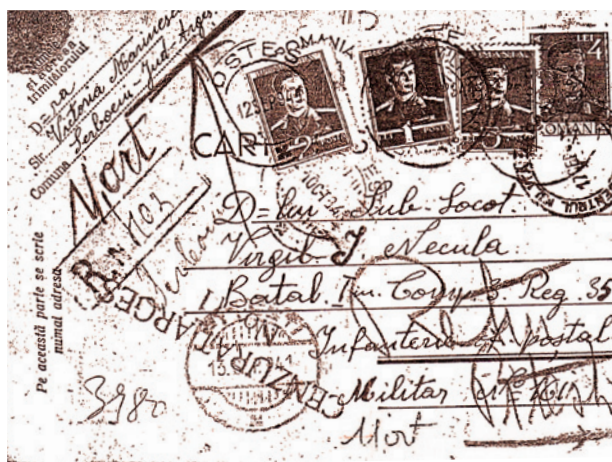
„Scumpul nostru fiu și iubit frățior, De vreo două săptămâni așteptăm cu mare nerăbdare să mai primim vești din partea ta, dar în zadar sunt așteptările. Nene, de ce nu ne mai scrii deloc? Oi fi rănit scumpul meu frate, numai rău visez și numai pe tine... Nene, scrie-ne, că nu mai putem de dorul tău. Mama se frânge după tine. Tăticul la fel te dorește și el...

Cu mult dor în suflet te sărutăm fierbinte și îmbrățișăm, surioarele tale dragi, Victoria și Jeni.”

Așa îi scriau cele două surori, Victoria și Jeni, fratelui lor, Virgil, la 12 septembrie 1941. Cartea poștală a fost trimisă retur de către comandantul Companiei a 3-a, Batalionul 1 din Regimentul 35 Infanterie, cu tragica mențiune:

„Sublocotenentul în rezervă Virgiliu I. Necula, mort la 29 august 1941.”

Virgiliu Necula-Marinescu. Născut la 10 august 1912, în comuna Șerboeni din fostul district Argeș, într-o familie cu șapte frați și surori ai agricultorilor Ioana și Ion Necula. După terminarea școlii primare, a urmat cursurile Școlii Normale din orașul Pitești, pe care le-a absolvit în anul 1933, cu titlul de „învățător”. În toamna aceluiași an a fost încorporat ca militar cu termen redus la

Carte poștală însângerată

Regimentul 35 Infanterie „Cetatea Albă” din Basarabia. Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri de Rezervă din Bacău, înaintat la gradul de sublocotenent, este timp de un an învățător în localitatea Traian-Val, județul Ismail, după care se întoarce la școala din comuna natală.

La 1 februarie 1941 este mobilizat în R. 35 I. dislocat la Sascut-Bacău; la 22 iunie 1941, alături de camarazii din regiment, de întreaga Armată, execută memorabilul ordin: „Ostași, vă ordon, Treceți Prutul!...” Avea să plece „departe”, după cum le spunea celor dragi la despărțire. Avea să plece pentru totdeauna!

„...Nu poți să ridici capul de la pământ – scria el – suntem tot timpul treji în tranșee ca nu cumva să cădem

pradă Bolșevicului ce ne-a stors pe frații noștri basarabeni...” În luptele din sud-vestul satului Alexandrovca, Ucraina, sublocotenentul Virgiliu Necula cade eroinic pe câmpul de onoare, răpus de un obuz de tun. Este înmormântat în cimitirul de la marginea satului.

Necăsătorit, Virgiliu Necula a lăsat în urma sa multă durere. La numai câțiva ani i-au murit ambii părinți de inimă rea. Singura alinare a celor de acasă a fost știrea că a fost decorat, post-mortem, cu Ordinul Coroana României cu Spade și Panglică de Virtute Militară, distincție care, din nefericire, n-a ajuns nici până astăzi la cei dragi, spre a fi păstrată cu sfințenie alături de fotografii și de scrisorile de pe front.

Gheorghe PĂȘESCU

P.S. Documentele și datele biografice au fost trimise, printr-o scrisoare adresată Consiliului Director Județean al filialei Cultul Eroilor Brașov, de către unul din nepoții eroului, pensionarul ceferist Șerban D. Dumitru, fiu al comunei Șerboeni, Argeș, azi cetățean al municipiului de la poalele Tâmppei și membru al A.N.C.E.

În vara anului 2000, grație Marianeii Drăgescu, acum nonagenară, cea mai cunoscută la ora de față dintre toate femeile-pilot care au format cândva Escadrila Albă, am ajuns la Camelia Greceanu, soția celebrului as al aviației noastre de vânătoare Tudor (Dido) Greceanu și, ce era cel mai important pentru mine, fiica legendarului căpitan – ulterior maior și, în final, locotenent-colonel, iar după condamnarea la moarte soldat – Ioan Tobă, alias Hatmanu, pe cât de notoriu în anii războiului printre camarazii de armă (cavalerie) – dar și la vânătorii de munte, alături de care a luptat în Caucaz –, pe atât de uitat astăzi. Camelia Greceanu, care mai avea puține zile de trăit din clipa când am întâlnit-o, și ea știa foarte bine lucrul acesta, mi-a dăruit atunci, mărturisindu-mi că este ultimul gest pe care-l mai poate face pentru tatăl ei, un album de fotografii din timpul războiului și, ce este cel mai important, *Jurnalul de război* al Hatmanului, convinsă fiind că le voi valorifica în revista *Viața armatei*, unde eram încadrat ca redactor. Urma ca după apariția primului articol (intenția era să realizez un serial) să-mi remită și o hartă a lumii pe care Hatmanul marcase, între altele, toate localitățile pe unde-l purtaseră pașii în cei patru ani de război, din Capul de Pod Kuban și până în Tirol, dar și lagărele de prizonieri din Siberia, unele secrete,

precum și o serie de cel puțin treizeci de cărți poștale expediate din prizonierat. Până la urmă, evenimentele s-au derulat de așa natură, în sensul incontrolabil, mai ales, încât viața lui Ioan Tobă Hatmanu avea să prindă contur în romanul *Zodia capului de mort* (Phobos, 2005), la câțiva ani după ce fiica sa avea să piară într-un incendiu, o dată cu harta, cu scrisorile trimise din Siberia (a fost salvată doar cea din imagine pe care am avut tupeul să i-o cer), cu zeci de fotografii, lucrări de artă grafică realizate de Tudor Greceanu, cărți și multe altele.

Născut în 1903 într-o comună din Brăila, fost licean militar la Craiova, cercetaș în Primul

Ioan Tobă-Hatmanu (ultimul din dreapta, jos), într-un grup de deținuți în Siberia

Hatmanul Tobă

Război Mondial, ofițer de cavalerie (promoția 1925), Ioan Tobă-Hatmanu a cunoscut gloria ca vânător de partizani în Munții Iaila (Crimeea), în 1943, când autoritățile militare sovietice au pus și un preț pe capul lui pentru zelul cu care-și executa misiunea, fiind rănit de trei ori și, într-un final, în vara lui 1944 – când se preconiza că vom ajunge să apelăm noi la forme ale luptei

de gherilă cu sovieticii, invazia acestora părând iminentă –, fiind trimis în Germania, la un curs special, unde avea să-l surprindă, de altfel, actul de la 23 august 1944 din capitala României. Internat în lagăr de către nemți, acceptă să intre în Armata Națională, pentru care recrutează adepți ca, în urma nerespectării angajamentelor lui Horia Sima față de el, să intre în Waffen SS, sub comanda celebrului Otto Skorzeny. Prizonier la americani, trimis în România cu o legendă extrem de verosimilă (evadare din lagăr), scopul ocult fiind acela de a organiza lupta de rezistență în munți, Ioan Tobă-Hatmanu este reintegrat în armată, dar arestat, într-un final, în 1947, de sovietici, condamnat la moarte pentru crime de război și trimis în Siberia. Este

salvat de abrogarea tocmai atunci a pedepsei capitale, supraviețuind dintr-un lagăr în altul (mutat periodic pentru că era un element cu reale calități de lider și de instigator), până în decembrie 1955, când Adenauer, cancelarul Germaniei, obținea de la Hrușciov eliberarea prizonierilor ofițeri germani, unde, ca fost SS-Sturmbannführer, se încadra și Hatmanu (poreclă transformată în renume, vorba lui Alecsandri, după ce a salvat Mânăstirea Putna din mâna sovieticilor, în vara lui 1940). Revenit în țară, va fi internat direct în penitenciarul Gherla, de unde va mai ieși abia în august 1964.

Odiseea lui va continua însă până la moarte, în 1979, dar în mare parte am mai relatat-o în câteva articole, unele putând fi accesate pe Internet.

Dan GÎJU

20.11.1944
 draga mea Liisoara, asa cum iti scriam si in luna
 Mai. am primit pachetul cu alimente pentru care iti raspund
 Mărept însoțit de o mare rezervație pentru că tu și
 Clementei să pot avea liniștea de care am atât de mult
 nevoie. - În posesiunile anterioare fiecare pachet și bani
 posibilitățile nu le aștept, nu mai trimiteți și mă voi
 rezuma ca și până acum. Scrie-mi de sănătate
 Rândul nostru vă dăte și la tanti Rana, ea are
 că începe tot în călăra Derobastilor №246 și
 la rând ei Eugen, dă ei și alla de sănătate
 lui Emil și Marșorii dela Siberia. - Dacă poți
 trimite-mi în pachet o cămașă și o pereche de ciorapi.
 Scrie-mi ce face Clementei și-mi scrie ea, și văd
 eu posesiile. - Te îmbrățișez pe tine și pe Clementei
 și te tot atârnăsi.

Portretul unui cavalerist

Generalul Aurel Racoviță

Numele Racovitză (Racoviță) are rădăcini adânci în istoria Principatelor Române și a României Moderne. Boieri și voievozi, oameni de litere, de știință, artiști și, nu în ultimul rând, militari, Racovitză și-au gravat numele în conștiința neamului nostru prin realizările lor, așa cum au făcut-o și alte familii, cum ar fi Cantacuzino, Mavrocordat, Ghica, familii cu care, de-a lungul timpului, au avut legături trainice.

Aurel s-a născut în orașul Botoșani, la 16/29 mai 1890, ca al doilea fiu al soților Ion și Adela Racovitză (n. Iurașcu). Împreună cu ceilalți frați, Rafael George (n.1888) și Alexandru (n.1893), are o copilărie grea, rămânând orfani de mamă (1903), iar anii de școală frecventându-i departe de casă. Urmează clasele primare la Școala de Băieți nr.1 din Tg. Ocna, Bacău, între anii 1897 și 1901, iar clasele de gimnaziu la Liceul „Principele Ferdinand” din Bacău (1901-1905). Primul contact cu pregătirea militară îl are la Liceul Militar din Iași (Școala Fiilor de Militari), în perioada 1905-1908. Dintre toate armele, iubește cel mai mult cavaleria și, decis să devină ofițer cavalerist, urmează Școala Militară de Cavalerie de la Târgoviște (1908-1910). La absolvirea Școlii a fost avansat la gradul de sublocotenent și a fost repartizat la unul dintre regimentele de elită ale Cavaleriei Române, Regimentul 7 Roșiori „Cuza Vodă”, încartiruit la Iași. La recomandările elogioase ale superiorilor săi, se înscrie la Școala Specială de Cavalerie, absolvirea cursurilor acesteia confirmând atât vocația cât și valoarea tânărului ofițer, acesta reușind să absolve școala pe primul loc din 28 de cursanți. Revenit la regimentul său, participă la scurta, dar intensă campanie din Bulgaria, din vara anului 1913. Se remarcă în cercetarea întreprinsă la nord de

Maiorul Aurel Racoviță
(1922)

Sofia, în defileul Petrihon, ocazie cu care raportează valoroase informații din teren. Calificativele obținute îl recomandă pentru avansarea la excepțional. La 1 octombrie 1913, este avansat locotenent și numit comandant de pluton în Regimentul 7 Roșiori; ulterior a fost ofițer adjutant pe regiment și a lucrat la Biroul Mobilizări.

Intrarea României în Primul Război Mondial îl găsește ca ofițer detașat la Biroul de Operații din Comandamentul Diviziei 18 Infanterie, unitate care ocupa poziție în sistemul defensiv pe linia Dunării, la Călugăreni. La sfârșitul verii lui 1916, urmează cursul de comandament de pe lângă Școala Superioară de Război, ceea ce va conta în pregătirea sa ca ofițer de stat major. Înaintat la gradul de locotenent, este repartizat la Comandamentul Diviziei a 7-a Infanterie, în zona Bacău, ca șef al Biroului de Operații (25

decembrie 1916-12 august 1917). În timpul luptelor duse de Armata Română pe frontul din Moldova pe parcursul lunilor iulie și august 1917, se remarcă în culegerea de informații pe front și în misiuni de recunoaștere, în zonele Slănic, Pralea și Cașin (24 iulie-6 august). După o perioadă petrecută în Spitalul Militar Bacău, este avansat la gradul de maior și repartizat ofițer de stat major la Comandamentul Armatei a II-a, la Biroul de Operațiuni. Și în funcția de șef al Biroului de Informații și Operații la Comandamentul Diviziei 15 Infanterie (iunie-octombrie 1918) și-a îndeplinit cu cinste îndatoririle ce îi reveneau, astfel încât să merite aprecierile comandantului diviziei, generalul Paul Angelescu: „[...]Cu o educație foarte îngrijită, discret și prevenient, maiorul Racovitză are toate calitățile pentru a putea deveni un distins ofițer de Stat Major și trebuie deci decis să absolve Școala Superioară de Război. Cu calitățile și aptitudinile constatate mai sus, Maiorul Racovitză este susceptibil a înainta excepțional”. La 1 noiembrie 1918, a fost încadrat, ca Șef al Biroului de Instrucție și Informații, în Comandamentul Diviziei 4 Infanterie, dislocată în zona Chișinău-Orhei. Și aici întrunește elogioase aprecieri din partea șefilor ierarhici. Șeful de Stat Major al Diviziei 4 Infanterie, locotenent-colonelul Petre Dumitrescu, notează: „...Ofițer cu frumoase însușiri intelectuale, pe care le sporește continuu, având mare dragoste pentru studiere. Foarte disciplinat, manierat și ordonat. Își îndeplinește serviciul cu pricepere și zel.[...] Face parte

Lt.-col. Aurel Racoviță, atașatul militar al României la Praga, dând mâna cu Președintele Cehoslovaciei, Thomas Masaryk, cu ocazia sărbătoririi a 10 ani de la proclamarea Republicii Cehoslovace (11 noiembrie 1928)

din arma Cavaleriei în care este un fruntaș. [...] Întrunește toate condițiunile unui ofițer distins, care are dreptul să aspire la o înaintare excepțională, la care îl propun." Având caracterizări elogioase pe întregul parcurs al campaniei 1916-1918, maiorul Racovitză era îndreptățit să aspire la admiterea în cea mai prestigioasă școală militară, Școala Superioară de Război, unde, datorită capacităților și cunoștințelor deja dobândite, avea să fie admis direct în anul II, absolvind cu promoția de ofițeri 1920. După absolvirea Școlii Superioare de Război, maiorul cavalerist Racovitză a fost repartizat pentru stagiul de ofițer de stat major la Marele Stat Major, Secția a V-a, Biroul 1. În acest post, el a primit ca sarcină studierea armatei bolșevice și monitorizarea situației generale din Rusia, precum și redactarea buletinelor periodice de activități

ale biroului. Pentru a-și îndeplini stagiul de comandă la trupă, maiorul Aurel Racovitză este repartizat în anul 1921, la cerere, la Regimentul 11 Roșiori, o altă unitate de elită a Cavaleriei Române, staționată la Cernăuți. Până în aprilie 1923 a comandat Divizionul I, concomitent ocupându-se și de lucrările Biroului de Mobilizare. Pentru modul în care s-a achitat de însărcinările primite, Racovitză a fost apreciat atât de comandantul Regimentului 11 Roșiori, colonelul N. Georman, cât și de comandantul Brigăzii 6 Cavalerie, colonelul M. Constantinescu : „... *Maiorul Racovitză este un ofițer superior de valoare atât prin cunoștințele sale generale și profesionale, cât și ca mod de conducere față de subordonați și în diferitele ocaziuni. Va fi un prea bun comandant de regiment și merită cu prisosință a fi înaintat la grad de locotenent-colonel în mod excepțional și a i se încredința comanda de regiment*". În perioada aprilie-octombrie 1923,

maiorul Aurel Racovitză execută serviciul la Comandamentul Diviziei 8 Infanterie, fiind numit succesiv șef al Biroului Adjutantură, șef al Biroului 1 și sub-șef de Stat Major.

În anii următori revine la Regimentul 11 Roșiori. A îndeplinit funcțiile de ajutor tactic, comandant de divizion și ajutor administrativ pe regiment, și a luat parte la acțiunile desfășurate în teren (concentrarea de toamnă din octombrie 1924 din regiunea Sulița, manevrele din toamna anului 1925, din Bucovina). Maiorul Racovitză întrunește toate calificativele și aprecierile date de comandanții săi direcți pentru a putea fi avansat la gradul de locotenent-colonel. Comandantul Diviziei a II-a de Cavalerie, generalul Constantinescu, notează: „... *Maiorul Racovitză este același ofițer considerat de elită și cum și anul trecut a fost menținut de Comitetul Superior [al Armatei] ca să fie avansat la alegere, și în acest an merită a înainta la alegere*". Generalul de

Locotenent-colonelul Aurel Racoviță conduce defilarea de instrucție a trupelor Regimentului 4 Roșiori, iulie 1934

Colonelul Aurel Racoviță, în calitate de Comandant al Școlii de Ofițeri de Cavalerie Târgoviște, 1934

divizie N.Sinescu, din Inspectoratul General al Cavaleriei, conchide în cuprinsul aceleiași foi calificative: „*Prea bun ofițer superior. Merită a înainta la alegere.*”

În iulie 1927 maiorul Aurel Racovitză este din nou mutat, pentru foarte scurtă vreme, la Comandamentul Diviziei 8 Infanterie. La 10 august 1927 este avansat prin decret regal la gradul de locotenent-colonel de cavalerie și este transferat la Marele Stat Major, Secția a II-a Informații.

În perioada 31 august 1927 – 1 noiembrie 1930, din dispozițiile Marelui Stat Major, Secția a II-a Informații, locotenent-colonelul Aurel Racovitză îndeplinește funcția de atașat militar în Cehoslovacia, fiind acreditat și în Austria. Această funcție necesita calități militare și personale deosebite, puțini ofițeri de Stat Major fiind capabili a o îndeplini. Pe lângă pregătirea militară, ținuta impecabilă și înaltul grad de stăpânire a limbilor străine de uzanță diplomatică (cu precădere limba franceză în acea perioadă), atașatul militar trebuia să fie un bun observator politic și militar, furnizor de informații de primă importanță pentru Marele Stat Major Român. Informațiile pe care Racovitză le trimite în țară, Marelui Stat Major (Secția a II-a

Informații), referitoare la situațiile armatelor Cehoslovaciei și Austriei, precum și la înarmările Ungariei, sunt apreciate la justa lor valoare.

Revenit în țară în octombrie 1930, Racovitză este repartizat la Inspectoratul General al Cavaleriei, ocupând funcția de subșef de Stat Major și de șef al Biroului 1 Organizare și Mobilizare. În aceste funcții se dovedește ca un bun organizator și planificator. Documentele redactate se referă la: instrucțiuni și ordine legate de mobilizarea dată la nivelul Inspectoratului, comandamentelor și a unităților neindivizionate; verificarea lucrărilor referitoare la organizarea mobilizării organelor din subordine și a diferitelor dări de seamă trimise Marelui Stat Major; studiul și întocmirea proiectelor de organizare a cavaleriei în general și a călărașilor în special; lucrări pregătitoare pentru înființarea unor noi unități de cavalerie.

La 1 octombrie 1934 Racovitză este mutat la comanda Școlii de Ofițeri de Cavalerie Târgoviște, iar la 1 ianuarie 1935 este avansat

colonel. În perioada octombrie 1934 – iulie 1936, în care a condus această prestigioasă instituție de formare a ofițerilor de cavalerie, Racovitză s-a comportat strălucit. În Nota Calificativă pe perioada noiembrie 1934–august 1935, se consemnează: „*...A venit la această școală cu dorul de a înfăptui cât mai mult și a marca un progres în propășirea școlii, deziderat de care nu s-a dezis. Animat de aceste sentimente s-a aplecat cu multă râvnă și tragere de inimă, aprofundând toate chestiunile de conducere și de administrație, punându-se repede la curent cu întregul mecanism de funcționare a școlii și trecând repede la înfăptuire.*”

a. Din punctul de vedere al instrucției elevilor activi și de rezervă, a întocmit programe logice, a căror aplicare a dat roade bune. A format pe elevi buni executanți și buni instructori. În acest scop a creat unități din soldații trupei școlii, care au fost instruiți de elevii activi ai ultimului an. Prin aceasta a pus în contact pe elevi cu trupa și le-a infiltrat elevilor procedeele pedagogice ce trebuie urmate pentru a se putea

Pregătire de defilare a Regimentului 4 Roșiori Regina Maria, 10 Mai 1937. Drapelul unității în prim plan. Colonelul Racoviță, călare, în stânga, în plan secund

obține o instrucție desăvârșită. Într-adevăr, la finele anului școlar, atât unitățile de elevi, cât și cele ale trupei erau foarte bine instruite. A infiltrat în elevi dragostea de cal și a dat un impuls și un avânt nou călăriei prin organizarea de concursuri hipice speciale pentru elevi. Manifestațiile culturale, fizice și ecvestre ale acestei școli au înverdat rezultate frumoase obținute și care au atras laude unanime.

b. Din punctul de vedere administrativ, școala a fost bine aprovizionată. Căii, trupa și elevii au avut hrană de bună calitate și îmbelșugată. Elevii au o ținută curată și bine ajustată, și, pătrunși de spiritul demnității și al disciplinei, atrag în mod plăcut atenția tuturor asupra modului de a se prezenta și de a se exprima.

c. A luat parte la ședințele cursului pe garnizoană, ținând conferințe care au fost mult apreciate. A îndrumat instrucția ofițerilor-cadre prin conferințe și aplicații făcute atât pe hartă cât și în teren, căutând nu numai a le desăvârși instrucția, și a-i forma ca buni comandanți. A infiltrat în corpul ofițeresc dorința de a se instrui și studia. Aceasta s-a remarcat prin numărul mare de ofițeri din cadrele [școlii] înscriși a trece examenul de admitere în Școala Superioară de Război.

d. La toate inspecțiile pe care le-am făcut în școală la finele diferitelor perioade de instrucție am constatat vădite progrese și rezultate foarte bune.

e. Colonelul Racovitză a marcat un real progres față de trecut și nu pot decât să-i aduc laude pentru munca conștiincioasă și rodnică pe care o depune, fiind adânc pătruns de adevărul că trebuie să dea corpului ofițeresc tineri ofițeri destoinici, harnici, muncitori, și care să fie de un real folos trupelor.

La 1 iulie 1936, colonelul Aurel Racovitză este numit comandant al Regimentului 4 Roșiori „Regina

Generalul de brigadă Aurel Racovitză, în 1939, la puțin timp după avansarea în noul grad.

Maria”. La acest nivel de comandă el se implică direct în activitățile de instruire ale trupei cât și în rezolvarea situațiilor tactice în care regimentul este angrenat în cadrul desfășurării manevrelor marilor unități. Este elogiât pentru soluțiile pe care le găsește în teren chiar și în situația în care este pus să-și asume comanda unei brigăzi de cavalerie. În anul 1937 colonelul Racovitză urmează cursurile Școlii Ofițerilor de Garnizoană, instruindu-se în activitățile corespunzătoare eșalonului de comandament de brigadă și de divizie. În perioada 1 noiembrie 1938 – 1 iulie 1939, colonelul Racovitză îndeplinește funcția de șef de Stat Major la Inspectoratul General al Cavaleriei. Între 15 noiembrie 1938 și 24 martie 1939 urmează cursul de comandament, curs obligatoriu pentru aspiranții la gradul de general. Notele calificative obținute de-a lungul anilor, precum și pregătirea militară desăvârșită la comanda unor unități de elită îl îndreptățesc să fie avansat general de brigadă la 25 octombrie 1939, pe când

comanda Brigada 6 Cavalerie. În notarea făcută, generalul C.Ilasievici, inspector general de armată, consemna: „Împărtășesc aprecierile făcute asupra ofițerului de către șefii săi. Mă asociez cu ei în a califica pe generalul Racovitză ca un eminent ofițer întrupând toate frumoasele calități de a deveni șef de mari unități.”

Ultimatourile sovietice din 26 și 28 iunie 1940 îl găsesc pe Racovitză la comanda trupelor sale, la Chișinău. Condițiile grele în care a trebuit pregătită și condusă retragerea armatei române la vest de Prut îl fac încă o dată remarcat pe generalul de brigadă Racovitză. Pentru început, el se deplasează între Chișinău și Volintir cu efective care corespund detașamentului comandat în zona Cetatea Albă. De la Volintir spre Prut comandă retragerea în fruntea Regimentelor 4 și 9 Roșiori. Prutul îl traversează împreună cu Regimentul 9 Roșiori. După retragerea din Basarabia, unitățile au revenit în garnizoanele de pace – Divizia 3 Cavalerie și Brigada 6 Cavalerie în Botoșani. Între 1 septembrie 1940 și 10 ianuarie 1941 generalul Aurel Racovitză a asigurat comanda Diviziei 3 Cavalerie, comandantul titular al diviziei, generalul Constantin Pantazi, fiind numit subsecretar de stat la Departamentul Apărării Naționale pentru Armata de Uscat. De la 10 ianuarie 1941, Aurel Racovitză a preluat comanda Brigăzii 6 Cavalerie.

La 22 iunie 1941 Brigada 6 Cavalerie staționa în zona dintre Sânta Mare (Botoșani) și Cârniceni (Iași). În perioada 22-26 iunie 1941 unitatea s-a aflat sub comanda Corpului 30 armată german, intrând în luptă și ocupând cu ajutorul câtorva unități ale Regimentului 10 Roșiori un cap de pod la Călinești (Bălți)-Bădărăi (Botoșani), păstrat până pe 26 iunie, când predau poziția cucerită Regimentului 29 Infanterie român și Regimentului

47 Infanterie german. De la 26 iunie, Brigada 6 Cavalerie trece sub comanda directă a Corpului de Cavalerie, comandat de generalul Mihail Racovitză. Din data de 2 iulie, având ca punct de plecare zona Ripiceni-Movila Ruptă (Botoșani), Brigada 6 Cavalerie pornește la ofensivă peste Prut, unitățile sale încercând cu greu să stabilească un cap de pod la Dumeni-Cuconești-Corpaci (Bălți) pe parcursul zilelor 3 și 4 iulie, fiind în permanență atacate de forțele blindate sovietice. După îndeplinirea misiunilor de securizare a malului vestic al Nistrului, în perioada 8-15 iulie, în data de 17 iulie este forțată și această barieră naturală, peste care se suprapunea linia fortificată sovietică Stalin. Peste Nistru este stabilit un cap de pod de către Regimentul 5 Călărași, în zona Liasevți, iar în continuare, în perioada 17-20 iulie, sunt duse lupte grele pentru respingerea inamicului din zonele Leodora și Pădurea Vili. Lupte la fel de crâncene s-au dus în dreptul

localităților Alexandrovka și Odaia în zilele de 22 și 23 iulie, după care Brigada 6 Cavalerie urmărește inamicul în retragere. În plină desfășurare a operațiilor militare, pe data de 24 iulie, generalul Aurel Racovitză este demis de la comanda Brigăzii 6 Cavalerie, fiind inițial pus la dispoziția Armatei a 3-a, și apoi, la 1 august, la dispoziția Ministerului Apărării Naționale.

Decizia de înlăturare de la comandă a generalului Racovitză rămâne totuși una subiectivă, nota care încheie în acest fel cariera militară a generalului neputând umbri aprecierile de strălucit ofițer primite în cei 30 de ani de carieră militară. Adevăratele motive, care pot fi doar bănuite, constau în divergențele cu privire la exercitarea actului de comandă a trupelor la eșalon superior.

Generalul Racovitză acceptă să își dea demisia, primind pensia de general în retragere. Continuă să trăiască modest împreună cu familia sa în locuința din

București, fiind scutit de calvarul îndurat de ceilalți camarazi ai săi de arme, care sunt mai târziu, rând pe rând anchetați, torturați și condamnați la ani grei de pușcărie de către regimul comunist. Este totuși chemat periodic să dea declarații Securității precum și organelor de partid din cadrul armatei, cu privire la trecutul său ca ofițer și general la comandă. După o lungă suferință, se stinge din viață la 24 iunie 1957, rămânând până în ultimul moment pentru cei apropiați un model de corectitudine și de conduită.

Generalul Aurel Racovitză a fost căsătorit de două ori. Cea de-a doua sa soție, Florica Flondor (n.1897-d.1983) a fost fiica compozitorului bucovinean Tudor cav. de Flondor. Din această căsătorie au rezultat doi copii, Maria Georgeta (n.1926) și Constantin (n.1936-d.1999).

Cristian Alexandru RACOVITZĂ
Ioana Andreea PÂNZAR

Sărbătorind 10 Mai 1938. Ofițerii Regimentului 4 Roșiori „Regina Maria”, avându-l în centru pe comandant, col. Aurel Racovitză

ARIPI ROMÂNEȘTI

Bravul comandant al Grupului 1 Vânătoare Căpitan comandor Sandu V. Ion

Născut la 22 februarie 1900, în localitatea Ionășeni, Botoșani. A intrat în școala de aviație cu gradul de sublocotenent, provenind din infanterie, devenind pilot în anul 1923. Printre colegii de promoție s-au numărat Iacobescu Gh., Manolescu Max, Pârvulescu Eugen, Ivanovici Petre și alți viitori vestiți aviatori, a căror prezență a obligat la o comportare generală exemplară. Repartizat la Centrul de Instrucție al Aeronauticii, s-a dovedit a fi un bun aviator. În 1924 a fost avansat locotenent și a primit brevetul de observator aerian. Trimis la Școala de perfecționare de la Buzău, a găsit mediul cel mai potrivit pentru a-și dovedi aptitudinile profesionale, dar și însușirile sufletești de excepție. Serios și disciplinat, s-a impus de la primul zbor în categoria piloților cu perspectivă. Într-adevăr, nu-i lipsea nimic pentru a se detașa ca pilot de vânătoare, ceea ce a demonstrat un an mai târziu când a zburat cu avioanele Morane – 129, Fokker și Spad 61, fără nici un incident. A executat trageri din avion la Mamaia, a efectuat raiduri, luând parte la manevrele militare din anul 1930, ca în anul următor să fie brevetat instructor de zbor.

Inteligent și cu simțul datoriei dezvoltat, a fost solicitat să lucreze și în Inspectoratul General

Aeronautic, însă activitatea de zbor nu l-a lăsat prea mult acolo. Adus special în acel Inspectorat, a fost întrebuințat în rezolvarea multor probleme legate de formarea și antrenamentul piloților de vânătoare. De acolo a plecat la Școala de Război (1933 – 1935), revenind la Flotila de Luptă ca șef al Biroului Tactic și comandant al Escadrilei de Specialități.

În perioada anilor 1937 – 1938, a prestat serviciul la Comandamentul Forțelor Aeriene, funcționând în paralel și ca profesor la Secția Aero din Școala Politehnică. Peste numai un an, adică la 1 aprilie 1939, avea să fie numit la Marele Stat Major ca ofițer pentru aeronautică, timp în care nu și-a neglijat antrenamentul de zbor. A luat parte și la tragerile din poligonul de la Mamaia, cu un avion PZL – 11 B. Până la începutul campaniei din Basarabia, a fost șeful Biroului Informații, unde s-au elaborat documentele ce au stat la baza primelor acțiuni aeriene de pe frontul antisovietic. De acolo, la cererea sa, a fost mutat la Flotila 3 Vânătoare, unde curând a primit comanda Grupului 3 Vânătoare. Cu acea unitate, alcătuită numai din piloți tineri ce foloseau un material de zbor învechit, s-au deplasat în 18 iunie 1941 în vederea participării la viitoarele operații pe un teren de lângă Vaslui. De acolo a luat parte la lupte, ajungând până la Odessa, unde i s-a încredințat paza litoralului Mării Negre. Pentru

aceea a păstrat acolo o escadrilă, iar pe alta a dus-o la Jibrieni și pe încă una la Cetatea Albă. Astfel s-a reușit acoperirea și protecția convoaielor de vase ce pendulau pe lângă litoralul basarabean și dobrogean. În paralel s-a ocupat de trecerea piloților pe avionul IAR-80, chiar pe terenul de la Odessa. La 1 ianuarie 1943, a fost numit comandantul Bazei Aeriene de la Târgșor, după care l-au trecut ajutorul pentru tactică al comandantului Fotilei 2 Vânătoare. Cu toate aceste funcții de comandă, la sfârșitul anului 1943 adunase 1020 ore de zbor, fiind trimis în fruntea Grupului 1 Vânătoare, unitate ce abia se constituise în luna decembrie a anului 1943 pe terenul de la Roșiori de Vede. Acolo, într-un timp extrem de scurt, doar câteva luni, a reușit să-l transforme într-o unitate de elită pe care s-a putut conta încă de la primele întâlniri cu avioanele americane, începând cu 4 aprilie 1944. Din primăvară până în vară Grupul a fost zilnic în alarmă, bătându-se ca adevărații eroi și pierzând pe cei mai buni dintre ei.

După o mică întrerupere în șirul bombardamentelor asupra României, atacurile aeriene americane asupra acesteia au fost reluate în 23 iunie, când aproximativ 500 dintre avioanele lor, în jurul orei 9.02 erau la Dunăre. Într-adevăr, în ziua aceea, atenția mărită, cum se spunea la prealarmarea populației și unităților militare se dăduse de la ora 7.50, ca peste o oră toate

avioanele de vânătoare aflate în dispozitivul de apărare a teritoriului național, să fie în aer. Cu toate acestea avioanele americane au ajuns la Ploiești și peste instalațiile portuare din Giurgiu, făcând mari ravagii. La Ploiești, 230 de avioane au sosit în trei valuri la aproximativ 6500-7000 m altitudine, însoțite de avioanele de vânătoare care au evoluat, în general, la înălțimi diferite. Trei dintre ele, de tip „Mustang”, au zburat sub 100 m, iar două au atacat cu armele de bord aerodromul Târgșor – Ploiești. Toate valurile au venit pe direcția sud-nord. Din cauza înălțimii mari și a ceții artificiale nu au atins obiectivele urmărite. Au lovit însă masiv partea de sud a orașului, în special în zona Gării de Sud și a fabricii Concordia. Nici o rafinare nu a fost atinsă, reușind însă să incendieze o conductă de petrol în apropierea gării Dâmbu și un vagon cisternă plin cu benzină.

Cum era normal, atât noi cât și germanii ne-am opus. Ai noștri de la artileria A.A. au reușit să doboare 6 avioane, iar aviația de vânătoare a fost foarte activă, însă a avut pierderi. Grupul 1 Vânătoare care l-a avut în capul formației pe comandantul Grupului, posesor a două victorii asupra americanilor, a decolat primul în calea invadatorilor cu 19 avioane. Însă la aterizare pe terenul lor de la Roșiori au venit numai 16. Cu unul, slt.av. Șandru, a aterizat forțat în apropierea stației CFR Ciulnița, iar comandantul Grupului, căpitanul comandor Sandu Ion, care a pilotat avionul IAR-80 nr.170, a fost doborât în flăcări, pierzându-și viața ca un erou, după ce reușise să trimită pe unul american la pământ.

Prin supremul sacrificiu adus de el pe altarul gloriei aripilor românești, a mai apărut încă o figură luminoasă ce dorim să dăinue veșnic în galeria eroilor neamului.

Vasile TUDOR

MEMENTO

Eroii unei promoții

Din Promoția de ofițeri activi de infanterie „Mihai Viteazul”, 1 iulie 1943, au căzut la datorie, în cel de Al Doilea Război Mondial, apărându-și cu cinste și onoare Patria, 98 de sublocotenenți. Colonelul în retragere Ion Ștefan Zamfirescu, din aceeași încercată promoție, a întocmit o listă a camarazilor săi, deveniți, prin jertfă, Eroii ai Neamului:

Anton Dumitru
Andreescu D. Gheorghe
Andreescu N. Nicolae
Andeian T. Vasile
Asador C. Jean
Avram Gh. Gheorghe
Bărbulescu I. Ioan
Belecciu Chirvasă M. Nicu
Berbescu D. Petre
Belșiu D. Ioan
Brăilescu Al. Constantin
Butcă I. Victor
Cantonieru D. Decebal
Cartoian I. Marin
Ciobanu S. Gheorghe
Cismaru C. Gheorghe
Ciuche V. Gheorghe
Cocioba Gh. Octavian
Colovachi I. Constantin
Constantinescu F. Mircea
Corlan I. Virgil
Dumitrescu C. Constantin
Filoti I. Dumitru
Florescu B. Sever
Garniță M. Mihai
Georgescu St. Aurel
Georgescu D. Mihai-Ionel
Georgescu A. Panait
Ghiorghiu C. Ioan
Ghițulescu N. Dumitru
Golcea Gh. Oliviu
Hasnas P. Nicolae
Huianu I. Vasile
Ionescu P. Aurel
Ionescu C. Spiridon
Ivănică M. Ioan-Matei
Jipa St. Ioan
Magda V. Ioan
Manea Gh. Alexandru
Mareș Gh. Eugen

Maniu D. David
Marinescu C. Ioan
Mărculescu I. Ioan
Mândreanu A. Vintilă-Emil
Mercioiu D. Gheorghe
Miklosy Gr. Ioan
Miron N. Constantin
Mironescu S. Iulian
Moldovan I. Iosif
Moldoveanu L. Grigore
Morariu I. Emil
Munteanu D. Alexandru
Nedelcu I. Nicolae
Neghină C. Victor
Negrescu I. Marin
Oprea C. Mihai
Pantea C. Nicolae
Pătulea V. Mihai Constantin
Păunescu I. David
Pazdirca St. Nicolae
Perianu T. Niță
Petraru M. Petrache
Picos O. Virgil
Pintecan I. Emil
Plăcintă St. Ioan
Pop I. Grigore
Pop I. Ioan-Mogoșești
Pop I. Ioan-Cluj
Popescu P. Dumitru-Darius
Popescu C. Mihai
Popescu Gr. Nicolae
Puian P. Petre
Rada D. Gheorghe
Radoslavescu C. Alexandru
Roșianu Gh. Victor
Rozman E. Constantin-Mihai
Săveanu I. Petre
Sârbu N. Spiridon
Simionică D. Constantin
Stanca D. Ștefan
Susac I. Nicolae
Șerbu M. Nicolae
Ștefănescu I. Constantin
Ștefu I. Dumitru
Târlungeanu Gh. Nicolae
Teodor I. Adrian
Teodorescu C. Dumitru
Ungureanu M. Iulică
Vasilescu A. Dumitru
Vasilescu C. Ioan
Vasilescu C. Nicolae
Vinga F. Carol
Vlaicu C. Traian
Voinea S. Viorel
Zaharia M. Aurel
Zalea Codreanu-Dumitru
Turtureanu C. Constantin.

P.S. Acest text ne-a fost pus la dispoziție de Consiliul Director al Filialei „Cultul Eroilor” Brașov.

Facem loc în paginile revistei noastre unei noi rubrici, care va fi susținută de comandorul de aviație (r) Marius Popescu-Călărași, pasionat numismat și mare colecționar de medalistică.

Războiul pentru Reîntregirea Neamului

"Ostași, azi a sosit ceasul celei ma sfinte lupte, lupta drepturilor strămoșești și a bisericii, lupta pentru vetrele și altarele românești de totdeauna. Ostași, vă ordin: Treceți Prutul!

Dezrobiți din jugul roșu al bolșevismului pe frații noștri cotrpoți!

Reîmpliniți în trupul țării glia străbună a Basarabilor și codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele și plaiurile voastre." (Din **Ordinul de Zi către Armată** al generalului Ion Antonescu, București, 22 iunie 1941)

Războiul a fost cumplit și sângeros:

"Iar peste șanțurile nenumărate a bătut ploaia de foc. Și imensele brazde, grăpate de uraganul de fier, care răscolia văzduhul și țarinele, au fost netezite, îngropând sub ele pe cei jertfiți. Și patru primăveri la rând au răsărit flori nouă pe brazde vechi numai de un an."

"S-au frînt atunci de durere multe inimi de părinți care pierdeau pe ai lor. S-au ridicat zadarnic întrebătoare spre cer multe frunți de bărbați în putere, care se dăruiau pe ei și pe ai lor." (Vasile Pârvan, Memoriale)

Pentru a marca și a răsplăti vitejia și sacrificiul ostașilor participanți la cea de a doua

mare conflagrație a secolului XX (1941-1945) autoritățile române au instituit trei medalii-decorații și două insigne ce au fost conferite luptătorilor. Odată cu trecerea timpului, ele au fost uitate și, din păcate, unele sunt mai puțin sau chiar deloc cunoscute. Altele sunt "rebotestate" de istorici militari de ocazie, nefiind studiate mai profund.

În cele ce urmează, le prezentăm în ordinea firească a apariției lor.

1. Medalia-decorație CRUCIADA ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI

A fost instituită prin Decretul Regal nr. 1014/1.04.1942 și publicată în Monitorul oficial nr. 88/16.04.1942.

Este o medalie comemorativă de război (*foto 1a*). A fost conferită:

- militarilor și asimilaților de orice grad care au luat parte la campania contra bolșevismului sau care au avut misiuni diferite, atât în zona de operații cât și în zona interioară;
- persoanelor civile chemate la un serviciu efectiv și permanent pe lângă armata noastră;
- militarilor din armatele aliate care au conlucrat cu armata română.

Persoanelor care au acționat în zona interioară li s-a acordat medalia-decorație fără bonetă.

Medalia este confecționată din tombac, de formă circulară, având

Foto 1a

Foto 1b

diametrul de 32 mm și grosimea de 2-2,5mm, cu o toartă și un inel de 10 mm pentru prinderea panglicii. Pe avers are o cruce cu brațele egale – late de 10,5mm, pe care se găsește o mână care ține o spadă, simbolizând lupta împotriva comunismului. Deasupra gărzii spadei, despărțit

de lama acesteia, este înscris anul 1941. Pe brațele crucii sunt încrustate raze care pornesc din dreptul gărzii spadei. Pe marginea medaliei, pe întreaga circumferință a acesteia se află inscripționată legenda circulară (deviza) **Cruciada împotriva comunismului**.

Reversul medaliei este reprezentat de un cap de femeie în relief, în profil spre stânga, cu părul împletit la spate, reprezentând ROMANIA, sub care se află inscripția: **Patria recunoscătoare**, iar sub gâtul figurii semnătura gravorului: P. Grant.

Panglica medaliei are o lățime de 35 mm; la cele două margini se află câte o dungă roșie de 1 mm, după care urmează spre interior câte o dungă argintie de 2 mm fiecare, apoi câte o dungă roșie de 10,5 mm fiecare, iar la mijloc pe o lățime de 8 mm sunt dungi orizontale, formând culorile drapelului românesc. Dungile orizontale, formate din cele trei culori – roșu, galben și albastru – sunt egale între ele, fiecare având lățimea de 1 mm și se succed pe toată lungimea panglicii.

Pe fiecare panglică se atașează o singură baretă cu inscripția în relief a ultimei lupte la care a luat parte purtătorul medaliei (foto 1b).

Baretă are la cele două capete cifra regală în formă de cruce – cu brațele egale de 5 mm, atât pe orizontală cât și pe verticală.

Baretele sunt confecționate din metal argintat – pentru cei care au participat la toate acțiunile ce-i dau dreptul la bareta ultimei lupte – și din metal oxidat – pentru cei care au participat numai la luptele indicate pe bareta respectivă. Prin Decretul Regal amintit se hotărăsc următoarele 10 barete cu denumirea locurilor luptelor duse: 1. Bucovina; 2. Basarabia; 3. Dobrogea; 4. Nistru; 5. Odesa; 6. Bug; 7. Nipru; 8. Azov; 9. Crimeea; 10. Doneț.

Ulterior au mai apărut pe barete și alte inscripții, conform

locurilor luptelor, dar acestea nu au mai fost menționate în vreun decret.

Locul acestei medalii în ierarhia decorațiilor românești este după medalia „**VICTORIA**”.

Schimbările petrecute în țara noastră după 23 august 1944 au afectat și sistemul de decorații naționale, așa că prin Decretul Regal nr. 2068/31.10.1944, publicat în Monitorul oficial nr. 256/4.10.1944, medalia **Cruciada împotriva comunismului** a fost desființată, anulându-se totodată și cele care au fost acordate anterior.

2. Medalia OSTAȘILOR BASARABENI ȘI BUCOVINENI. (foto 2)

Instituită prin Decret Regal nr. 2885/27.10.1943, publicat în Monitorul oficial nr. 23/28.01.1944.

A fost conferită tuturor ostașilor români originari din Basarabia și Bucovina, care la raptul teritorial de către Rusia Sovietică au rămas de bunăvoie în România. De marea majoritate a veteranilor de război, aceasta este cunoscută drept **Medalia Pentru DEZROBIREA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI**.

Medalia este confecționată din tombac, de formă circulară, cu

Foto 2

diametrul de 32 mm și o grosime de 2-2,5 mm.

Pe **avers** se află o compoziție plastică în care România este întruchipată printr-o femeie, în profil spre stânga, cu părul împletit în două cozi. În fața ei, doi ostași români echipați de luptă, cu casca pe cap și arma în mână. Cele trei personaje privesc cum răsare soarele, pe al cărui disc se proiectează balanța dreptății spre care este îndreptată mâna dreaptă a femeii. În verigă, legenda: **Patria recunoascătoare**, iar în centru este inscripționat **1941**, anul revenirii la patria mamă a celor două provincii românești.

Pe **revers** sunt reprezentate în relief două femei îmbrăcate în costume naționale – înălțuite, simbolizând înrobirea la care au fost supuse cele două provincii românești – Basarabia și Bucovina – iar în dreapta sus – anul 1940, anul răpirii celor două provincii.

La partea superioară este prevăzută o toartă prin care se trece un inel cu diametrul de 10 mm, pentru prinderea medaliei de panglică.

Medalia se purta pe partea stângă a pieptului, atârnată de o panglică lată de 36 mm, din care 16 mm pe fiecare margine de culoare albastră, după care urmează câte o dungă galbenă de câte 1 mm fiecare, iar la mijloc o dungă roșie de 2 mm lățime – totul simbolizând drapelul național al României.

Medalia se încadrează în categoria medaliilor (decorațiilor) comemorative de pace, constatarea dreptului de a o purta făcându-se de către Marele Stat Major, iar formele legale de acordare se îndeplineau de Direcția Personalului din cadrul Ministerului Apărării Naționale, fiind semnate de ministru și conterasemnat de directorul personalului.

Dreptul de a o purta se pierde din aceleași cauze care fac să se piardă și calitatea de cetățean român și după o condamnare, prin

Foto 3

sentință, la o pedeapsă pentru fapte infamante.

3. **Decorația „MEDALIA COMEMORATIVĂ 23 August 1944”.** (foto 3)

Instituită prin Decret Regal nr. 2758/10.09.1946 și publicată în Monitorul oficial nr. 213/14.09.1946.

Cu raportul înregistrat la nr. 20817/23.08.1946, ministrul de război C. Vasiliu-Rășcanu prezintă M.S. regelui Mihai I propunerea de înființare a medaliei cu denumirea de mai sus, pentru comemorarea războiului alături de aliați, după 23 august 1944.

Conform decretului amintit, medalia se va acorda:

- persoanelor care, dând dovadă de inițiativă, spirit de sacrificiu și patriotism, au ajutat la înfăptuirea actului de la 23 august 1944;

- militarilor și asimilaților din regiunea operativă sau interioară, de orice grad, care au luat parte sub orice formă la războiul contra

Germaniei hitleriste, după data de 23 august 1944;

- funcționarilor civili ai armatei și personalului care au adus un serviciu efectiv și permanent armatei române după 23 august 1944 în contra hitlerismului;

- personalului militar și civil al Națiunilor Unite care a luptat alături de noi contra hitlerismului.

Medalia este unifață, confecționată din bronz, având forma crucii Sfântului Andrei cu brațele egale și despicate la cele patru capete sub forma literei M. Înălțimea crucii este de 30 mm, iar lățimea brațelor crucii este de 10 mm. Pe avers, crucea este emailată în alb, cu o dungă de 1,5 mm albastru închis, care înconjoară marginile brațelor. În centrul crucii, tot pe avers, este inscripționată, cu litere aurii, data de „23 August 1944”, dispusă pe 3 rânduri.

Între cele patru brațe ale însemnului este plasată coroana regală cu o lungime de 13 mm și înălțimea de 10 mm.

Pe spatele însemnului este fixată o lamă (port lentă) pentru prinderea panglicii. Panglica este de culoare albastru-închis, cu o lățime de 37 mm, având pe cele două margini o bandă de 3,5 mm lățime, formată din fire țesute orizontal (de culoare galbenă), alternând cu panglica albastră, la distanță de 1 mm, țesute pe toată lungimea panglicii. Decorația Medalia Comemorativă „23 August 1944” este o medalie de război și se poartă imediat după medalia „Victoria”. Se conferă pe viață, dreptul de a o purta fiind personal și netransmisibil.

Din cercetările întreprinse rezultă că această decorație a fost conferită numai unor persoane din apropierea și anturajul M.S. Regelui Mihai I.

Medalia comemorativă „23 August 1944” a fost desființată prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 309/23.07.1949, publicat în Monitorul oficial nr. 49/28.07.1949, în locul ei instituindu-se medalia „Eliberarea

Foto 4

de sub jugul fascist”.

I. Insigna invalizilor din războiul pentru reîntregirea Neamului. (foto 4)

Instituită prin Decret Regal nr. 501 din 19 februarie 1942. Insigna este confecționată din tombac, reprezentând un medalion cu o grosime de 2 mm și un diametru de 43,5 mm, pe fața căruia se găsește reliefat spre dreapta capul unui ostaș cu cască, văzut din semiprofil, iar în stânga, anul de grație 1941, în mărime de 2,5 mm. Insigna este polizată pe verso, având un dispozitiv special de agrafă (sistem de prindere tip „ac închis” – popular „ac de siguranță”) și se poartă pe piept, în partea dreaptă.

Dreptul de a purta acest semn se acordă prin Decret Regal,

eliberându-se fiecărei persoane un brevet cu un număr de ordine, consemnat într-un registru, special înființat în acest scop. De executarea acestui decret se ocupa ministrul Secretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale.

II. Insigna amintirii eroilor căzuți în războiul pentru Reîntregirea Neamului. (foto 5)

Instituită prin Decret Regal nr. 502 din 19 februarie 1942.

Este confecționată din tombac, având forma unui medalion cu diametrul de 42,5 mm și grosimea de 2 mm, pe fața căruia se găsește reliefată o cruce care are la bază un postament lat de 26 mm. Înălțimea crucii, inclusiv postamentul, este de 34 mm, iar lungimea brațelor este de 17 mm. Pe cruce este așezată o coroană de spini având grosimea de 0,5 mm și diametrul de 11,5 mm. Pe postamentul crucii se află scris, în relief, anul 1941, în mărime de 4,5 mm. În jurul crucii se află o aureolă, având diametrul de 18,5 mm, de la care pornesc zece raze spre extremitatea medalionului, separate în medalion la distanță de 5 mm una de alta.

Insigna este polizată pe verso, având un dispozitiv special de agrafă (sistem de prindere tip „ac închis”, numit popular „ac de siguranță”) și se poartă pe piept în partea dreaptă.

Foto 5

Au dreptul la portul acestei insigne familiile celor morți în războiul pentru reîntregirea neamului. Prin familie se înțelege: mamă, tată, soție și copii.

Dreptul de a purta acest semn se acordă prin Decret Regal, eliberându-se fiecăruia un brevet cu un număr de ordine, consemnat în registrul special înființat în acest scop. De executarea acestui Decret Regal răspundea ministrul Secretar de Stat la Departamentul Apărării Naționale.

Ambele Decrete regale (nr. 501 și 502/19 februarie 1942) au fost publicate în Monitorul Oastei din 15 aprilie 1942.

**Comandor aviație (r)
Marius POPESCU-CĂLĂRAȘI**

Insigna de invalid din Războiul de Reîntregire (variante mare, mijlocie și miniatură)

Pe vremea aceea, lumea era, parcă altfel; sufletul nostru s'a schimbat grozav de mult de atunci încoace, încât oamenii de astăzi nu mai seamănă cu acei de acum 35 de ani.

La noi în Folticeni, prin anul 1876, erau mult mai prietenești legăturile dintre oameni. Vor fi fost și pe atunci dușmăanii, că omenire fără patimă nu se poate închipui, dar și acei cari se țineau prieteni știau parcă să-și manifeste mult mai călduros și mai vădit sentimentele.

În casa noastră, oricine găsea ușa deschisă și la masa noastră erau totdeauna câteva tacâmuri și pentru musafiri; și în toată copilăria mea, eu n'am pomenit să fim numai „noi” în jurul mesei precum nu s-a întâmplat, niciodată, să nu fie aprinse lumânările în odăile de din față, în care petreceau prietenii casei noastre.

Tatăl meu avea mulți prieteni. Între aceștia se numărau toți ofițerii din târgușorul nostru.

Pe atuncea oaste multă noi nu aveam în toată țara, așa că nici în Folticeni nu erau tocmai mulți ofițeri. Dar toți câți erau, ni erau prieteni, și-i consideram ca făcând parte din familia noastră.

Îi țin minte pe toți, parcă-i văd, așa cum erau înainte de plecarea lor în război.

Maiorul Neculai Ioan de multe ori plângea în brațele tatei după ce-i murise soția, pe care o diviniza. El a întrupat, pentru mine, prima imagine a suferinței omenești, când l-am văzut disperat, în țintirimul dela Folticeni-vechi, aruncându-și fotografia și veriga de logodnă, în sicriul aceleia pe care în scurtă vreme a urmat-o pe lumea cealaltă.

Mai tineri erau: *locotenentul Sotir Ciurea și sublocotenentul Ștefanov*, din călărăși. Acest din urmă, o fire foarte entuziastă, se juca adesea ori cu noi, copiii; scria-pe caietele mele de școală, cu litere chirilice, și cărțile lui de vizită spuneau că el se numește: *Leon Clarenton de Stephanoff*.

Sublocotenentul Jean Dimitriu din dorobanți, învăța să cânte din flaut, cu un maestru din muzica regimentului, un neamț cu ochelari, care cânta și din piculină.

Pe lângă ofițerii stabiliți în Folticeni, erau și alții cari stăteau afară din oraș. La Broșteni era *sublocotenentul Vasilescu*, pe care l-am revăzut, după mulți ani, în Iași, ca maior în retragere, în casa căruia am stat doi ani, ca student; la vama dela Cornu-Luncei ședea *locotenentul Ioachim Rusu*, alt prieten al familiei noastre, și tot acolo era *sublocotenentul Farcaș*,

unde „viața socială,” nu-i convine, fiindcă: „toată lumea, bărbați; dame și demoisele, toți joacă *ghior dum* și iar *ghior dum*.”

Un văr al tatei, *sublocotenentul Petru Gorovei*, ieșit anul acela din școala nănilară, scrie din Bucu-rești, cu data de 1 Octombrie 1876: „...L-a 6 Octombrie regimentele pleacă spre Dunărea, și regimentul 3 pleacă la Copăceni. Eu sunt ales să rămân în București, cu instrucția recruților întregului regiment, și-i cere instruiți numai în 15 zile. Rezerva ne vine mereu, câte 180 de oameni pe zi, sau și mai mulți”.

Din vremea războiului nostru

de Artur Gorovei

singurul despre care mai am vești, dintre ofițerii pe cari i-am văzut plecând în război. Astăzi, bătrânul dar cu inima tânără căpitan Farcaș duce o viață de pusnic, tot la vama dela Cornu-Luncei, unde mă duc, din când în când, să-1 văd și să-mi evoace amintiri așa de dulci.

Și au plecat în război, prietenii noștri, și gândurile lor era veșnic între noi, și scriau tatei scrisori prietenești, și scriau uneori în văjăitura gloanțelor, și aceste scrisori mi-au rămas prețioasă moștenire de la tata, și le păstrez ca o comoară scumpă, și acuma, când a venit o vreme potrivită, am să dau la iveală câteva crâmpeie din aceste scrisori.

La 16 Septernbrie 1876 Ștefanov scrie: „...de abia au trecut patru zile, și v'o jur fără ceremonie, că m'a lovit un dor nebun de D-v., și dacă n'ași fi militar și mai ales cu un caracter atât de împietrit, aș plânge ca o femeie, departe de D-v...”

Scrisoarea este din Vaslui,

Sublocotenentul Dimitriu, la 28 Octombrie 1876 ni scrie: „Dragă Gorovei, noi mâne, adică Vineri 29 Octombrie, plecăm la Focșani, stăm câteva zile și de acolo plecăm, întrunind-ne două divizii, spre București. Tot drumul îl facem pe jos, închipuește-ți ce bine ne merge”.

Ordinele, însă, tot se contramandau și la 6 Noembrie, Dimitriu scrie lui Roman: „Iubite Panțirule, deși prin scrisoare te-am anunțat că plecăm, dar în urmă s'a revocat ordinul de plecare, și astfel am rămas mincinos. Acum, însă primind un nou ordin, te anunț că Luni dimineață plecăm cu trenul la Focșani.

„Ițele s'au încurcat; am mai primit un ordin pentru concentrarea rezervelor din 1872. În curând se chiamă și milițiile”.

În o scrisoare din 17 Noembrie, Ștefanov zice: „Eu asemenea aș dori să mă lupt alături cu Artur, dar el este încă un copil. Dar dacă va fi ocazia, mă voi lupta singur cu mai multă adorare,

imaginându-mi că fiul iubitului meu amic este lângă mine. Și cu atât mai multă adorare, când știu că cei rămași acasă, trebuie să trăiască în fericire, în timpul și în urma celor ce vor muri”.

Din scrisorile următoare se aude și bubuitul tunului.

Din Chianoci (Oltenița) la 6 Mai 1877, Stefanov trimete o lungă scrisoare, din care e bine să cunoaștem o parte mai măricică: „Uite, nenisorule, chiar adineauri primii scrisoarea D-v. și nu vă puteți imagina boiarule (nu râde, căci acum doar suntem munteni aici), ce mare bucurie am, mai ales văzând conținutul ei. Tot, însă, sunt cam măhnit, că D-ta nici până acum n'ai putut a rnă cunoaște, de vreme ce îmi dai povață (pe care o primesc cu plăcere) de a nu da înapoi. „Iancu este aci tare, sănătos și fercheș. El este astăzi de serviciu, adjutant al generalului, și are a face în timp de 24 ore cu bombele turcești, pe care le desprețuește. Poimâne este rândul mai jos iscălitului”.

„Nu fiți triști, după cum ziceți, căci noi suntem veseli, noi care vedem istoria cu ochii noștri, verzi, albaștri, negri, căpriei etc. Ah! cum ași face acum un cadru vis-a-vis de C. Alecu pe care-l doresc”.

„Cu astă ocaziune te rog a nu crede cele ce citești prin jurnale relativ la resbel, căci nu poți să-ți

imagezi ce de minciuni mai scriu jurnaliștii acuma”.

„Alaltăeri a urmat bombardare, vr'o două ore, între noi și turci. Noi n'am pățit nici unul nimic, deși ghiulele sbârâiau pe lângă noi, căci sunt rele, nu fac explozie; iar la ei, vai de lume, s'a aprins o magazie cu muniții, și un tun se vede că s'a demontat, căci i-a tăcut gurița. S'au auzit chiote și strigăte tocmai la noi. Eri a fost liniște aici; nici un tun nimic. Mai multe case din Turtucaia le-am ars, însă acum nu mai tragem acolo, fiindcă sunt numai creștini. Turcii s'au suit pe deal, de unde bombardează. Noi avem o poziție foarte rea, dar suntem români și nu ni pasă.

„Astăzi de sigur vom avea iarăși gâlceavă cu osmanii.

„Aici turcii au și două monitoare, care se cam obrăznicesc câte odată trimetându-ne cartușe cât capul de mare; însă noi le adunăm la grămăgioară și râdem, că ele sunt atât de proaste, că nu fac explozie, și nici ne nimeresc, când le trimet la noi.

„Până acum, în fine, nu e decât începutul; vom vedea mai târziu la trecerea Dunărei.

Iar la Calafat, românii au fost, sunt și vor fi totdeauna biruitori!”

Sublocotenentul Dimitriu la 27 Mai scrie din Bechet: „De când am ajuns aici, nu am avut nici o ciocnire, dar ne așteptăm din

moment în moment. Stăm totdeauna gata și îmbrăcați, zi și noapte. Suntem chinuiți, dar speranțele ce avem de a intra în acțiune cât mai curând ne fac să uităm totul. Astfel că acum, dac'ar fi să desconcentreze (ceia ce nu se poate), ar fi o lovire din cele mai mari pentru noi”.

Tot Dimitriu scrie la 18 August:

„Dragă amice Gorovei, am primit scrisoarea ta de la 7 August tocmai la 16, în momentul plecării noastre, de la Breslenița la Creta, pe malul Vidului, ce curge pe marginea Plevnei. Brigada noastră a fost însărcinată a susține și proteja trecerea unei divizii din ale noastre peste Dunăre, pe la Corabia. Pe dată ce am ajuns la Creta, batalionul meu a intrat în avan-posturi, astfel că până am așezat santinelele necesare, s'a întârziat foarte tare, că nu am avut timp a-ți răspunde imediat, și a trebuit să las pentru a doua zi, nefiind permis a aprinde lumini în avantposturi. Pe când mă pregăteam a doua zi să-ți scriu primesc ordin ca să ridic santinelele și să plec la corpul principal, ceea ce am și făcut, și întrunindu-ne am plecat la Breslau, adică la câțiva kilometri în stânga Plevnei. Acolo, ajuns astăzi, m'am grăbit a-ți scrie, căci Dumnezeu știe de voi mai putea să-ți scriu. Află, dragă amice, că sunt sănătos și plin de nerăbdare a intra odată în acțiunea serioasă, ceea ce o să se întâmple la 20 August, după cât suntem informații, căci și bagajele le-am trimis înapoi spre Nicopoli, adică la Calâm-cișme.

De va vroi bunul Dumnezeu, te voi anunța de succesul ce cu toții îl așteptăm la Plevna. Crede, amice, că chiar dacă soarta ni-ar întoarce spatele, totuși românii vor ști să moară până la cel de pe urmă soldat, pentru a nu se putea spune că armata română a dat înapoi. Fiți mândri, voi cari stați pe malul stâng al Dunărei, căci vă asigur că armata noastră luptă cu multă demnitate și eroism. Toți preferă să rămâie pe câmpul de

Plevna, 1877 (Din arhiva Muzeului Militar Național)

glorie, decât să se audă că armata română, neputând rezista, s'a retras dinaintea inamicului.

Dragă amice, te rog scrie-mi cât mai des, căci nu pot să-ți descriu plăcerea ce-mi cauzează o scrisoare a amicilor mei, mai ales de ale tale. Tu știi că eu am ținut și ți-u la tine, căci pe tine și familia ta n'o consider decât ca membri ai familiei mele."

În o scrisoare a lui Ștefanov, trimeasă din *Calisovatz*, la 23 August, se fac, despre Bulgari niște aprecieri puțin măgulitoare: „...De când am venit în Turcia, o ducem al dracului, din cauza căldurilor; stăm numai pe dealuri și văi, căci aici satele sunt pustii, și casele dărâmate; iar pe unde mai este câte un sat locuit de bulgari, îl evităm din cauza trădărilor”.

Bulgarii trădau pe acei care-și vărsau sângele ca să-i scape din robie!

Reîntors la Breslenița, Dimitriu scrie la 23 August: „Află, amice, că acum suntem iarăși la Breslenița, unde vom sta până va veni Măria Sa Carol, spre a lua comanda, și apoi a intra în acțiunea cea mare dela Plevna. Pentru noi s'a destinat, pentru combatere, aripa dreapă a Plevnei. Acțiunea este începută, de trei zile, de armata rusească. Lupte crâncene au fost în aceste zile. Se începe de pe la 1 noaptea, pe lună și se termină a doua zi seara. Frumos este să fii spectator, dar cred că mai frumos are să fie, când vom fi și noi în acțiune”.

De „pe un deal de lângă Plevna”, la 27 August Ștefanov scrie: „...Închipuește-ți, dragă, mă trimete cu 60 oameni călări, să ocup o înălțime ce era într'o linie: cu tunurile ce bombardau amarnic, și de unde se putea privi tot teatru luptei de artilerie. M-am bucurat când am ajuns acolo, de frumoasă priveliște, având tot odată și o harbuzărie alături. Pe când însă voiam a ne pune jos pe priveală, un obuz trece pe deasupra noastră șuerând; apoi al

*Grivița, 1877.
Asaltul unei baterii
(Din arhiva Muzeului
Militar Național)*

doilea mai aproape, al treilea printre noi și al patrulea... ne-a pus pe fugă dela harbuji, căci a căzut lângă noi, făcând o mare explozie. Turcii au crezut că se așează o nouă baterie și au tras. Ai noștri au luat un tun și câteva forturi, în acest moment”.

Cu aceste cuvinte Ștefanov își întrerupse scrisoarea pe care o continuă a doua zi din Calisovatz, spunând că a trebuit să încalice, pentru a face o recunoaștere, din care s'a întors noaptea.

La 28 August, sublocotenentul Petru Gorovei scrie, punând ca localitate „aproape de Plevna”: „Aștept să intru în foc. La 20 August ora 4 p. m. am trecut podul peste Dunăre. La 24 seara am fost la satul Trestenic, aproape de Plevna; la 25 și 26 a ținut focul de artilerie toată ziua, la 27 iarăși, și pe la ora 4 p. m. A început atacul diviziei a patra. O brigadă, la primul atac, a fost respinsă, al doilea atac, făcut imediat tot cu acea trupă, a fost mai viu ca întâiul, și turcii au fost respinși. S'a luat un tun și patru forturi. Avem 60 răniți și 13 morți; trei ofițeri răniți.”

Între scrisorile acestea, nu am nici una în care să se vorbească despre luarea Griviței. La 16

Septembrie locotenentul Ciurea scrie din Sofia: „N'am avut mari ciocniri cu corpul lui Suliman, care a intrat în Plevna. A fost imposibil a-l opri, fiindcă avea 40.000 oameni, și aice unde stăm nu este decât opt mii cavalerie, cu acea rusă, și patru baterii ruse și una de ale noastre... tot ce am putut face a fost că li-am luat una sută care cu munițiuni de rezbel și cu proviziuni, și au lăsat și vreo patru sute morți. Dela noi nu au fost decât foarte puțini; un ofițer și câțiva soldați răniți și vreo șase morți...”

Cu toate acestea vezi par'că scris, în figura oricărui soldat, curajul și devotamentul. Ori de câte ori au intrat în foc, au năvălit ca tigrii și cu multă osteneală îi puteam face să se retragă din luptă, când vedeam imposibilul. Astfel sunt. Au speriat pe ruși. Generalul Lascarovici a raportat Ducelui Nicolai despre curajul călărașilor, spunând că atât călărașii cât și dorobanții sunt o armă înfricoșată. Sunt în luptă și cu toate acestea ei sunt așa de nepăsători, ca și când ei nu văd nimic înaintea lor. Cântă și fac chef mereu; de multe ori trec obuzele pe deasupra lor, și ei chiue și le huiduiesc...

De când am venit, nu suntem decât în linia întâia, astfel că nu avem o zi de repaos; cad caii din picioare, de oboseală, stând zi și noapte cu șelele pe ei, și noi toți călări.”

La 24 Septembrie, Ciurea scrie din Itropol: „...Ți-am mai scris că am luat un drapel dela niște cerchezi. Drapelul a fost trimis la Brigada de roșiori și am văzut scris că tot roșiorii l-au luat, ceiace iar este greșală mare.

La 19 am rămas numai cu un regiment de dragoni și două de cazaci cu o baterie de artilerie. Pe la 9 am intrat în lupta care se începuse cu avant-posturile ce erau aproape de linia inamicului. Din regimentul 6 călărași nu erau decât trei escadroane, și acestea necomplete; din regimentul 5 călărași erau 4 escadroane, iar necomplete. S'a dat ordin ca regimentul 6 călărași să fie în întâia linie și al cincilea, ca corp de susținere. Lupta a ținut dela 9 până la 2 ½ ore. În acest timp eu comandam aripa stângă a tiraliorilor escadronului meu combătând dreapta inamicului, și în tot timpul luptei nu am avut decât trei cai morți și unu rănit, iar cele alte două escadroane au avut și morți doi oameni, precum și cai morți și răniți. Linia tiraliorilor noștri era de admirat cum lucrau cu sânge rece, fără să ție seamă de miile de gloanțe care cădeau în jurul lor și-i auziai strigând: „Am sfârșit cartușele; mai dați-ne, ca să respingem pe păgân.” Deși focurile lor deveniseră mai slabe, totuși ei nu lăsau pe inamic să avanseze. La 2 ½ veniă cerchezii ruși să ne înlocuiască; desfăcându-se în flancheri au intrat în linia ce noi o ocupam și din nou s'a deschis un foc violent. Dar în loc ca rușii să-i mai depărteze din pozițiunile în care noi îi lăsasem, au făcut ca turcii să mai avanseze, astfel ca noi, cari stăteam în repaos, am fost siliți a ne retrage, și în acest timp am avut doi răniți, fără să fi luat parte, în acel moment, la luptă. Mă aștept să văd publicat

prin jurnale că și această luptă a fost ținută de roșiori...”

La 20 Noembrie, Ciurea scrie din Dolnic-Itropol: „...Osman Pașa stă în Plevna și se plimbă dintr'un loc în altul. Acestea le știu dela prizonierii turci și bulgari, cari vin în fiecare zi prin linia vedetelor unde ni spun că nici într'o noapte nu stă la un loc, căci se teme să nu fie ucis de ai lor, că nu voește a se preda. Ni mai spun că sunt foarte rău tratați, li se dă câte un pesmete pe zi și de multe ori chiar nimica.

Plevna căzuse. Din Plevna, scrie locotenentul Ciurea, la 2 Decembrie, despre cele ce s'au petrecut la 28 Noembrie: „...Pe la 7 ore din zi s'a început lupta, când au ieșit turcii în mase mari, atacând trupele care se găseau în șanțurile ce înconjoară Plevna. I-a scos diu acele șanțuri pe ruși, respingându-i opt kilometri îndărăt, astfel că credeam la sigur că turcii au să scape. După trei ore de luptă au sosit ajutoarele ruse, și s'a început un atac atât de viu, că era ceva care te înfiora, și ajutați de românii noștri, i-a respins, lăsând atâtea cadavre pe câmp, în cât nu puteai merge fără să nu calci un cadavru turc. I-au grămădit până la un pod peste Vid și ne mai încâpând pe pod, au luat-o deadreptul prin Vid. Trupele turcești fugeau în desordine; artileria ruso-română trăgea oribil în coloanele turcești, și-i secera. Pe când artileria lucra contra acelor mase, divizia a treia cu a patra au atacat reduta Opanezul, pe care au luat-o debordând cu vioiciune în Plevna; astfel că la minut, fără a se mai începe atacul contra lor, turcii au trimis un parlamentar, spuind că voiesc a capitula cu orice condiție. Aceasta s'a petrecut la aripa stângă, unde era armata română, însă la dreapta nu încetase lupta cu rușii. Nu mult și s'a trimes un ofițer dela stânga să spuie Ducelui Neculai că turcii au capitulat. După aceasta au încetat și focurile rușilor și Ducelui îi veni un parlamentar spuind că Osman Pașa nu poate veni să depuie

sabia, căci este rănit, în care timp au înaintat toți generalii ruși, pe când românii erau deja în Plevna, arestând pe Osmă Pașa, puind pe toiți turcii sub garde române și dispozând a se lua toate armele și tunurile. Pe la 6 seara, noi călărașii ne-am retras în bivouac, rămân trupe de infanterie române și parte ruse, care să puie țepi trupelor turcești, luate prizoniere. A doua zi am plecat cu colonelul și mai mulți ofițeri în Plevna spre a o vizita.

Prăvălii sutnt destule, însă fără nimic; nu poți găsi nimic; acum însă au sosit câțiva evrei și au deschis niște cantine; scump, cum nu am mai pomenit. În acea zi s'a adus pe Osman Pașa la una din casele ce se găsisse mai mari, unde venise Țarul și Ducele Neculai cu Vodă. Pela 12 și jumătate a sosit Osman Pașa, escortat de un escadron de călărași și mai mulți din suita marelui Duce, având și pe aghiotanții lui liberi, lăsați a-l escorta. Ajungând la casa unde îl adăstăm, a eșit marele Duce cu prințul Carol, însoțiti de mai mulți generali, în strigăte de ura! Și l-am dus înaintea Țarului care l-a primit destul de amabil, felicitându-l și făgăduind a-i acorda orice se va atinge de persoana lui. Răspunsul a fost că nu cere alt decât eliberarea ofițerilor ce au fost sub ordinele sale. La acestea, Țarul i-a răspuns că-i va elibera cu condițiune a nu mai lua armele, și sub aceste condițiuni s'a luat dispoziție spre a lor eliberare.

Astăzi la 2 Decembrie ni s'a dat ordin a ne aduna toate trupele ce au luat parte la Plevna pe câmpul Gorni-Itropol, unde au venit Țarul cu marele Duce și cu Prințul Carol, pentru a mulțami trupelor.”

Din cele 25 de scrisori, pe care le-a păstrat tatăl meu dela ofițerii din războiu, am reprodus numai cârmăpeie, și numai dintre unele. [...]

(Din revista *Cultul Eroilor Noștri*, 1927)

CÂNTECE DE CĂTĂNIE

Sunt român luptător din România Mare,
Gorniștii sună să mergem la război,
Viteji s-adună, o mie de eroi.
Nimic nu e mai scump pe lume
Decât să lupti ca luptător,
Înfășurat în trei culori.
Așa mi-a fost soarta să mor,
Sub o frunză de mohor,
La o tulpină de stejar,
Lângă Domnul Căpitan.

*

Colo-n deal și sus pe coastă
Bate artileria noastră,
Și ea bate-așa cu foc
De fug toți norii din loc.
Și iar bate, bate, bate
De desupt pământul arde
Și pământul plânge, plânge,
Că-i sâțul de-atâta sânge.
Dar nu-i sânge de român
Ci e sânge de păgân
Sângele românului, la copita calului
Sângele dușmanului, pân la burta calului.

Șarja de la Robănești, sculptură de Marius Butunoiu,
Cercul Militar Sibiu

Soldați în tranșee, pictură de Nicolae Tonitza

*

În sat la Aninoasa era o horă mare
Veniseră să joace flăcăi și fete mari,
Neveste tinerele priveau pe sub umbrar
Iar într-un colț aparte ședea un moș cărunt.
Ședea gândind, moșneagul, la scumpul lui băiat
Căci de trei ani de zile la luptă a plecat,
Să lupte cu dușmanul și nu s-a-napoiat.
Zărește printre lume un fiu asemănat
Venea cântând flăcăul, pășind pe drum încet
Se re-ntorcea din luptă, cu gradul de sergent.

*

Cât e Siriul de mare, numai două drumuri are
Și-o cărare de nisip, merg soldații rând pe rând ,
Fete după ei plângând.
Mergeți fetelor-napoi
Căci noi mergem la război.
Mergeți fetelor la nuntă
Noi intrăm de vii în luptă.

Culese de secretarul ANVR Prahova,
col. (rz.) Bărbulescu Teodor,
de la veteranul de război AVRAM NICOLAE,
din Ploiești.

Țara mea de dincolo de Prut

Țara mea de dincolo de Prut
Mi s-a dat poruncă să te uit,
Să te șterg din minte c-un burete,
Patria mea pusă la perete.

Și, ca-n anii noștri cei mai triști,
Iar să mă prefac că nu ești,
Iar să mă prefac că nu pot plânge
Și că alta-I ruda mea de sânge.

Țara mea de dincolo de Prut,
Numai lacrima dacă-ți mai este scut,
Numai dorul te mai apără de rele,
Țară tristă-a Pruturilor mele.

Mi se-ngăduie și-acum, ca mai-nainte,
Să bocesc cu câteva cuvinte.
Trec pe stradă, necăjit, și-mi zic:
Of, mai bine mut – decât peltic!

Iar scripturile gândite de străbuni
Mi se zice c-ar fi pline de minciuni
Și că viitorul meu a fost trecut,
Țara mea de dincolo de Prut.

Țara mea de dincolo de Prut,
Am să-ncerc, dac-am să pot să uit;
Și, cum scriu la carte înaintașii,
Am să încerc ca să-mi iubesc vrăjmașii.

Dară dincolo de moarte, Țară-a mea,
Nu mă părăsi, nu mă lăsa –
Când chema-mă-va la Dânsul, Dumnezeu,
Te implor să spui că sunt al tău.

Țara mea de dincolo de Prut,
Mi s-a dat poruncă să te uit.
...Dar de-o fi să mi te uit, sufletul meu,
Uite-mă pe mine Dumnezeu!

Nicolae Dabija

*Preluată din TIBISCUS, "o foaie adevărată" – după cum scrie pe frontispiciu
– editată de Societatea Literar-Artistică "Tibiscus", Uzdin (Banat, Serbia).*

Crucea Eroilor de pe Caraiman

Cultul eroilor la alte popoare

Uniunea Populară Germană pentru Îngrijirea Mormintelor de Război

Uniunea Populară Germană pentru Îngrijirea Mormintelor de Război (UPGIMR) este o organizație umanitară, cu personalitate juridică. Se dedică – însărcinată de către guvernul federal – îngrijirii, întreținerii și păstrării mormintelor germane de război din străinătate. UPGIMR se îngrijește de rudele afectate în problemele de îngrijire a mormintelor de război, sfătuiește organele publice și organizațiile particulare, susține colaborarea internațională în domeniul îngrijirii mormintelor de război și promovează întâlniri ale tineretului la locurile de veci ale celor morți.

În prezent, UPGIMR numără 1,6 milioane de membri și susținători. Cu banii obținuți din cotizații, donații și colectare de stradă și de la casă la casă, care sunt organizate anual, se asigură cca. 90% din fondurile necesare pentru desfășurarea activităților UPGIMR. Diferența este acoperită prin contribuții din mijloace ale guvernului federal și ale landurilor.

Această organizație de interes public a fost înființată, la 16 decembrie 1919, ca o necesitate apărută imediat după Primului Război Mondial. Întrucât Guvernul Reich-ului nu dispunea de capacitatea politică și financiară de a se ocupa de mormintele de război, această sarcină a fost preluată de către UPGIMR, înființată în urma unei inițiative susținute de întreg popor german. Până la începutul anilor 30 au fost construite o serie de cimitire de ostași. După 1933, UPGIMR a fost acaparată de regimul nazist. Activitatea de construire a cimitirelor de ostași din cel de Al Doilea Război Mondial a fost preluată de către serviciul de morminte ale armatei. De abia în anul 1946, UPGIMR a reușit să-și

rea activitatea umanitară. În scurt timp au fost construite în Germania peste 400 de cimitire de ostași. În anul 1954, guvernul federal a însărcinat UPGIMR cu căutarea, asigurarea și întreținerea mormintelor de ostași din străinătate.

UPGIMR îndeplinește aceste sarcini în cadrul înțelegerilor bilaterale în Europa și Africa de Nord. Ea se îngrijește, astăzi, de 827 de cimitire, aflate în 45 de state, și care numără cca. 2 milioane de morți.

Peste 10.000 de voluntari și 529 de angajați traduc în viață sarcinile multiple ale organizației.

În urma schimbărilor politice din Europa răsăriteană, UPGIMR și-a reluat activitățile în țările fostului bloc sovietic, unde au pierit, în timpul celui de-al doilea război mondial, cca. trei milioane de militari germani, adică mai mult decât dublul celor căzuți pe frontul de vest. Această sarcină pune UPGIMR în fața unor greutăți uriașe. Multe din sutele de mii de cimitire sunt greu de găsit, au fost distruse sau devastate, peste ele s-au ridicat fel de fel de

construcții. În pofida acestor dificultăți, UPGIMR a reușit să contruiască și să reabiliteze, în ultimii ani, în țările din Europa de răsărit, centrală și de sud-est, peste 300 de cimitire din cel de Al Doilea Război Mondial și 190 de cimitire din Primul Război Mondial. În aceste cifre sunt cuprinse 51 de cimitire centrale. În prezent sunt în curs de amenajare sau reabilitare 28 de cimitire. Până acum au fost reînchinate rămășițele pământești a cca. 546.000 de militari.

Pentru a-și dezvolta activitatea în viitor, UPGIMR a înființat, în anul 2001, fundația „Gedenken und Frieden” („Reamintire și Pace”).

Prin înființarea și reabilitarea cimitirelor de război, UPGIMR cinsatește memoria victimelor de război. Câmpurile imense de morminte amintesc celor în viața trecutul și le confruntă cu urmările războaielor și ale violenței.

În acest scop, UPGIMR organizează, printre altele, vizite la morminte de război, tabere de tineret naționale și internaționale pentru îngrijirea cimitirelor de război și duce o muncă de informare în școli, sub deviza „Împăcare deasupra mormintelor - Muncă pentru Pace.” Au fost amenajate în apropierea a patru cimitire de război puncte de întâlnire pentru tineret, unde grupuri de elevi sau de studenți găsesc condiții ideale pentru proiectele lor pedagogice pentru pace.

Ziua de doliu național, organizată în luna noiembrie a fiecărui an de către UPGIMR pe întreg teritoriul german, se bucură de o asistență largă din partea organizațiilor politice și cetățenești, precum și a întregii populații. Această zi amintește și îndeamnă la luptă pentru pace!

D. ROMAN

Reiner Ruff, membru al Uniunii Populare Germane pentru Îngrijirea Mormintelor de Război, și dr. Cristian Scarlat, directorul Oficiului Național pentru Cultul Eroilor

O veste plăcută pentru redacția noastră și nu numai am primit din Italia. Realizatorul acestei rubrici, domnul comandor (r) Neculai Pădurariu, a fost distins, de către *Ufficio Storico, Stato Maggiore Marina Militare*, cu diploma *Attestato di Benemerenzza*, pentru contribuția sa la studiul relațiilor navale dintre România și Italia, la o mai bună cunoaștere reciprocă și la întărirea relațiilor de prietenie dintre cele două țări, cu referire specială la studierea activității pictorilor de marină.

Bun cunoscător al limbii italiene, dar și al istoriei marinei militare italiene, dl. comandor (r) Pădurariu a publicat recent studiul "Cu șevaletul pe trei continente", dedicat pictoriței Valeria Tofan, despre care contraamiralul (r) dr. Enzo Tanga, membru fondator și secretar al Asociației Pictorilor de Marină din Italia – și colaborator al revistei noastre – aprecia că

Attestato di Benemerenzza

"sintetizează foarte bine opera artistică, viața și activitatea acestei doamne ale cărei lucrări se află în toată lumea." Mai departe, dr. Enzo Tanga spune: "Sunt foarte bucuroși că mi-ai cerut să-mi spun părerea asupra calității artei autoarei care în pânzele sale demonstrează o remarcabilă sensibilitate artistică și originalitate (ca de exemplu, palmierii în formă de stea) și care știe să transmită senzații vizuale aparte prin imagini unice realizate cu înaltă tehnică, artă

și măiestrie. Lucrările pe care le-am examinat în fotocopie denotă poezie, creativitate și frumusețe. Cromatismul elevat, luminozitatea și mai ales intensitatea culorilor pun în evidență o pictură de o înaltă valoare artistică..."

Redacția revistei *România Eroică* este bucuroasă că are un colaborator atât de distins – și modest în același timp – precum comandorul (r) Neculai Pădurariu.

Felicitări, domnule comandor!

Scrisoare din America

Ne-a sosit la redacție o scrisoare de peste Ocean, expediată de maistrul militar principal în retragere, din Marina Militară a Statelor Unite, R. Stan Melman, în care se spune: "Doresc să vă mulțumesc, dvs. (dl. Neculai Pădurariu – n.n.) și Asociației Naționale "Cultul Eroilor", pentru superbul album "Monumentele Eroilor", reprezentativ pentru bogata istorie a României. Vă rog să-mi permiteți să ofer această publicație unei biblioteci publice din Hawaii, unde eforturile și informațiile complexe pe care le oferiți vor ajunge mult mai ușor la dispoziția cititorilor dornici să cunoască istoria țării dvs."

Nu este prima corespondență pe care redacția o poartă cu cititori de peste Ocean.

R. Stan Melman
QMC; U.S.N. (Ret.)
277 Queen Street, 27D
Honolulu, Hawaii
USA

April 9, 2008

Asociația Națională Cultul Eroilor
c/o Comandor (r) Neculai Pădurariu
Strada Obcina Mare Nr 4, Blocul OS-2
Scara 2 Etajul 6, Apt. 67, Interfon 27
061593 București
66 Romania

Dear Comandor Pădurariu:

I would like to thank you and Asociația Națională Cultul Eroilor for presenting me with a copy of your superb publication "MONUMENTELE EROILOR" which displays the rich history of Romania via its memorials throughout the country. Ultimately I feel I should place this publication in a repository in Hawaii where your efforts and most informative information can be shared withers in Hawaii.

Sincerely,

R. Stan Melman

La poalele munților Vâlcanului și Parângului, la mică depărtare, două trecători ferestruiesc stâncile, croind un peisaj impresionant: Vulcanul și Surducul. Între cele două trecători se află locul denumit Obârșia Merișor.

Atrași de frumusețea acestor locuri, le-am bătut în mai multe rânduri cu piciorul, pe cărări șerpuite, pornind spre Vulcan, fie de la Câmpul lui Neag, fie de la Lonea și Petrița, în jos, prin Livezeni. Prin pasul Vulcan, pe drumurile ce leagă plaiurile Gorjului cu Țara de piatră a Hațegului, a trecut în Transilvania, în marș victorios, oastea lui Mihai Viteazul, în frunte cu voievodul Unificator. În locul numit *Poiana lui Mihai*, unde a poposit pentru câteva clipe de odihnă Viteazul, străjuiește, astăzi, ca o santinelă, un monument, pe fațada căruia se află fixată efigia în bronz cu chipul primului voievod Unificator al pământurilor românești.

Am drumețit prin pasul Vulcan acum două toamne, când se împlineau 90 de ani de la luptele duse de ostașii români pe acele locuri în timpul campaniilor din războiul de reîntregire națională. Din discuțiile cu localnicii, mulți cu părul alb, încărcăți de povara anilor, ne-am dat seama că în sufletele lor mai stăruie povestirile auzite de la bunicii și părinții lor despre aprigele încleștări din vara și din toamna anului 1916. Unele femei de prin partea locului, precum măicuța Ana, care și-a spus, într-un adânc suspin, doar prenumele, mai purtau și atunci basmaua cernită după bunicii lor care nu s-au mai întors de pe front. Ici-colo, deslușești încă vechile poziții de luptă, tranșeele și adăposturile săpate în stânci.

Pe vărfurile Buliga și Surduc se mai găsesc și astăzi gloanțe ruginite, care au curmat atâtea vieți. Un astfel de plumb a întrerupt atunci, în 1916, în chiar prima zi de război, firul vieții sublocotenentului Paul Panțu, din Regimentul 58 infanterie. Secția mitraliere, de sub comanda sa, ajunsese printre primele în

Obârșia Merișor și își continuase înaintarea cu gând să treacă pasul Surduc. Dar, acolo unde drumul se îngustează cel mai mult, subunitatea sublocotenentului a fost întâmpinată cu foc. Mitratorii nu s-au oprit. Desfășurându-se împreună cu alte subunități, ei au atacat, hotărâți să ajungă cât mai grabnic, așa cum sunau ordinele, la Petroșani. În frunte, sublocotenentul Panțu își încuraja ostașii. Bine adăpostit printre stânci și după brazi, inamicul trăgea într-una. Un glonț l-a lovit și pe bravul ofițer. În cele din urmă, trupele noastre au eliberat Petroșanii. Acolo, sub

Dulce et decorum est pro patria mori!

umbra unor sălcii, a fost îngropat sublocotenentul mitralior. În memoria primului ofițer erou al Regimentului 58 infanterie, o stradă din Petroșani îi poartă numele.

După luptele purtate în zonă în ultima decadă a lunii august 1916, în pasurile Vulcan, Surduc și Obârșia Merișor se lasă pentru câțiva timp liniștea. Dar în cea de-a doua parte a lunii septembrie în defileu se aprinde din nou focul războiului. Observând că pe crestele Buliga și Surduc rămăseseră puține forțe românești, inamicul trecu imediat la escaladarea lor, reușind să ocupe cele două pasuri. Pentru restabilirea situației, trupele noastre au fost nevoite să înfrunte din nou pânza deasă a gloanțelor dușmane. Centrul înfruntărilor s-a mutat pe Obârșia Merișor. În 22 septembrie, piscul cu această poetică denumire a trecut în trei rânduri când la noi, când la inamic. Pe la ora patru după-amiază, în urma unui atac energic, presărat cu grele pierderi, un batalion

românesc alungă pe inamic și se consolidează la teren. Nu numai Merișorul, dar și piscul Straja, și vărfurile Surduc și Buliga sunt edate cu sângele ostașilor noștri. Între cei căzuți pe vârful Buliga se numără și locotenentul Florea Pârvulescu, din regimentul 71 infanterie, fulgerat de un glonț drept în cap. Ceva mai jos, la poalele piscului, și-a dat ultima suflare sublocotenentul Virgil Perescu, dintr-un regiment de obuziere. Pe crestele semețe ale Vulcanului au căzut, ca niște bravi, sublocotenentul Ioan Ionescu cu patru subalterni. De peste 90 de ani le cântă ciocârlile, acolo, sus, cântece duioase...

Sunt multe nume de ofițeri și soldați care au rămas pe vecie în amintirea acestor locuri. Lor le este închinată statuia din pasul Vulcan, prin care sculptorul Onofrei a întruchipat în bronz un ostaș urcând pe trepte de stâncă spre înălțimi. Pe frontispiciu stă scris: Dulce et decorum est pro Patria mori! Este înălțător și onorant să mori pentru Patrie!

Monumentul a fost dezvelit la un deceniu de la încheierea luptelor. Au venit atunci la Vulcan, să aducă prinos de recunoștință eroilor, sute de locuitori din Petroșani, Lupeni, Câmpul lui Neag și Oboroga, precum și numeroși camarazi ai celor căzuți vitejește pentru Patrie. În cuvântul rostit în fața însemnului memorial, generalul Ion Manolescu, directorul Societății monumentelor istorice, a spus, printre altele: "Jertfa eroilor va fi fost în zadar dacă urmașii lor nu vor fi și ei tot așa de hotărâți, făcându-și fiecare datoria până la capăt."

În înfruntările din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pentru eliberarea Patriei de sub ocupația hitleristo-hortystă, urmașii luptătorilor din pasul Vulcan n-au fost cu nimic mai prejos decât înaintașii lor!

General de brigadă (r)
dr. Florian TUCĂ
Colonel (r)
Constantin BREZOIANU

Un marinar român pe o listă de eroi americani

"Mormântul Necunoscuților" din Cimitirul Național Arlington de lângă Washington (S.U.A.)

În **Cimitirul Național Arlington** (v. *România Eroică* nr. 2 (31)/2006, p. 54) se află un frumos monument dedicat celor morți pe cuirasatul american **Maine**, scufundat în portul Havana (Cuba) în ziua de 15 februarie 1898, în urma unei explozii de origine necunoscută, dar posibil premeditată. Monumentul se caracterizează prin aceea că înglobează și catargul original de la pupa navei scufundate. Potrivit celor mai recente surse, din cei 353 de membri ai echipajului au scăpat cu viață doar 87, restul fiind morți (163) sau dispăruți, numele lor fiind gravate pe o placă expusă în corpul monumentului. Pe această placă apare și numele unui român: fochistul clasa I (fireman, first class) **Constantin Todoresco**.

Povestea lui Constantin Todoresco (nume scris în diferite documente și în forma Todorescu sau Teodorescu) a fost publicată, în premieră, în *Magazin istoric* (iulie 1977) sub semnătura cetățeanului american de origine

Cuirasatul american "MAINE" (1897)

română George Fillman. Mai multe amănunte ne-a lăsat regretatul istoric militar Nicolae Koslinski, în revista *Marea Noastră* nr. 13, din octombrie-decembrie 1994. Pentru că informațiile din aceste surse ca și din alte articole prezentau unele lacune și contradicții, am cerut precizări administratorului Cimitirului Național Arlington, rezultatul întrecând toate așteptările. Domnul John C. Metzler, Jr. mi-a trimis o scrisoare însoțită de ilustrații, pe care le reproduc alăturat. Date interesante am primit și de la prietenul meu din Honolulu, domnul R. Stan Melman.

În timp ce unele amănunte

Fragment din lista celor căzuți pe "Maine", în care apare și numele fochistului clasa I Constantin Todoresco (Monumentul comemorativ din Cimitirul Național Arlington)

rămân, în continuare, în atenția cercetătorilor, putem preciza că fochistul Todoresco s-a născut la Brăila, în 1863, tot într-o zi de 15 februarie, așa cum a și murit. Nu știm când și cum a ajuns dincolo de Ocean. Cert este că prezența lui în S.U.A. este atestată din 1880. În 1886 s-a înrolat în

\$50,000 REWARD.—WHO DESTROYED THE MAINE?—\$50,000 REWARD.
EDITION FOR GREATER NEW YORK

NEW YORK JOURNAL AND ADVERTISER.

DESTRUCTION OF THE WAR SHIP MAINE WAS THE WORK OF AN ENEMY.

\$50,000! Assistant Secretary Roosevelt Convinced the Explosion of the War Ship Was Not an Accident.

\$50,000! The Journal Offers \$50,000 Reward for the Conviction of the Criminals Who Sent 258 American Sailors to Their Death. Naval Officers Unanimous That the Ship Was Destroyed on Purpose.

\$50,000! For the Detection of the Perpetrator of the Maine Outrage!

\$50,000! For the Detection of the Perpetrator of the Maine Outrage!

NAVAL OFFICERS THINK THE MAINE WAS DESTROYED BY A SPANISH MINE.

Hidden Mine or a Sunken Torpedo Believed to Have Been the Weapon Used Against the American Man-of-War—Officers and Men Tell Thrilling Stories of Being Blown Into the Air Amid a Mass of Shattered Steel and Exploding Shells—Survivors Brought to Key West Scout the Idea of Accident—Spanish Officials Protest Too Much—Our Cabinet Orders a Searching Inquiry—Journal Sends Divers to Havana to Report Upon the Condition of the Wreck. Was the Vessel Anchored Over a Mine?

BY CAPTAIN E. L. ZALINSKI, U.S.A.

(Captain Zalinski is the inventor of the famous diving gun, which would be the principal factor in our next defence in case of war.)

Assistant Secretary of the Navy Theodore Roosevelt says he is convinced that the destruction of the Maine in Havana Harbor was not an accident. The Journal offers a reward of \$50,000 for exclusive evidence that will convict the person, persons or Government criminally responsible for the destruction of the American battle ship and the death of 258 of its crew.

The suspicion that the Maine was deliberately blown up grows stronger every hour. Not a single fact to the contrary has been produced.

Captain Sigbee, of the Maine, and Consul-General Lee both urge that public opinion be suspended until they have completed their investigation. They are taking the course of traitful men who are convinced that there has been treachery.

Washington reports very late that Captain Sigbee had feared some such event as a hidden mine. The English cipher code was used all day yesterday by the naval officers in cabling instead of the usual American code.

Pagina din "New York Journal" din 17 februarie 1898 în care se anunță scufundarea cuirasatului american "Maine" de către o mină spaniolă și se promite o recompensă de 50 000 de dolari pentru prinderea atentatorului.

Monumentul din Cimitirul Național Arlington dedicat celor căzuți pe cuirasatul american "Maine" (1898). Carte poștală primită de la Administrația Cimitirului (Photo © 2005 Eric F. Long, Eric Long Photo, Printed in USA).

Marina Militară (U.S. Navy), unde a servit pe nava *Essex* până în 1889, când s-a întors în România. În 1892 s-a înrolat din nou, ca fochist, în U.S. Navy, servind pe mai multe nave (inclusiv pe cuirasatul *Vermont*) până în 1895, când s-a ambarcat pe *Richmond*, apoi a fost mutat pe *Maine*, unde avea să-și găsească sfârșitul. În mormântate într-un cimitir din Havana, rămășițele pământești ale celor căzuți la 15 februarie 1898 aveau să fie transferate, după 14 ani, în Cimitirul Național Arlington. Todoresco s-a aflat însă printre cei al căror corp nu a putut fi identificat.

U.S.S. *Maine* făcea parte din clasa denumită oficial în engleză **line-of-battle ship**, pe scurt, **battleship**, adică navă de linie sau cuirasat (armored ship). Construită în anii 1888-1895, *Maine* avea un deplasament de 6 682/7 180 tone și dispune de patru tunuri de calibrul 254 mm.

Comandor (r)
Neculai Pădurariu

Primul japonez prizonier pe Frontul din Pacific în cel de-al Doilea Război Mondial

Printre mijloacele destinate atacului japonez din 7 decembrie 1941 împotriva complexului militar american de la Pearl Harbor (Insula Hawaii) s-au aflat și cinci minisubmarine aduse în zonă la bordul câte unui submarin mare. Deși două sau trei au putut intra în baza navală, nici un submarin nu a reușit să scufunde sau să avarieze vreo navă americană, panul eșuând complet. Patru minisubmarine au fost definitiv pierdute, al cincilea, HA-19, cu girocompasul avariât, punându-

se pe uscat. Unul dintre cei doi membri ai echipajului s-a înecat, iar supraviețuitorul (însuși comandantul, în persoana aspirantului Kazuo Sakamaki) a fost luat prizonier. Întrucât încărcăturile de sabordare nu au funcționat, HA-19 a intrat întreg în mâinile americanilor, fiind păstrat și în prezent ca navă-muzeu.

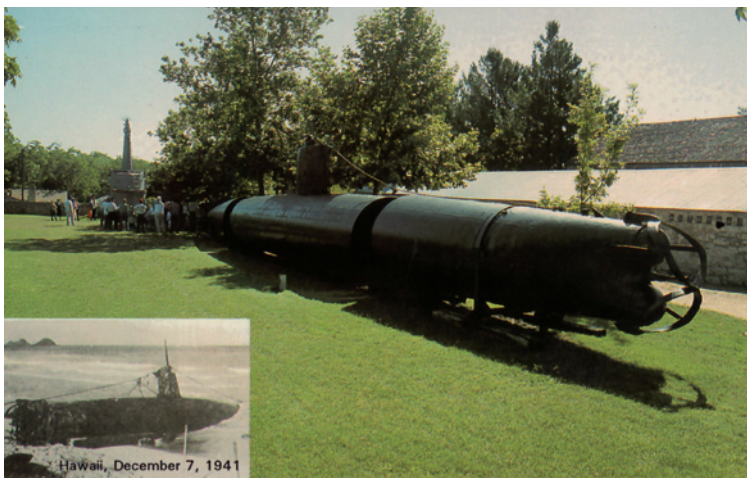
Comandor (r)
Neculai Pădurariu

HA-19 vizitat, după război, de către fostul său comandant, aspirantul Kazuo Sakamaki.

HA-19 văzut din prova, cu capetele celor două torpile de 456 mm, dispuse vertical. Lansat în 1938, avea un deplasament de 46 tone în imersiune, dimensiunile principale fiind: 24 x 1,8 x 1,8 m. Propulsat de un motor electric de 600 CP, avea o viteză de 23 de noduri la suprafață și 19 în imersiune. Raza de acțiune în imersiune, cu viteza de 2 noduri, era de 100 de mile marine.

HA-19 expus la Muzeul "Amiral Nimitz". În chenar, minisubmarinul eșuat pe plajă în ziua de 7 decembrie 1941.

Știați că?...

...Aflat la conducerea Muzeului Militar Național, generalul Gheorghe Ștefănescu-Amza a decis să se instaleze în incinta acestei instituții statuia regelui Ferdinand Întregitorul. Este primul monument din țară ridicat în memoria marelui rege. Astăzi, Muzeul Militar Național poartă numele regelui Ferdinand I!

...Cel mai scurt mandat de ministru de război l-a avut generalul Traian Moșoiu. Numit, în ianuarie 1920, ministru de război în guvernul Alexandru Vaida Voevod, generalul Moșoiu nu a stat decât 10 zile în această funcție, guvernul Vaida demisionând.

Ultimele cuvinte

"Băieții să fie cinstiți!". Acestea sunt ultimele cuvinte spuse, pe patul de moarte, de generalul Ioan Dragalina, eroul de la Jiu, căzut pentru Patrie în Războiul pentru Întregirea neamului. De Iată cum evocă acest moment dureros comandorul Virgil Alexandru Dragalina, fiul cel mic al generalului: *"Înainte de a adormi pentru totdeauna, tata a deschis ochii mari și, privind în ochii mamei, a spus cu voce înceată, însă fermă, din adâncul sufletului care, încet, îl părăsea: "Băieții să fie cinstiți! Băieții trebuie să fie cinstiți!" Apoi, după puțin timp, a adăugat: "Helen... tu să ai grijă..." Dar nu a terminat fraza, probabil a vrut să spună "tu să ai grijă de fetițele noastre"... Ultimul lui gând acesta a fost: cinstea. Cinstea în cuget și în faptă. Cinstea, singura lui zestre, moștenită de la părintele lui și din strămoși.*

Epitafuri

„Un erou mort pentru Țară”

Inscripție săpată pe crucile mormintelor ostașilor români necunoscuți, căzuți în luptele din Dobrogea, în Primul Război Mondial, și înhumați în cimitirul de onoare internațional Mircea Vodă-Gară, județul Constanța.

Devize celebre

„Ofițerul de cavalerie trebuie să fie și călăreț și cavalier.” Deviză înscrisă pe frontispiciul clădirii comandamentului Școlii speciale de cavalerie din Târgoviște. Ea mai poate fi citită și astăzi, grație generalului (r) Andrei Kemenici, care a refuzat să o distrugă, așa cum primise ordin, acoperind-o cu un strat subțire de mortar. După decembrie 1989, inscripția a fost scoasă la lumină.

„Pentru Țară, pentru Glorie, pentru Drapel!” Inscripția de pe Poarta Regimentului „Argeș” nr. 4, din Pitești.

Piatra funerară a Reginei Maria

În acest sfânt locaș al Curții de Argeș odihnește MARIA, regina României întregite, principesă a Marelui Britanii și Irlandei, Mama Răniților și a tuturor celor necăjiți, născută la Eastwell, Anglia, la 29 oct. 1875 și adormită întru Domnul la Sinaia, la 18 iulie 1938.

Fă-i odihnă, Doamne, sufletului roabei Tale, în loc de verdeață, unde nu este nici întristare, nici suspin, ci viața fără de sfârșit.

Această piatră funerară s-a așezat din dorința Maicii Alexandra, fica Reginei Maria, cu cheltuiala Mănăstirii Argeșului, în anul 1998.

Exerciții de admirație

Erou e acela care face pentru înnebunirea conștiinței sale ceva care întrece orice margini ale datoriei și care găsește că aceasta este atât de natural încât refuză ca o indelicatete orice apreciere și orice răsplată a faptei sale.

Eroism e întrecerea de sine care nu vrea să fie nici văzută, nici povestită.

Restul e teatru și actor.

Nicolae Iorga

Crucea generalului Ioan Dragalina

Sub umbrarul stâncos al Carpaților, acolo unde murmură mai trist și mai duios apele Jiului etern călător, stă solitară o cruce de piatră înegrită de vremuri, bătută de vânt și ploaie. Câte o pasăre se oprește pentru o clipă tulburând solemnitatea vecinicii și uitării, câte o rază de soare se strecoară prin frunziș pe inscripția năpădită de mușchi: **Aici am fost rănit, făcându-mi datoria pentru Neam și Țară.**

Comandor Virgil Alexandru DRAGALINA

Monumente și însemne memoriale din județul Neamț

Cartea despre monumente și eroi a colonelului Octavian Mancu, tipărită în condiții grafice de excepție la Tipografia "Autograf", cuprinde, în cele aproape 500 de pagini, toate monumentele și însemnele memoriale ridicate de-a lungul anilor pe teritoriul județului Neamț și dedicate eroilor, știuți și neștiuți, căzuți pe câmpurile de bătălie pentru apărarea patriei. Autorul adună aici informații detaliate, culese din toate comunele județului, legate de acest subiect, iar lucrarea lui, rodul unei munci statornice, de durată și deosebit de meticuloase, căpătând un puternic accent

documentar, autorul fiind și președintele Consiliului director al Filialei "Cultul Eroilor" Neamț. Lucrarea este, în același timp, un omagiu adus tuturor eroilor

nemțeni înscriși pe aceste monumente. Aflăm din lucrarea lui Octavian Mancu că, în cinstea eroilor căzuți în războiul de independență (1877-1878), primul război mondial (1916-1919) și al doilea război mondial (1941-1945), în județul nostru s-au ridicat 170 de monumente comemorative de război, 85 de cruci memoriale, 60 de troițe și 36 de monumente individuale ale eroilor, fapt ce demonstrează că nemțenii își iubesc și onorează cum se cuvine eroii lor. În tot, cartea colonelului Octavian Mancu despre monumentele din Neamț este o lucrare documentară deosebit de utilă pentru viitorii cronicari ai istoriei acestor meleaguri nemțene, dar și un omagiu adus celor care și-au dat jertfa supremă pentru Țară și Neam.

Nicolae SAVA
"Ceahlăul", Neamț

„Pierderile Forțelor Armate ale URSS în războaie, acțiuni de luptă și conflictele militare”

Așa se numește cartea apărută la Editura militară a Armatei Ruse. Cartea cuprinde, între altele, o statistică a pierderilor în oameni și materiale suferite de Forțele Armate ale URSS în războaiele și conflictele militare purtate în perioada 1918-1989.

Cele mai mari pierderi de vieți omenești s-au înregistrat în anii 1918-1922 și 1941-1945. Potrivit statisticilor, în Marele Război pentru Apărarea Patriei (inclusiv în campania din Orientul Îndepărtat împotriva Japoniei, în 1945), pierderile (morți, dispăruți, prizonieri, morți din cauza rănilor și a bolilor sau în accidente) Forțelor Armate dar și ale trupelor Ministerului de Interne s-au ridicat la 8 668 400 de oameni. Armata și Flota au pierdut 8 509 300 de militari, trupele de interne – 97 700, trupele de grăniceri și ale organelor securității statului – 61 400 de oameni.

Pierderile totale de vieți

omenești în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei se ridică la circa 27 de milioane, aici fiind incluși: morți pe câmpul de luptă, morți din cauza rănilor provocate în luptă, din cauza bolilor și foametei, morți din cauza bombardamentelor și a tragerilor de artilerie, morți în lagărele de concentrare ale prizonierilor etc.

Au fost date publicității și pierderile Armatei Roșii în acțiunile de luptă și conflictele militare din perioada 1923-1940, acestea ridicându-se la 139 100 de oameni, din care cei mai mulți au murit în luptele pentru respingerea agresiunii japoneze în zona Halhin-Gol (1939) – 8931 de oameni – și în războiul sovieto-finlandez (1939-1940) – 126 875 de militari.

Pierderile militarilor sovietici care au participat la acordarea de „ajutor internațional în tehnică militară și efective” unor țări din „lagărul socialist”, precum și la

lichidarea conflictelor de graniță (1950-1989) au fost de 161 000 de oameni, dintre care în războiul din Afganistan au murit 14 453 de militari.

Organele de comandă ale marilor unități și unități militare ale Armatei Sovietice au pierdut 13 833 de oameni, subunitățile KGB – 572 de oameni, formațiunile MVD ale URSS – 28 de oameni, alte ministere și departamente – 20 de oameni.

Au fost dați dispăruți și au căzut prizonieri 417 militari, din care 119 au fost eliberați din prizonierat (97 s-au întors în țară, iar 22 au rămas în diferite țări).

La realizarea acestei statistici au colaborat istorici din Austria, Anglia, Bulgaria, Ungaria, Germania, Spania, Italia, Canada, China, Polonia, România, SUA, Finlanda, Franța, Cehoslovacia, Iugoslavia, Japonia și din alte țări.

(D.R.)

De la Văleni de Munte la Maia Catargi

Un eveniment cultural de excepție, trecut din păcate aproape neobservat în lumea preseii culturale, se înfiripă într-o localitate din Câmpia Bărăganului – Maia Catargi – care și-a recâștigat, în 2004, rangul de comună, pierdut în 1968, cu ocazia noii reorganizări administrative și teritoriale a țării. Așezată între râurile Prahova și Ialomița, Maia Catargi dispunea, în 2006, potrivit lui Niculae Costel – primarul de atunci (și probabil și de astăzi) – de o suprafață totală de 2595 ha, din care 2026 ha teren agricol, suprafața neagricolă cuprinzând 260 ha de pădure, 18,5 ha luciu de apă, cca 19 km de drumuri și 50 de clădiri. Cât privește populația, comuna număra, la recensământul din 2002, 1991 de locuitori, în majoritate agricultori

și legumicultori, vestiți în multe locuri din țară pentru roșiile, ardeii, gogoșarii, varza și vinetele scoase la vânzare.

Probabil că aceasta ar fi rămas pe mai departe identitatea comunei, dacă n-ar fi fost evenimentul de acum trei ani, o premieră absolută, care se apropie, păstrând proporțiile, de ceea ce s-a întâmplat la Văleni de Munte acum o sută de ani, când marele savant Nicolae Iorga inaugura cursurile primei Universități de Vară din țară. Este de-a dreptul uimitor că, în zilele noastre – într-o lume stăpânită până la obsesie de goana după înavuțire – mai avem parte și de momente care să ne îmbogățească spiritul, să ne amintească cine suntem și încotro mergem. La Maia Catargi, în ceea ce oamenii locului au numit

Așezământul de Artă și Cultură Religioasă, a avut loc un asemenea eveniment. El a fost posibil – după cum însuși primarul comunei a ținut să o spună în cuvântul de salut – grație eforturilor preotului nonagenar Alexandru Marinescu și istoricului comandor (r) profesor universitar dr. Jipa Rotaru, dar și sprijinului și încurajărilor venite din partea Consiliului Județean Ialomița, Prefecturii și Centrului Militar Slobozia.

Roadele primei Sesiuni de comunicări științifice "Eroism și eroi la români", 16-17 septembrie 2005, s-au adunat într-un volum, îngrijit de comandorul (r) prof. univ. dr. Jipa Rotaru, volum unic în felul lui care, prin tematica propusă, "se dorește a fi o primă tentativă de ancorare a valorilor supreme ale românilor, în lupta lor de-a lungul secolelor cu vicisitudinile de tot felul, la un spațiu geografic limitat, dar încărcat de istorie, cum este localitatea ialomițeană Maia Catargi." A răspuns acestei inițiative o pleiadă de istorici, juriști, publiciști, scriitori: Gh. Buzatu, Nicolae Ciobanu, Aurel Pentelescu, Ion Giurcă, Ion Dragoman, Constantin Hlihor, Mircea Socolov, Alexandru Oșca, Cornel Carp, Octavian Burcin, Ioan Damaschin, Mariana Păvăloiu, Ion Teșa și alții.

Socotind după valoarea comunicărilor și numărul mare de istorici sosiți în inima Bărăganului, avem certitudinea că despre "cursurile de toamnă" de la Maia Catargi vom mai auzi în anii viitori. **(D.R.)**

Les Nouvelles de Roumanie

Prin amabilitatea familiei Eugenia și Radu Greceanu, din București, am intrat în posesia unui exemplar al revistei Les Nouvelles de Roumanie (nr. 49, septembrie-octombrie 2008), publicație editată de Association pour le Developpement International, la Culture et l'Amitie, având sediul social și redacția la Nantes, Franța. Ne-am oprit

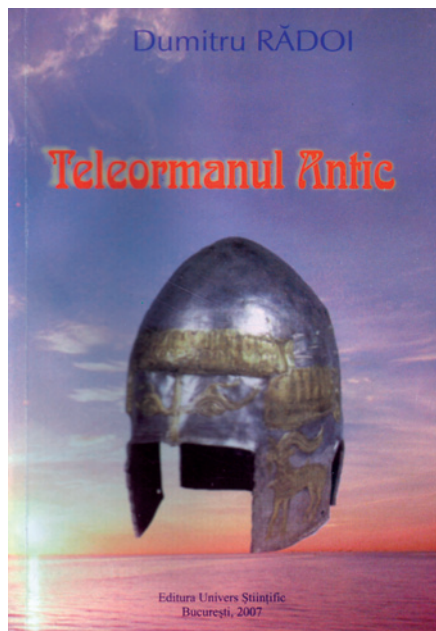
asupra acestei reviste dintr-un singur motiv: bogăția de informații culturale și sociale, prin care redactorii săi – români stabiliți în Franța – încearcă să facă cunoscute realitățile din țara noastră, raportându-le de multe ori la exigențele europene, chiar dacă unele comparații nu ne sunt deloc favorabile.

Memoria pământului teleormănean

Titlul cărții, **Teleormanul antic**, pare la prima vedere o lucrare vetustă, după multe monografii scrise înainte și după 1900, în care capitolele despre limba strămoșilor și arheologia județului sunt menționate sporadic sau chiar uitate. Autorul însă, în calitatea sa de director al muzeului din satul natal, introduce de la început cititorul într-o lume a adevărului istoric, bazat și pe cercetările proprii din domeniu, descriindu-le pe localități distincte ca așezare și importanță, punând accentul mai ales pe descoperirile recente. Vechimea așezărilor, a culturii și a limbii vorbite, autorul o plasează – pe baza bogatului inventar arheologic, descoperit, în mod organizat sau întâmplător – în timpurile îndepărtate ale epocii paleolitice și neolitice. Acest inventar autentic aflat în muzee sau la colecționari a fost scos la lumină de arheologii și numismații din Teleorman, pe care, din respect, îi nominalizează alături de ceilalți, din alte părți, care, cu toții, s-au aplecat cu dorința cunoașterii pământului mirific al Teleormanului. Scormonind neobosiți în măruntaiele acestui Terra Mater, au făcut-o, ca și neobositul cercetător Dumitru Rădoi, pentru a se cunoaște adevărul, uitat, despre cine au fost și unde au locuit strămoșii noștri traco-geto-daci. Acest adevăr al trecutului, nu numai al județului Teleorman, dar și al României reîntregite în 1918, mulți istorici îl trec cu vederea, punând pe băncile școlilor istoriile altor neamuri, altor credințe sau năstrușnicele istorii politice de diferite orientări ale lumii, iar mai nou manuale alternative, lipsite de instinctul trecutului și-al iubirii de patrie și națiune. Pentru a fi mai bine înțeles trecutul antic al

județului Teleorman, autorul aduce argumente și ipoteze noi, în lumina unor noi concepții, despre istoria antică a popoarelor traco-geto-dace, promovate cu consecvență la dezbaterile celor 10 Congrese internaționale de dacologie, ținute la București din anul 1998, sub egida Societății Renașterea Daciei, inițată de românii din diaspora de peste Ocean și receptată de foarte mulți cercetători români și străini. În consens, participanții au acceptat în locul unei istorii deformate din

exces de zel de către Școala Ardeleană, făcută cu scopul înnobilării **dacilor barbari, față de aroganța vecinilor expansioniști**, susținută și de alți istorici alogeni, o istorie pierdută și uitată de peste un secol, cea evidențiată de marele istoric român Nicolae Densușianu: **Dacia preistorică**.

Este meritorie munca domnului Dumitru Rădoi pentru punerea în evidență a descoperirilor făcute până în prezent de arheologi și numismați. De subliniat la fel

munca de investigare în arhivele naționale și biblioteci, a documentelor istorice, corelate cu parcurgerea pe teren, de cele mai multe ori pe jos sau cu bicicleta, sat cu sat, unde constată cu tristețe că locurile pline de istorie antică nu au, de cele mai multe ori, nici un fel de indicator pe teren sau pe hărți. Autorul, de fiecare dată, ne furnizează interpretări noi, pentru multe obiective cercetate, menționate în lucrare. Tratarea temei este cu totul nouă și se adresează deopotrivă elevilor, studenților, locuitorilor, precum și instituțiilor locale și județene, cu îndemnul de popularizare și protejare a locurilor cercetate, pentru a putea fi păstrate dar și vizitate de turiști români și străini. Mai mult, propune Consiliului județean pe baza noilor cercetări lingvistice și istorice, făcute asupra toponimului Teleorman, modificarea reprezentării lui heraldice. Pentru a ușura identificarea monumentelor istorice, lucrarea este în sine și un ghid pentru cercetători, dar și pentru turiști, fiind aranjate pe: sate, comune, orașe, drumuri naționale sau rurale, pe văi sau terase, acolo unde sunt semnalate siturile acestora. Descrierea unor drumuri fortificate de tipul valurilor antice, ca Troianul și Brazda lui Novac de Sud, cu localitățile dispuse pe aceste aliniamente, capătă o noțiune meritorie de studiat și la îndemâna celor pasionați de a cunoaște cultura traco-geto-dacă ce stă ascunsă de milenii în memoria pământului. În lucrare nu este trecută cu vederea nici descoperirea făcută de autor în satul Băduleasa, unde sub tencuiala unei cișmele construită cu dale provenite dintr-un castru roman, a fost găsit epigraful cu numele împăratului Marcu A(ureliu), descoperire care impune deschiderea unui șantier arheologic.

**Prof. dr. arheolog
Vasile Boroneanț**

Apel pentru navamuzeu „Lt. Cdor EUGEN STIHI”!

O inițiativă remarcabilă lansează Liga Navală Română, filiala Constanța: restaurarea și transformarea canonierei Lt. cdor. EUGEN STIHI într-o atractivă navă-muzeu! Preluăm apelul publicat în **TIMONA** (nr. 12, iulie-august 2008), revista Ligii Maistrilor Militari de Marină-Constanța: “Construită în anul 1916 la șantierul naval din Lorient, Franța, și cumpărată de România în 1920, canoniera ce poartă numele unui erou marinăr din primul război mondial a fost o navă reprezentativă pentru flota militară a țării noastre, această navă aflându-se în operativitate până în anul 2004, an în care, bătrână, obosită, dar încărcată de istorie, a fost scoasă din serviciul Forțelor navale și, în respect pentru trecutul său, repartizată Muzeului Marinei Române.

Lipsa fondurilor financiare a făcut și face, din nefericire, ca această navă-simbol a Marinei Române, dorită firesc a deveni navă-muzeu, să rămână pe mai departe în “parcul rece”, procesul de degradare acționând nestingherit asupra elementelor sale constructive. Se impune, așadar, operațiunea de urcare pe doc sau pe cală pentru a se executa lucrări la opera vie, precum și pentru asigurarea nescufundabilității. Aceste lucrări, absolut necesare, dar și aducerea navei prin recondiționare la forma și ultima sa dotare ca navă hidrografică, impun fonduri

financiare importante.

Liga Navală Română, Filiala Constanța, având alături Muzeul Marinei Române, Clubul Amiralilor, Liga Ofițerilor de Marină, Liga Maistrilor de Marină și Asociația Absolvenților Academiei Navale “Mircea cel Bătrân”, lansează o campanie destinată strănerii fondurilor financiare necesare începerii și finalizării lucrărilor specifice noii destinații a longevivei canoniere “Lt. Cdor. EUGEN STIHI”, aceea de navă-muzeu. Campania demarează prin acest APEL DE SUFLET adresat întregului personal din Forțele Navale, membrilor organizațiilor mai sus amintite, dar nu numai, pentru a contribui cu diverse sume financiare, care au menirea de a acoperi o parte din costul total al lucrărilor solicitate de redarea către marele public, dar și istoriei, a acestei nave, cândva o mândrie a Marinei Militare Române...”

Apelul este semnat de Consiliul Director al L.N.R., Filiala Constanța. Iată și contul unde **persoanele fizice** care doresc să susțină această inițiativă pot depune banii: Filiala L.N.R. Constanța (RO23CECECT137RON0153658, deschis la CEC Constanța). Între **persoanele juridice** care doresc să sprijine acțiunea și inițiatorul principal, Filiala Constanța a L.N.R., se vor încheia Contracte de sponsorizare.

Din dragoste pentru Marina Română!

De la un număr la altul, revista **România Maritimă și Fluvială – magazin** cuprinde informații și articole care, sunt convins, stârnesc interesul nu numai al marinarilor, ci și al simplilor civili, pasionați de istorie. Dedicat Zilei Marinei Române, nr. 19, august 2008 se deschide cu *Mesajul Președintelui României* adresat cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la

înființarea Ligii Navale Române, din care cităm:

“Împlinirea a 80 de ani de la înființarea Ligii Navale Române, binecunoscută și apreciată asociație de cultură marinărească, cu statut de instituție publică, îmi oferă emoționantul prilej de a mă adresa celor care, prin eforturile lor, duc mai departe, cu râvnă și modestie, ideile generoase înscrise în actul constitutiv.

Fiind legat sufletește de nobila și frumoasa meserie de marinăr, fiecare eveniment important pe care Marina Română îl sărbătorește reprezintă pentru mine un moment de bucurie și satisfacție. Cu sinceră părere de rău că nu pot participa la acest eveniment, doresc ca, prin prezentul mesaj, să fiu alături de toți membrii Ligii.

Această sărbătoare ne oferă, totodată, un bun prilej de a-i cinsti pe toți cei care de-a lungul istoriei și-au dat viața pentru apărarea fruntariilor de ape ale României, ori și-au frânt destinul pe mări și oceane, pentru gloria puterii maritime românești. Cinstirea memoriei lor este semnul nostru de respect și garanția angajării noastre responsabile pentru viitor...”

Simplu, emoționant, firesc! Așa să fie, domnule Președinte!

O comoară de informații și sentimente

Printre puținele filiale "Cultul Eroilor" care editează publicații proprii se numără și cea din județul Dâmbovița, care îl are ca președinte pe dl. General (r) Constantin Tănase. Intrată în al 11 an de existență, EROICA – primul număr din 2008 – este consacrat Marii Uniri, de la a cărei înfăptuire se împlinesc 90 de ani. Iată câteva titluri: "Eroica" și Marea Unire (Constantin Tănase); Burebista, primul unificator de neam (Iulică Matei); Documente inedite privind lupta românilor pentru înfăptuirea statului național unitar român (Gabriela Nițulescu); Un act istoric european: Unirea cea Mare a românilor (Victor Petrescu); Idoli și mituri în timpul participării României la Primul Război Mondial, 1916-1918 (Marian Curculescu). Dintre articolele enumerate mă opresc asupra celui semnat de cercetătorul științific dr. Gabriela Nițulescu, care, cercetând un dosar de documente provenite de la un profesor moldovean detașat la liceul din Pucioasa, a descoperit, după cum singur mărturisește, "o adevărată comoară de informații și sentimente, o comoară alcătuită din documente inedite care nu apar în memoriile participanților la război (Primul Război Mondial – n. red.) sau în lucrările de referință." Documentele – precizează Gabriela Nițulescu – au aparținut lui Nicolae Bidnei, bucovinean stabilit la Botoșani, ca profesor la Liceul "Laurian". "În 1940, când Basarabia a fost ocupată de Rusia, Bidnei s-a refugiat la Pucioasa, unde – din 1 februarie 1945 – este numit director al liceului teoretic mixt "N. Titulescu"; de aici vine la Târgoviște, unde va fi profesor până la pensionare. Documentele le-a primit de la vărul său Ștefan

Bidnei – născut la Cernăuți, profesor la Brașov, intelectual de mare erudiție și autor al unei comedii (tradusă sau mai mult adaptată din limba rusă), tipărită în 1914. Împreună cu fratele său Aurel, Ștefan Bidnei a fost nevoit să lupte în armata austro-ungară, ca ofițer; în 1916 cade prizonier și este dus în Italia, în lagărul pentru ofițeri români de la Cittaducale. Acolo, Ștefan Bidnei se implică în acțiunile întreprinse de românii aflați în lagărele de prizonieri, fiind secretar al comitetului organizat[oric]; în această calitate, a redactat personal toate documentele și a păstrat o copie după ele, așa cum prevedea regulamentul. La 26 iunie 1918, el alcătuieste deja o listă cu ofițerii români, iar din 25 august 1916 începe să scrie la diferite publicații sau unor personalități aflate la Paris, New-York, Londra, pentru susținerea cauzei ofițerilor români. Din fericire pentru istoria noastră, el a reușit să salveze documentele și să le dea spre păstrare vărului său Nicolae, care – la rîndul lui – le-a dat muzeului din Târgoviște..." Care, continuăm noi, grație râvnei Gabrielei Nițulescu, au ajuns să vadă lumina tiparului în paginile revistei Eroica!

"Dumnezeul meu, ai în pază pe toți eroii neamului și pe tatăl meu!..."

La rubrica Eveniment, Ploieștii, "săptămânal dependent de prahoveni", publică, în numărul 1369, din 29 mai-4 iunie 2008, sub semnătura col. (r) Constantin Chiper, un reportaj-evocare emoționant despre ceremonia alegerii și înhumării Eroului Necunoscut. Reținem că, sub impulsul tradiției occidentale, în anul 1921 s-a adoptat și în țara noastră ideea alegerii unui erou necunoscut, ca simbol unic de omagiere a jertfei și eroismului național. Alegerea Eroului Necunoscut s-a făcut la 14 mai 1923, când elevul Amilcar Săndulescu, de la Liceul militar "D. A. Sturdza" din Craiova, trecând prin fața celor zece sicrie – aduse la Mărășești de pe câmpurile de luptă cele mai crâncene (Rașovița – Gorj; Bălăria – Vlașca; Azuga – Prahova; Topraisar – Constanța; Mărăști, Mărășești, Oituz și Tirgu Ocna – Bacău; Chișinău – Basarabia; Ciucea – Cojocna – s-a oprit în dreptul sicriului nr. 4, zicând: "Acesta este tatăl meu!", apoi a îngenunchiat și s-a rugat "Doamne, Dumnezeul meu, ai în pază pe toți eroii neamului și pe tatăl meu..." În 17 mai 1923, Ziua Înălțării, în prezența Regelui Ferdinand I, în Parcul Carol din București, sicriul a fost coborât în mormânt cu ajutorul unor frânghii din mătase roșie de către patru cavaleri ai Ordinului "Mihai Viteazul" (locotenent-colonelul infanterist Marinescu; locotenent-colonelul artilerist Ionel Dragalina; maiorul de cavalerie Niculescu și căpitanul de vânători de munte Anton Teodorescu). În 22 decembrie 1958, Mormântul Eroului Necunoscut a fost strămutat la Mărășești, pentru ca,

În 25 octombrie 1992, să fie readus la locul său de veci din Parcul Carol.

Veterani de război din Ianca, născuți în același an cu Regele Mihai, doresc să se întâlnească cu Majestatea Sa!

Ne-au sosit la redacție două numere din publicația școlară intitulată „*Ianca, vatră străveche de istorie*”, fondată de profesorul de istorie Ion M. Bărbuceanu, președintele Asociației orașenești „Cultul Eroilor” și custode al muzeului Ianca, județul Brăila. Colectivul de redacție este alcătuit din elevi, cărora merită să le dăm numele fie și pentru râvna și pasiunea lor pentru istorie: Baltă Raluca, clasa a VIII-a, Negulescu Elena, Nandrea Nicușor – clasa a VII-a, Grigore Mihăiță, Glăvan Ramona, Baci Romeo, Cibotaru Raluca – clasa a V-a.

În scrisoarea de prezentare se arată: „*Folosim acest prilej pentru a vă ruga să ne ajutați să avem o*

întâlnire cu M.S. Regele Mihai la Palatul Elisabeta, cu șase veterani de război, născuți în 1921, însoțiți de 6 elevi, din clasele gimnaziale. Menționăm că A.S. Principele Radu a vizitat Muzeul Ianca în vara aceasta, 2007. Cu acest prilej am fi bucuroși dacă și dumneavoastră, la sediul A.N.C.E. ne puteți primi.”

Vom transmite acest mesaj Majestății Sale Regele Mihai. Cât privește vizita la sediul Asociației noastre, ea este oricând binevenită. Felicitări, domnule profesor, pentru focul viu pe care îl întrețineți pe strămoșeasca vatră a localității Ianca!

Generali morți în închisorile comuniste

Salutăm, chiar și cu întârziere, inițiativa săptămânalului „**Clopotul Bucovinei**” (nr. 14/2007), editat de *Societatea pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu*” din regiunea Cernăuți, *Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului* din regiunea Cerănuți-Ucraina, *Asociația Culturală Flondor Rădăuți* – România, de a face loc în paginile sale evocării generalilor români morți în închisorile comuniste. Prin scurte și sugestive repere biografice, dr. ing. Alexandru Racovitză-Flondor (Universitatea Politehnică București), fixează „contururile unora dintre iluștrii conducători militari care nu s-au mai bucurat de șansa de a-și scrie, în liniștea retragerii și a bătrâneților, memoriile, găsindu-și sfârșitul în închisorile comuniste. O soartă nedreaptă de care au avut parte, între alții, generalul Mihail Racoviță (mort în 29 iunie 1954 la Sighet), generalul Constantin Pantazi (mort în închisoarea din Râmnicu Sărat, 23 ianuarie 1958), generalul Radu Korne (mort în închisoarea Văcărești, 28 aprilie 1949), generalul Nicolae Ciupercă

(mort la Văcărești, 25 mai 1950), generalul Radu Bâldescu (mort la Jilava, 2 decembrie 1953), generalul Gheorghe Stavrescu (mort la Aiud, 10 ianuarie 1951), generalul Iosif Iacobici (mort la Aiud, 11 martie 1952), generalul Nicolae Macici (mort la Aiud, 15 iunie 1950).

“Oare până când vom mai înghiți paharul rușinii?”

Edi Pascal, de la **Informația Bacăului**, este unul dintre profesioniștii condeiului care “fac diferența” (ca să folosesc devisa publicației respective) în materie de gazetărie, remarcându-se nu numai prin diversitatea temelor, ci și prin luciditatea cu care abordează realitatea. Aș îndrăzni să spun că este printre pușinii gazetari cu fler, printre pușinii gazetari care știu să-și extragă subiectele nu neapărat din senzaționalul cotidian, ci din cotidianul senzațional, înfățișându-le cititorilor “fără ură și părtinire” și, mai ales, fără prejudecăți. Așa se explică, probabil, de ce din scrierile sale nu lipsesc temele așa-zis naționaliste – și cinstirea eroilor poartă o asemenea etichetă! – care, chipurile, n-ar mai fi în pas cu spiritul vremurilor. Oare așa să fie? Citiți rîndurile lui Edi Pascal și judecați singuri: “Ghimeș Făget, duminică, 11 mai 2008. Puzderie de vorbitori de limba maghiară, dar nu din România, ci din Ungaria, au sosit într-un așa-zis pelerinaj cultural. Numai cultural nu a fost. S-a spus că trenul cu care au sosit distinșii oaspeți din

Ungaria era un tren de epocă, datând din anii '30. Nu, serios? Vă spunem noi că locomotiva era construită în 1956, iar vagoanele erau fabricate recent, în Republica Populară Ungară. Scopul real al capetelor înfierbântate care au organizat acest pelerinaj la Ghimeș, la locul vechii granițe dintre Regatul României și imperiul austro-ungar, a fost unul clar iredentist, revizionist. Cu mâna pe inimă vă spun că rar am văzut un popor mai plângăcios ca cel ungar, mânat de idei revizioniste. Cu tot respectul pentru națiunea maghiară, spun că nu există popor vecin cu care să nu fi avut sau să nu aibă dispute teritoriale. Și cu sârbii, și cu slovacii, și cu austriecii, și cu polonezii, și cu ucrainenii, dar și cu noi, românii. Pelerinajul ecumenic și cultural care s-a dorit a fi la Ghimeș s-a transformat în altceva urât. Pe mine, ca român, m-a deranjat stema Ungariei Mari din botul așa-zisei locomotive de epocă. M-a deranjat faptul că s-a cântat imnul Ungariei din anii lui Horthy și m-a mai deranjat faptul că m-am simțit străin în propria-mi țară. Nu am nimic cu identitatea națională a fiecărui popor, nu am nimic cu identitatea culturală a acestuia, dar vreau să fiu respectat în țara mea. La mormântul lui Emil Rebreanu, eroul ucis pe data de 14 mai 1917, nu a participat nicio oficialitate locală, pe când cu doar o săptămână în urmă se înghesuiau să cânte imnuri și marșuri iredentiste. Drapelele cu stema Ungariei Mari erau cu zecile, dar la mormântul sublocotenentului Emil Rebreanu catargul arăta pustiu. Cineva avusese grijă să coboare tricolorul românesc. Probabil că deranja la vedere pe distinșii oaspeți ungari. "Băieții cu ochii albaștri" au fost, au văzut și au raportat cu siguranță cele întâmplate. Mai rămâne ca cei în drept să tragă concluziile și să ia măsuri. Și o notă pentru final. Kelemen înseamnă în ungurește Corb.

Corbul se poate găsi în heraldica familiei Huniazilor, a lui Iancu de Hunedoara. Fiul său, Matei Corvin – numit de unguri Mathias – a ajuns rege al Ungariei. Chiar dacă s-a dorit schimbarea numelui din Matei Corvin în Mathias Kelemen, de către istoricii și cronicarii unguri ai vremii, Matei Corvin va rămâne singurul rege ungar de origine valahă, română. Invers nu a fost și nici nu va fi."

Într-o altă publicație școlară – am numit revista **Gam[e] Media** (Anul I, nr. 3, 2007) a școlii și comunității Ferăstrău, Oituz – semnalăm articolul *Meleaguri de istorie și legendă*, semnat de colonel (r) Corneliu Chiries, care face o descriere amănunțită a operelor comemorative de război de pe Valea Oituzului. Asemenea articole ar merita să apară în toate publicațiile școlare din țară, pentru a le aminti elevilor că prin locurile pe unde trec, adesea nepăsători, înaintașii lor au murit pentru Țară.

Semnalăm cu plăcere articolul Danei Grățianu, din săptămânalul bucureștean **Calea Victoriei**, despre ceasul de bilanț al ANCE. Autoarea notează: „La întâlnire – este vorba de Conferința anuală a ANCE – n.m., D.R. - s-a discutat despre eforturile filialelor din Dâmbovița, Bacău, Iași, Prahova, Bihor, Alba, Brașov, Vâlcea și Argeș, în special în ceea ce privește inventarierea, repararea, întreținerea, construirea și protecția monumentelor dedicate eroilor de război”.

Din păcate, lipsa de preocupare a unor autorități publice locale pentru acest subiect a fost una dintre problemele cu care s-au confruntat organizațiile din multe Județe..."

CALENDAR (aprilie – iunie 2008)

- 23.04.** Ziua Forțelor Terestre.
- 29.04.** A fost adoptată Hotărârea de Guvern nr. 635 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Național pentru Cultul Eroilor (2004). Primul director numit: locotenent-colonel dr. Cristian Scarlat.
- 03.05.** Se împlinesc 160 de ani de la adunarea națională de pe Câmpia Libertății de la Blaj.
- 09.05. 131 de ani de la Proclamarea Independenței de Stat a României (1877)**
- 12.05.** Armata română încheie campania pe Frontul de Vest (1945). Jertfa de sânge nu trebuie uitată niciodată: 169 822 de militari, din care: 21 035 de morți, 90 344 de răniți și 58 433 de dispăruți.
- 18.05.** 135 de ani de la moartea domnitorului Alexandru Ioan Cuza (1873).
- 17. 05.** Instituirea medaliei "Virtutea Militară" (1872).
- 28.05.** 110 ani de la elaborarea legii privind organizarea Marinei Militare (1898).
- 01.06.** Se împlinesc 130 de ani de la recunoașterea Independenței de Stat a României, în cadrul Congresului de la Berlin (1878).
- 09.06.** Au trecut 160 de ani de la Adunarea de la Islaz (jud. Romanați), moment important al Revoluției de la 1848.
- 22. 06.** Armata română declanșează, alături de trupele germane, operațiunile pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord (1941), răpite de Uniunea Sovietică prin Ultimatumul din iunie 1940. Este momentul care marchează intrarea României în al Doilea Război Mondial.
- 26.06.** Ziua Drapelului Național.
- 27.06.** Se împlinesc 95 de ani de la intrarea României în cel de al doilea război balcanic (1913).

România Eroică

Director: Col. (r) Petre Stoica
Colegiul de redacție
Prof. Univ. Dr. Nichita Adăniloaei,
Academician Dan Berindei, Valeria Bălescu,
Academician Gheorghe Buzatu, Academician
Florin Constantiniu, Gl. Bg. (r) prof. univ.
Dr. Nicolae Ciobanu, Florica Dobre, Col (r)
Dr. Mircea Dogaru, Conf. Univ. Dr. G. D.
Iscru, Toma Istrati, Prof. univ. Lucian Ștefan
Mureșanu, Colonel (r) Petre Stoica, Gl. Bg.
(r) dr. Florian Tucă, Gl. Bg. (r) dr. Constantin
Ucrain

Redacția: Redactor șef: Dumitru Roman;
Redactor șef-adjunct: Col. (r) Constantin
Chiper; **Redactor șef-adjunct:** Prof. univ.
Lucian Ștefan Mureșanu; **Secretar de
redacție:** Col. (r) Mihai Știr; **Redactori
colaboratori:** cdor (r) Marius Popescu-
Călărași, prof. Cornel Rigler, Ana Chirilă,
Doina Constantin, Carla Duță, Emilia
Luchian, Teodora Manole, Ana Marinescu;

Art director: S. Angheloiu
Adresa redacției: Bulevardul Ion Mihalache
nr. 124-126, Sector 1, București, Cod poștal:
011179, Tel: 224 26 51-3, interior 120; E-
mail: kadd2005 yahoo.com
Tiparul: Tipografia FED București

Răspunderea pentru conținutul articolelor
aparține în exclusivitate autorului, conform
art. 206 din Codul Penal

I.S.S.N 1453-9659

Copyright: este autorizată orice
reproducere fără a se percepe taxe
suplimentare, indicând sursa (revista
România Eroică), cu excepția textelor
și fotografiilor a căror proveniență este
specificată expres.

**Acest număr a apărut în 2500 de
exemplare.**

Condiții de colaborare: cititorii din țară
și din străinătate pot trimite pe adresa
redacției texte și fotografii care se încadrează
în tematica revistei. Manuscrisele nu se
înapoiază.

**Revista
ROMÂNIA
EROICĂ
este editată
cu sprijinul
FUNDAȚIEI
"GENERAL
ȘTEFAN
GUȘĂ"**

ÎN NUMERELE VIITOARE

INVITATUL REVISTEI

**General în retragere
Gheorghe Netejoru,
fost 10 ani prizonier
de război**

DOSAR

**Trista soartă
a
prizonierilor
de război**

S.O.S.

**Monumentul
GALATA
din Iași**

MARI FAMILII MILITARE

Dragalina

RESTITUIRI

**Camil Petrescu,
Liviu Rebreanu,
Gheorghe Băgulescu**

Cum puteți sprijini revista "România Eroică" fără să cheltuiți vreun ban!

Stimați cititori și colaboratori,
Potrivit Legii nr. 571/22.12.2003,
art.84, contribuabilii pot dispune
asupra destinației unei sume
reprezentând 2% din impozitul pe
venitul net anual, pentru unitățile
non-profit, care funcționează
în condițiile Ordonanței
Guvernamentale nr. 26/2000,
cu privire la asociații și fundații,
cu modificările și completările
ulterioare. Calcularea, reținerea și
virarea sumei de 1% din impozitul
pe venitul net anual, obținut din
salarii, onorarii, chirii, dividende etc.,
revin organului fiscal competent.

Toate persoanele fizice și juridice
pot vira 2% din impozitul pe care

I-au plătit statului în cursul anului
trecut unor fundații sau asociații pe
care doresc să le sprijine material.

Prin urmare, nu aveți decât de
completat pe declarația de venit pe
anul 2007, pe care o veți depune
în primul trimestru al anului 2008,
numele și datele (codul fiscal și
contul bancar) Asociației Naționale
"Cultul Eroilor", editor al revistei
"România Eroică".

Datele noastre sunt: Asociația
Națională "Cultul Eroilor"; COD
FISCAL: 4505235; Cont: RO45RNCB
0082004534620001; BCR, Sucursala
UNIREA.